శుభమస్తు । [illegible] మానే వ్యాప్తిపక్షధర్మతయోః [illegible] । [illegible] । [illegible] తా । పక్ష [illegible] హేతుః । తయోః [illegible]

ర్యా [illegible] త్వ్యాపన సంగతిః । [illegible] తదనుమితి [illegible] ఉపవత్తారణత్వాత్ । అనుమితిరితి అనుమితిలక్షణం । అ

నుమితిత్వ [illegible] జాతిః । [illegible] సంగతత్వాత్ తత్ర [illegible] త్వసంగతత్వాత్ [illegible] త్వం చ [illegible]

[illegible] విశిష్ట వ్యాప్తిపక్షధర్మతయోః [illegible] తాయా [illegible] త్వ [illegible] అనుమిత్యు [illegible] త్వే [illegible] ప్రతీతిః ।

[illegible] తాయాః [illegible] ఘటత్వ । [illegible] తత్ర [illegible] వ్యాప్తి [illegible] అనుమితే [illegible]

[illegible] త్వ పక్షతాయాః । అనుమితే [illegible] త్వ [illegible] ధూమవల్లింగ [illegible] వృత్తి [illegible]

[illegible] పక్షధర్మతా [illegible] వ్యాప్తి [illegible] త్వవ్యాప్య [illegible] తమితి [illegible] వ్యాప్యం [illegible] తమితి [illegible]

[illegible] వ్యాపార [illegible] పక్షధర్మతా [illegible] పక్షతా [illegible] పక్షధర్మతా [illegible]

[illegible] పక్షతా [illegible] పక్షధర్మతా [illegible]

[illegible] పక్షధర్మతా [illegible] వ్యాప్య [illegible] పక్షతా [illegible]

[illegible] పక్షతా [illegible]

[illegible] వ్యాప్య [illegible] తరమితి [illegible]

ష్య ప్రత్యక్ష[illegible]త్వాద్విశిష్ట[illegible] [illegible]త్వస్యోపచ[illegible] తాపదిత్యాదిగ్రం. ద[illegible]కస్య తథా [illegible] సం. స్తుతే: తత్రైతి మూలేత

త్వేన. పక్షధర్మతావ[illegible]. సపక్ష్య ధ[illegible] పట[illegible]త్వం [illegible] స్య పక్షత్వమిత్యత్ర త్వవచ్ఛే[illegible]. స. ది[illegible] త్వాది[illegible]. ధ[illegible]. ది[illegible]: స

ధ్య[illegible] [illegible] ధర్మః యత్రైతి [illegible] ది[illegible] త[illegible] సాధ్య[illegible] త ధ[illegible]. [illegible] వత్వం. [illegible]. [illegible] పక్షవ[illegible] త. పక్ష

త్వమితి ధర్మః తత్ర సాధ్య[illegible] ధర్మ[illegible] [illegible] ప[illegible]. [illegible] పక్షసా[illegible] [illegible] స. ది[illegible] సాధ్య ధర్మ[illegible]త్వం. బహుల[illegible]

ణాత్ సాధ్యారోపిత ధర్మిత్వ [illegible] పక్షత్వమిత్యత్ర [illegible] సాధ్య[illegible] స. ది[illegible]. [illegible]తత్వం. పక్ష[illegible] [illegible] సాధ్యారోపిత ధర్మిత్వ

స్య పక్ష ధర్మ[illegible] ప్రసిద్ధి స్థలే పక్ష్య [illegible] త[illegible] [illegible]. సాధ్య[illegible] [illegible] సాధ్య. పక్ష

త్రి[illegible] సాధ్య. పక్ష[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] పక్ష[illegible] సాధ్య[illegible]

[illegible] స. [illegible] మిత్యస్య పవత్తే: [illegible] ధర్మ[illegible]. పరిత్య[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

[illegible] విధ[illegible] స. [illegible] [illegible] [illegible] త[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] స[illegible] [illegible]

[illegible] విశిష్ట తమ. [illegible] సాధ్య తావచ్ఛేదక[illegible] [illegible] ధర్మ: [illegible] [illegible] [illegible]: తత్ర

[illegible] [illegible] విశిష్టత్వం. [illegible] [illegible]. [illegible] సాధ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సాధ్య

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ధర్మ: పక్ష విశిష్ట సాధ్య[illegible] [illegible] విశిష్ట [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ధర్మిక వహ్ని వృత్తిత్వ [illegible] భావ ప్రతియోగిత్వ విశిష్టబుద్ధ్యా వహ్నిమత్పర్వతాద్యభావా [illegible] స్వసమాన [illegible] మతి ప్రతిబం

ధకతావచ్ఛేద [illegible] పర్వతవృత్తి [illegible] దిస. [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా [illegible] పితత్ [illegible]

[illegible] తావచ్ఛిన్న [illegible] తావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేద [illegible]

[illegible] ప్రకారక [illegible] తావచ్ఛేదక ప్రతిబంధకతా [illegible]

[illegible] ప్రతియోగి [illegible] విషయ [illegible] మహా [illegible]

[illegible] వహ్ని [illegible] ప్రతియోగి [illegible] తావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతిబంధకతా

[illegible] వృత్తిత్వ [illegible] వహ్ని [illegible] విశిష్టబుద్ధి [illegible] మహా [illegible]

[illegible] త్వాది విషయతా [illegible] వహ్ని [illegible] మహానస [illegible] ప్రకార [illegible]

వహ్ని తావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] మహానసీయ వహ్ని [illegible]

[illegible] ప్రతి [illegible] మహానసీయ వహ్ని తావచ్ఛేదక [illegible] ప్రతిబం

[illegible] మహానసీయ వహ్ని [illegible] పక్షతా [illegible] పత్తి [illegible] మహా

[illegible] వహ్ని [illegible] విశిష్ట [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] వహ్ని [illegible] ప్రకారక [illegible] విశిష్టత్వే వహ్ని

[illegible] మహానసీయ వహ్ని [illegible] పక్షతా [illegible] పత్తిః [illegible]

[illegible] ప్రకారక [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible]

[illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] వహ్ని [illegible]

[illegible]

[illegible] ప్రతిబంధ [illegible] విషయతా [illegible]

[illegible] ప్రతిబంధ [illegible]

[illegible]

రవ్యస్య ప్రమాణత్వాన్న. చితస్య [illegible] ప్రతిబం. [illegible]

విశేషణా. [illegible] ప్రవృత్తి ప్రతిబం. [illegible] పర్యతిరా [illegible]

[illegible] ధమాణ. [illegible]

[illegible] విశేష్య [illegible]

[illegible] ప్రవృత్తి ప్రతిబంధక [illegible] విశేష [illegible] రూపితత్వాది: [illegible]

[illegible] భావ [illegible]

[illegible] త్వాపత్తే [illegible]

[illegible] విశేష [illegible]

[illegible] విషయక [illegible]

[illegible] ప్రతి [illegible]

[illegible] విషయతా [illegible]

[illegible]

[illegible]

సాధ్య వత్త్వ [illegible] ప్రతిబంధక [illegible] తావచ్ఛేదక విషయతా [illegible] ఏతద్వైశిష్ట్య విషయత్వ [illegible] విషయతా [illegible] ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక విషయతా [illegible]
[illegible] పక్షతావచ్ఛేదక [illegible] పక్షతావచ్ఛేదకసాధ్యసిద్ధి [illegible]
[illegible]

[illegible]

సాధ్య. పక్షవృత్తి [illegible] వేతి సాధ్యవన్నిష్ఠ [illegible] పితా తాబదితి తదప్రేతే సాధ్యపక్షవైశిష్ట్య [illegible] సాధ్య [illegible]
పక్షే సాధ్యాభావప్రతియోగిత్వమితి సంశయస్య [illegible] సాధ్య. పక్షవృత్తిత్వ [illegible]
[illegible] స. సంశయ [illegible] ప్రతిమేయత్వ [illegible]
ప్రతియోగిత్వమితి సంశయస్య [illegible]
[illegible] సాధ్య [illegible] పక్ష [illegible] ప్రసిద్ధిః [illegible]
[illegible] పక్ష [illegible] ప్రతియోగిత్వ [illegible] పక్షతావచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదే [illegible] ప్రతియోగిత్వ [illegible]
[illegible] సాధ్యవత్త్వ [illegible] ప్రతిబద్ధ [illegible] పక్షతాత్వ [illegible]
[illegible] ప్రసిద్ధి [illegible] ప్రసిద్ధిరితి [illegible] ప్రతియోగిత్వ [illegible]
[illegible] పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన [illegible] పక్షతావచ్ఛేదక [illegible] సాధ్య [illegible] ప్రతియోగితా

[illegible] పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన సాధ్య [illegible] పక్షతా [illegible]
[illegible] పక్షతావచ్ఛేదక [illegible] సాధ్య [illegible] పక్ష [illegible]
[illegible] ప్రతిబద్ధ [illegible] తరమితి దిక్ ॥ [illegible]

[illegible]

కపవతా ధాత్వసాబంధావఛిన్నప్రతి యోగితాక తొప్య భాంతి తాపవచ్ఛిన్న [illegible]

ఏవం అప్రసిద్ధసాధ్యక పక్షే చ రేతస్య సమాకమ్ తేప సంశయానుపపత్తేః [illegible]

సొప్యపగం తస్మాత యాపసంశయపదే కపక్షేపి ద్వైవిధ్య సంభవకాహ [illegible]

దప్త తచద్రవచ్ఛిన్నసాధ్యక పక్షే చ వహ్నిమాన్ వాపక్ష ఇత్యాది సంశయ [illegible]

తాప తీకచవిద్ధసాధ్యకస్య తెంకయ వింతివారణాయ చెం పక్షతాహేతుత్వ [illegible]

తిహేతు తొప్యవగమే సిద్ధ దశాయాం పంచమ్యాం తప్య సంభవా [illegible]

[illegible]

ద్ధసాధ్యనిరూపకత్వాంశే ... తత్ర సాధ్య విషయితా ఘటితత్వాత్ విశేషణస్య తజ్జ్ఞానే వారణాయాహ అతఎవ వ్యాప్యవత్తా జ్ఞానే
వ్యాప్యవత్తా జ్ఞానే ... ప్రతిబంధకత్వం ... వ్యాప్యాభావాభావ ... తత్ర ... ప్రతిబంధకత్వే ... ఇత్యాహ
విషయితాయాం ... తజ్జ్ఞానాదితి ... వహ్న్యభావాది సాధ్య ... వహ్ని ... [illegible] ... సంశయాత్ వహ్ని ॥

గ(పక్షం)

జ్ఞేయప్రతిబధ్యతాయాం అవచ్ఛేదకతా ... వహ్నివ్యాప్యతావచ్ఛిన్న ... విశిష్టబుద్ధితావచ్ఛేదకీయాః వహ్ని
భావ [illegible] జ్ఞేయప్రతిబధ్యతాయాం అవచ్ఛేదకతా ... వహ్న్యభావవత్వావచ్ఛిన్న విషయితాయాం ... విశేషా
యత్ర వహ్నివ్యాప్యతావచ్ఛిన్న ... త్వం సాధ్యత్వం తత్ర వహ్నివ్యాప్యవాన్ ... ఇతి సంశయ
వారణాయ [illegible] ... త్వాత్ ... సాధ్యవత్తా జ్ఞానే ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక విషయితాఘటిత ...
వచ్ఛిన్నత్వేన ప్రతిబధ్యతాయాం విశేష్యతయా వహ్నివ్యాప్యవత్తా జ్ఞానే ... వహ్న్యభావాది ...
త్వేన ప్రతిబంధకతయా తద్విషయితాయాం ... వత్తా జ్ఞానే ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వ విరహా
న్నాతిప్రసంగ ఇతి తదపి ... తాపి ... వహ్నితాయాం ... సాధ్య ...
వహ్న్యభావ ... వహ్నిమాన్ ... ఇతి సంశయ ... [illegible] ... ప్రత్యాయక
సంశయత్వం ... విషయితాఘటిత ... ప్రతిబంధకతాయాః ... ప్రతిబధ్యతా ...
త్వం ... విషయితాయాః ... వహ్ని ... విషయితాయా అపి

[illegible] ॥

— ० — [illegible] ప్రతిబధ్యతా ... [illegible] ॥

(సాధ్యా) [illegible] పక్షే [illegible] ప్రతియోగితా [illegible] భావ [illegible] ఏవ [illegible] వహ్ని [illegible] సాధ్య [illegible] వహ్ని [illegible] వ్యాప్తి [illegible]
[illegible] ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక [illegible] వహ్ని [illegible] ఇతి [illegible] తస్య [illegible]
[illegible] భవతి [illegible] [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] వ్యాప్తి [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible]
[illegible] తద్ [illegible] వహ్నిమత్ [illegible] వహ్ని [illegible] తద్వత్తా [illegible] వహ్ని [illegible] భావ [illegible]
[illegible] సిద్ధం [illegible] (ప్రకారం) వ్యాప్తి [illegible] సత్త్వ [illegible]

ప్రతిబంధక [illegible] వృత్తి [illegible] ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదక [illegible] ఘటక [illegible] తేనోపపత్తిః వహ్ని [illegible] సాధ్య [illegible] వహ్న్యభావవాన్
[illegible] ఘట [illegible] తస్య [illegible] సిద్ధ [illegible] ప్రతిబంధ [illegible]
[illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] ప్రతిబంధ [illegible] వహ్ని [illegible]
[illegible] ఘటక ప్రతిబంధకతా [illegible] ఘట [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] ప్రసంగః
[illegible] ఘటక ప్రతిబంధ [illegible] వ్యాప్తి [illegible] పక్ష [illegible] ప్రతియోగి [illegible]
[illegible] వహ్న్యభావవా [illegible] ప్రతిబంధ [illegible] వహ్ని [illegible]
[illegible] వహ్నిమాన్ [illegible] వహ్ని [illegible]
[illegible] ఘటక [illegible] వహ్ని [illegible] వహ్ని [illegible] ప్రతిబంధకతా
[illegible] ప్రతిబంధ [illegible] వహ్న్యభావవాన్
[illegible] వహ్ని [illegible] సాధ్య [illegible] వహ్న్యభావవాన్ [illegible]
॥ [illegible] వహ్ని [illegible] సాధ్య [illegible] పర్వత [illegible] వహ్న్యభావ [illegible]
[illegible]

తఇత్యత్ర తాదృశాభావః శ్రుతంత్ర ప్రతిబధ్య [illegible] స్య మహానసీయ వహ్నిమహానసీయవా వచ్ఛిన్నత్వేన తాదృశ సంశయవ్యవచ్ఛిన్నతా త్వనాశకాయా
సాధ్యవత్తా ? శ్రుతంత్ర ప్రతిబధ్యతా వచ్ఛేదకతా వచ్ఛిన్నత్వా ? వేశకః సకలవంతి ధీనయోః . ఏతేనా వహ్నివ్యాప్య వహ్నిదేశం గమితౌ సామానాధికరణ్య
వత [illegible] కోటి ద్వయాత్మకా హి శ్రౌత ? శ్రుతంత్ర స్యైంత వహ్నివ్యాప్యదేశ సౌధ్యాదివత్త్వ ? శ్రుతంత్ర ప్రతిబధ్యత్వే పి ? శుక్తస . శంకా తాత్పర్యా పేక్ష
సవన్నతా త్వమితి సంక్షేపః ॥ ॥ అథ వహ్నివ్యాప్య వహ్నిదేశ్యా ఇతి వతా హ వాచ్యస్య కోటి ద్వయాత్మక సంశయ త్వస్య ప్యాతా వ్యాప్యవత్తాసంశయ
పి ? ఠత్త్వాపాత్త్రా . తదాపత్తి సంభవతి కోటి [illegible] గాహిత్వ ? వేశాత్త వ్యాపకస్య సంభవః సత్త్వవత్త్వ త్తి యతా ని ? విశేషధర్మా సత్త్వ సమానప్ర
యత్నప్రకృత తత్త్వ సాధ్య తదభావ విశేషావగాహి త్వస్య ప్రత్యక్షః . సాధ్య పక్షవృత్తి ? వేత్యాది సకల సంశయా సాధారణ్యాదితి చేన్న .
ఏకాగ్రేణ వ్యాప్యవృత్తిత్వ పక్షే సమానాయాం తద్వత్త్వగ్రహ విషయీభూత ధర్మి [illegible] తదభావాదిరూప [illegible]
తద్వత్త్వగ్రహస్య తదభావ [illegible] గ్రస్త . ప్రతిబంధకతా ఆమవ్యాప్యవృత్తిత్వ [illegible] సత్త్వే తాదృశా వ్యాప్యవృత్తితా వగా
హిత్వే ప్రతిబంధకతా పేయత్తే వ్యాప్యవృత్తిత్వం చేద్వనిర్దేశాధారతాత్వం నత్త్రప్రతిబంధక బాధితాదృశాధారతాయా
ం . తతః సంసర్గవిధయైవ భానమపేక్షితే వం . భవమపత్త్వయః ? కోటి విషయం తాక విపర్యయ ప్రతిబంధకతా వ
దిశా వ్యాప్యవృత్తిత్వ విషయం త్వ ? రూపిత వ్యాప్య [illegible] సంశయత్వ ? రూపత్త్వ ఘటిత సమానాధికరణా సంభవే తత్త్వ
పక్షతా త్వవిరహో అథవా న్యఘటిత ధర్మావచ్ఛిన్న ప్రతిబంధకతా ? రూపత్త్వ [illegible] ప్రతిబధ్యతా వచ్ఛేదకతా

[illegible]

స్యేకరూపకతావచ్ఛేదకధర్మానవచ్ఛిన్నేకరూపకవిశేషాధివిషయ [illegible]
తద్వ్యాపిష్టప్రకారితేవసంశయత్వం తస్య నవయు [illegible]
విరోధ్యవిషయత్వేకరూపితత్వా [illegible] సంశయమాత్ర [illegible]
కాలసంశయసంగ్రహంయాదంశే [illegible]
[illegible]

(౫)

రవతి సంబంధా[illegible]నాం తత్సంబంధాతిరిక్తసంబంధే [illegible] సంబంధే హి సంబంధాంతరాణాం ।। [illegible] తేన సంబంధేన [illegible]
తేన [illegible] స[illegible] [illegible] విషయతా [illegible] విషయతా [illegible] తత్సంబంధేన । తత్ర [illegible] సమవాయ [illegible] విశిష్ట
[illegible] తత్ [illegible] సంబంధేన [illegible] తత్సంబంధే [illegible] [illegible] ఇష్టాపత్తిః సంబంధాంతర [illegible]
త్రేన సంబంధవతి [illegible] [illegible] సామానాధికరణ్య [illegible] సన్నికృష్ట [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] సామానాధికరణ్య [illegible] [illegible] [illegible] సంబంధా [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] తదా [illegible] ప్రభృతి [illegible] [illegible] [illegible] సాధ్య [illegible] పక్షత్వమిత్యుక్తే [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] [illegible] పక్ష [illegible] [illegible] [illegible] తత్త్వ [illegible] [illegible]
[illegible] ఆదితి [illegible] [illegible] పక్ష [illegible] తథా [illegible] సంబంధా [illegible] పక్ష వృత్తిత్వ సందేహ ।
[illegible] [illegible] సంబంధ [illegible] [illegible] సాధ్య [illegible] సంబంధ [illegible] వృత్తిత్వ [illegible] [illegible]
[illegible] తయా తదా ప్రభృతి [illegible] [illegible] [illegible] సాధ్య [illegible] వృత్తిత్వ [illegible] [illegible] [illegible] తత్ర
[illegible] ఆపత్తిరితి [illegible] [illegible] సంబంధే [illegible] వృత్తిత్వ [illegible] సంబంధే [illegible] ఉపపత్తిరత [illegible]
[illegible] [illegible] సాధ్య [illegible] సాధ్య [illegible] సంబంధా [illegible] [illegible] [illegible] పక్షతావ [illegible]
తదా ప్రభృతి [illegible] వృత్తి [illegible] సాధ్య [illegible] ఉపపత్తిరతః [illegible] తద్వైకల్య [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] పక్షతావైకల్యం ।

(పక్షతా)

(ప్రవృత్తి)

(ప్రక్ష[illegible] దినా)

౪ — యథ ప్రతిబంధకా... [illegible]

విశేషణాంతరాపక్షధర్మతావచ్ఛేదకీభూతస్సక్తం అభావవదవచ్ఛేదకీభావాభావవదవ్యాప్యలక్షణాంతరం తాదృశధర్మసాధ్యా
అభావవదవచ్ఛేదకః తత్రాధ్యపక్షధ్యం. దూషయతి మూలే అసతి హ ఇతి విశేషణం. ఉపక్షణే ఉభయానుపపత్తి [illegible]
అసమితికారణం. విశేషణాంతరం అసమితికారణాభావవదవచ్ఛేదకం వేతి యథా పర్వతోపపత్తి వహ్నిమాన్ ధూమాత్ [illegible] సంశయ
స్వరూపాదిత్వకమయః. యత్ర తథాలి. గధశ్చేత్ తథా వ్యాప్తిస్మరణం. తదపి ప్రాచీనాః యత్ర తదభావవిశేషత్వాభావః
తదపి ప్రాచీనాః [illegible] వ్యాప్తిస్మరణం స్వరూపాసిద్ధత్వమిత్యర్థః [illegible] ఏకత్రైవ చతుర్దశ సాధ్యాభావపక్షే
సత్ప్రతిపక్షః ఆదిపదేన అత్ర స. సంయుక్త [illegible] తదక్షణే వ్యాప్తిస్మరణే [illegible] గుణానాం చేన్న. తథాపి తదభావ తదేవ వ్యా
ప్తిస్మరణాదిః తత్ర తా పృథక్ చేన్న. సంగ్రహః ప్రతిబంధ. దూషయతి నేవలక్షణమితి అవ్యాపకత్వాపత్తిః సిద్ధిస్త
అసమిత్యవారకతాపత్తేః [illegible] తత్రాపి పరామర్శస్యాపి కాలాం. తదేకాం సంశయవిషయత్వవిరహవృత్తి త్వావగాహిత
అసమిత్యేవాపత్తేః పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నే [illegible] సంశ
యాకాంక్షావతస్య లక్షణత్వాపత్తేరితి భావః. అధసాధ్యసందేహసమితౌ హేతుశ్చేవ తి. గధశ్చేన్నాదినా పూర్వోక్తత్వ [illegible] సంశ
యస్య [illegible] విరోధేపి తదంశే తత్ర పరామర్శానవావహితప్రత్యక్షణాత్ సంశయానం. తదాదేవ అసమితిరితి కల్పు
తేనాసత్వస్య ఏవ సంశయే యత్ర సాధ్యవ్యాప్యవత్వా పరామర్శోత్పత్తిః తత్రాసమిత్వస్య దయాపృష్టః పరామ
ర్శనాత్ తదుత్తరం చ విశేషదర్శనాభావప్రత్యక్షే ధర్మశేషస్య సంశయోత్పత్తి పాస. ఇవాదితి వాచ్యం. పలాశనాదేః
సవర్ణత్వైవ అసమిత్వపదార్థ పరామర్శావహితప్రత్యక్షణే సర్వత్ర సంశయోత్పాదకల్పనాత్ యత్ర సంశ

యో త్వ[illegible]దేవ మన్త్రస్య మాం గాం పఠేత్ యత్ర వా పరామ భగవాన్ పద్మప్రా[illegible] ఇతి దమిన్ బాన్ గాంధ్య [illegible] భావః ప్రామా
ణికః తత్ర పరా మమ్మాణే తరం సాధ్య సమస్త తస్య [illegible] ఇతి ఏ ప్రా పగ మస్య తత ఏవ ప్రవృత్తా ప్రవృత్తి ప్రవృత్తిః తత్రాను మిహో మా
తస్య వ్యవహా యప్యాగ తాన్ప్రమ త్వమేవ కల్పితే అసగతాంగ సగతసి సాధ్యే [illegible] భావ గాంట విశిష్ట సమభావస్య సమితిహి
త తాపపక్ష ఇనాస. శంకాహ మతా యా. లాఘవా శస. శంకాహా తత్త్వోప గమే నా ధర్మిత్వం దర్శ అమా. స. శయా
భావాద్దేవా అసమితి వారణాన. భవాత్ కాగ విధనా ధాభావ సహాన మితి హేతుత్వ కల్పనే అసమి సో వ గ్రహతి
బ. ధర్మతా యాం తదరి వైశేషిక లాఘవా త్ కర బానే విశేష ఇతి తం తత్ గా కాదినాం హేతుత్వ బాధ తత్త్వ పక్తేః స.
శయస్యకార్యతా పక్షేదశ సాధ్య కారణ [illegible] ఇవ [illegible] విశిష్టతా ప్రకృతా వృత్తస. శయ త్వేవే హేతు తావా
చ్య అతో వధశ తి కాలా కప్రకార [illegible] స. శయత్వ ఘటక ప్రతిబధ్య తాదినాం స్వరూప [illegible] బ దేశభి
న్నా మన గమాప్య శబ్దాగ మమా త్రపే భవనా నైవిశ్లేష్టి తి. స. శయస్య బాధసా ధారణాం తదభావ వత్త్వ [illegible]
త్వే కారణం త్వం. తత్ పక్ష సమిన్ కసాధ్య తద భావా భయ ప్రకారక బాల్లే ఖ్యాయ. పనా. శయ త్వే [illegible]
ఇష్ట యా దర్శాయా భనా సమితి గ్రాహతి. సంభవః ప్రత్య క్షాది సాధారణ తాక ర విశి ష్టబుద్ధి త్వ [illegible] ప్రత్
మా ధర్మి ప్రయా స్యతి బ. ధర్మ తా యా అవచ్ఛేదకత్వ మిత్యత్ర [illegible] యం. నా ధర్మి ప్రయో ప్ర మా [illegible]

షవవషుటవంఖా

హేతుత్వం అనుమితావ్యాప్తి రప్రామాణ్య[illegible]గ్రహాభావేన సంశయోత్తర [illegible] [illegible] తృతీయాం [illegible] విశేషా[illegible] [illegible]
[illegible] సందేహే అప్రామాణ్యగ్రహ[illegible] [illegible] [illegible]తి విరహా[illegible] [illegible] [illegible] సాధ్య
[illegible]మిత్యయం అనుమితౌ [illegible] [illegible] సంశయ[illegible] [illegible]: అనుభవా[illegible] [illegible]
[illegible] లక్ష[illegible] [illegible] తద్వ్యతిరేకాది సంభవే అనుమానప్రామాణ్య[illegible] [illegible] వ్యాప్తే: పక్షధర్మతా[illegible]
[illegible] వ్యాప్తిస్స[illegible] [illegible] [illegible]. తథా చ యత్ర [illegible] [illegible] తత్ర వ్యాప్తి[illegible] [illegible] పక్షధర్మ
[illegible] విశేషణ[illegible] యథా తత్స్వరూపం [illegible] తత్ర వ్యాప్తి[illegible]. తథా చ సంశయాం సంభవాత్ [illegible] సంశయా[illegible]
[illegible] [illegible]మిత్యభావ [illegible]ప్రతి సంక్షేపః। సంశయోత్తరాఽపి [illegible] సంభవః [illegible]
[illegible]. తం సంశయోత్తరం [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] సంశయోత్తర [illegible] వ్యాప్తి [illegible] సంశయ [illegible]మితి సాధ్య
[illegible] సిద్ధిబాధ [illegible] [illegible] అనుమిత్యనుపపత్తి [illegible] అనుమితి [illegible]. సిద్ధి
[illegible] [illegible]: సిద్ధి [illegible] తథా చ [illegible] సిద్ధిబాధ [illegible] వ్యాప్తి [illegible]
[illegible] బాధ[illegible] [illegible] [illegible] బాధ[illegible] [illegible] [illegible]

(పక్ష) తెజస్త్వాదౌ తత్ర ధాపి బాధ తెజస్త్వవత్వే తాత్సాపత్తి పరత్వే తదవచ్ఛిన్నాభావస్య హేతుతా ఇత్యుక్తే తత్రాపి

ద్వైవాపత్తిః బాధసావత్ర్యే తేజస్త్వవత్వం చ విశాల లక్షణాం సంసర్గ తత్ లక్షణారూప అవశ్య కత్వే బాధవివలక్ష

ణ్యా విశేష్య [illegible] తత్ర గౌదం సపక్ష సాధ్యాభావే నిష్క్రయసవబాధతంతా కేవలాన్వయిని సాధ్యాభావాప్రసిద్ధా

బాధాత్ [illegible] నిక్షిప్తి తదభావఘటిత పక్షతాయాం కేవలాన్వయిని పక్షకేత్వతి సాధ్య [illegible] ఇత్యాదిః ధ్వః

సాధ్యవత్వేన లభేయా బాధ ఇతి తదభావ వ్యాప్య బాధాభావస్య పక్షతా ఘటక త్వాన్న సంపత్తిరితి భావః నను

బహు తథా తత్రాభావా విశిష్ట తదభావ ఘటక బాధ నాపి దాది తత్త్వసంస్పర్శ తత్త్వాభావఘటిత

త్వమపి పక్షతాయాః న భవతీతి సూచితం వ్యాప్తి జ్ఞానాదిసామగ్ర్యాం సామాన్యమిత్యాశయా అనుమితివయు పాశ్యేసి సాంధయి

సాంబి [illegible] లమువ తాశయతి నను తత్రాపి పరామర్శ [illegible] పూర్వాకసామి త్వాసాగసా తపి ప్ర [illegible] మిత్వా వ

రామర్శానంతరమనుమిత్యాః తరం సవరామర్శానంతర పుస్తకా వ్యాప్తి ప్రయోజన [illegible] ల పరామర్శస్య

గ్రాహ్య గ్రాహకత్వాత్ కథమనుమితిరితి చేత్ తథాహి తతః పరామర్శ [illegible] ఇతి [illegible] వి

సయ్యదవస్థా అనుమిత్యాం అనుమితిముంపవాదప్రాప్తి సవ్యదవస్థా ఉపాపు వ్యపపాదతః తేషాం సాగారి బాక్ష్మీ సాధి పరామర్శ

స్యానుమిత్యా ఇష్టసాధన [illegible] ప్రకారకస్య [illegible] హలం బకాతత్యం నాపపద్యతే [illegible] సాప [illegible] అవాగు వి శేష్యతా

చాన్నైకచా[illegible]నైబహాంతం. ప్రియసన్నిధానమగ్న్యాదతః తస్యతథాత్వమసువైన్న్యా తస్యలకాన్మన్నవత్పష్ఠిగోచరస. స్తాతత్ప్యాత్
సువిరతాసచకశై[illegible]ష్ఠసాధకతా చ్ఛేనాహితస. స్వా రసహ కృతౌ త్సవయోఫలం. చకన్యకలత్త కపరామనేన. తశన్యాసుపర
ణాం. స్యరనాత్పవణు ష్ఠనాం. తథావిధమానేషపరామస్తా నావిచోర్మ్యః. కసుకల్పకకోహ్వావాంగ్రైతా వృక్షకల్పనా న.
వన్న త్పశం కాం. పరిహారత్వపలబలాదితి సిద్ధాన్తైకౌ దూపకాం రణాం. వినాంగసమితాపక్ష కకార్యాసుప్పత్తి బలాదిత్స
ద్వేనః మైపాధిపావిశహోపతి వయోలస్యాసమాతురితాసదిః తెనై నవరణసః కష్టాద్వైపా యథాః తత్రాష్ట త్యైపి నాష్టితిః ఇహ
దూపపక్షవాంయాః అకృ? ష్ఠుప్రతాపసత్త్వే వృష్టౌ తత్తెత్సఖి ప్రౌ యయుణాదం. నవత్రపిహూవనవత్తులబలావనుమి
తాసం. కల్పయిత్వాపంసువింతిః భస్మా వ్య[illegible]కాతత్రతదభావనపాసభివసిద్ధతయా కల్పనాన. భవాంగృహ
వనం కదాపి యథస్మాముపాకుమితేనా నభావాత్ తైకతత్రిష్టు సాధకతాంయా. అగృహీతతయా. తద్వ్యాపక[illegible]
సపక్షరణాస్న[illegible]సం. భవే తదకుమితాపసామర్థ్యేవదపు నటతాపప్ప. విషయః ప్తుప్రతాప సత్త్వేదాసువితాయాం.
హేతుతావాచ్యా ఇత్యభిప్రాయః నా కృపతే పక్షత్వాదపత్తం. దధితి కస్యచార్ధం. కత్తైనహాసమిత[illegible]తి. ఇష్టై వహవహా
నాదికరణావృధికరణాంసాధారణన్యాదయా త్రమేవ. సనేకస్తైవా. సువహాత్యనవవైతైవా. తస్యా. ఇష్టశఛాయాంః.
వష్టతా[illegible]ప్రసం. గాదితి. తథాచఖద్యం. తరవంకవితాపపత్తిరితి. హ్రావః. తదాగం. సిద్ధిదహాయాం. కతచ్ఛకఖ్యమి

పపళ

గపక్ష౹ ఇత్యభావాసమింతి చేదకత్వవిశిష్టాభావత్వే వహ్నితత్తా కాత్తా వచ్ఛేదక విశిష్ట [illegible] సప్రతియోగిత్వమేవ ప్రతియోప
ధారేత్తం. త్రమితి కాతి ప్రసం. నన్వేతభావః అసమితి చేదకత్వేచేదకత్వేల ప్రాప్తయర్థత్వే [illegible] వస్తుటత్వాప్రత్త విలంపె
శ్యదూషణం. తత్రవహ్న హేతుత్వే ఇలయోగ్యతాసప్రతియోగ్యతాం అసాధ్యానితి కారణాత్ వచ్ఛేదక ధర్మ
యావయోగ్యతాయాః సపక్షేవసత్వాదిత్వధర్మః తదవధారః. తత్సైవశిష్ట్యం. తదభావాల అసమితి ద్వైశిష్ట్య భావాత్
పక్షాభావాసమిత్వ [illegible] తాపదర్శనాని కాయామసమితి విశిష్టాయాః ప్రాసత్త్వాదసమితేశేవాసవపత్తి. ఇదము
పలక్షణం. అసమిత [illegible] తదవసమిత్వాప [illegible] తి రబద్రష్టవ్యాన్యత్వమితి చేదకతావచ్ఛేదకా యాపం. తేనాద మూళ్ళృతేః ఇత
దవచ్ఛి కూటవిశిష్టత్వరూపతత్త్వావచ్ఛేదక వధారమేవ ఇష్టావిశేషణాం దెయం. తత్రప్రకారాణాం పదహేతుప్రాకారాణాం ఏవ
ఇతి [illegible] తి ప్రసం. నన్వేతాప్యం. తా. పరిహరతీనన్వాష్మత్తి కారాణాం పూత్రసంతి తదాభావతాదవశాయద్ధప్రత్వదలాయాం.
జన్యపక్షతావిర [illegible] హేదవాసమితి [illegible] ణాన. బవాతేపరామర్శదరాం. హేతుతావిలయాప్రసం. నన్వితిజా
వః నశుసామత్రససమవహితై నాత్వే [illegible] పక్షతాయాంహేతుత్వమప్రయంతతె సామాన్యఘటకహేతూనాం. విశేషణావచ్ఛే
ష్టభావేవిరసమానావిరహేతత్తేషాం తం. త్రకాలకాత యెగ్యవతి ప్రసం. నవ్యవాదితతాత్వర్తౌ. తేవ్వలైష్టా వహ్నదాయెు
[illegible] వసిద్ధిరూపపక్షతాశ్చవహ్నరవారణాయపక్షవదస్రవృత్తి? త్రసువతాదూష్యమైనానారూపయతేలట్రాణానాం. ఇత్య
షన్నత్వేతైవాదూషణం. తరమాహా [illegible] లింసమిసామగ్రీ పవ (త్వా) పక్షతాత్వసం. భవేదిష్టా అయవవిశిష్టభాగ

[illegible]

విష్ణుం తృప్త [illegible]

౧౩ భగవచ్ఛన్మ తెలా జకశ్శ తాపాది భుధః [illegible] అత్రైష్టాపత్తౌ దూం షణాం తరమాం హత దాశమితి పరా మళ్ళాన్ దిసవహాతసి

ద్ధిదభా౦ [illegible] ౹ అవయస్యా స్పృశా మన్త్రవరహాత్పుశ్శ వక్తృవృతా పాతాత్ సావ క్రమ ధృశి [illegible] వెనా పాతా తత్ర ధావె తాదృశశా

శ్రాణాం ॰ సపాద్ధైషా విరహా విభవ్య సిద్ధభావ ఏవ ఏవం ॰ చతుష్పవపథా తా తత్వమస్య అలం ॰ శాశణాం ॰ తరసపుక్తాతా [illegible] ౹ వెవె

తిసిద్ధా ॰ తలక్షణాం ఏవ పరపవసాశమితి భావః ౹ సిద్ధా ॰ తలక్షణాం [illegible] తశక్షణాం [illegible] తప్పపాదనా

[illegible] సహశపతాం ॰ తవశిషణాం వశుపా తం ॰ [illegible] ద్వైప్రా దపద్భుతే [illegible] [illegible] పతాం మభాగనాం ॰ త్రయా

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

పక్షతా ౪

[illegible]

[illegible]

[illegible]

విశేషణాంశకరణావచ్ఛ. తాసుభా[illegible]వగ. అనుమితాన్వయావగాహిపరామర్శసామగ్రీసత్త్వేతస్యా

ఏవానుపపత్తిరతేనానుమిత్యాన్యాలోకత్వే[illegible]త్రియోవన్న శ-షగనహితాదితి సహా శ్చతా[illegible] తం నహ శ్చతాం.

తభానావచ్ఛేదకసిసాధయిషావిరహవిశిష్టత్వ. తస్యాభావవిశేషణాత్వసిసాధయిషా[illegible]దశాయాం

తత్భావవిశిష్టస్యసిద్ధ్యాభావస్య. భవాలేసిద్ధా న తస్య పక్షతా. వాకేమితేరనుపపత్తి. తతః సాధ్యశ-వహా

శావిశేషణాంతి సిసాధయిషాపదస్య సిద్ధ్యాభావవిశేషకత్వే తత్ప్రభావదిప్రకారకశ్-షా[illegible] ఏలాదన

త్వా. తత్ప్రత్యక్షదిసామగ్ర్యాం సిద్ధ్యాదశాయాం మనుమిత్యాపత్తి[illegible]: అనుమితిప్రాక్కాలీనత్వసప్యయత్ర్త. వి

ద్ధాభవ. బాల్యం. చా[illegible]యతామితి ప్రబలాలే సిద్ధికాలే అనుమిత్యాపత్తిః రూపానుమితత్వత్వ తాపతాదృశేచ్ఛా

విషయాస్యేః తత్రానుమితిత్వప్రవేశేతి వాచ్యం. ప్రకృతానుమితత్వత్వేనైవయాదృశా[illegible]భావిషయస్సిద్ధిః

తాదృశేచ్ఛాత్వవసిద్ధికాలే అనుమితేరానుభావికత్వాలేఉక్తే-ప్యయాం. చాం. తతః యావత్తదవచ్ఛిన్న

చర్యాసమ్యానిరాకవిషయసద్భావః తత్తత్త్వదిత్యుక్తి సిసాధయిషావాదం వ్యాప్య సిసాధయిషావ

విషటవిశిష్టపత్యవిషయాశ-అనుమితిజ్ఞా[illegible]యతామిత్యేతాదృశే[illegible]చ్ఛాత్వేసిద్ధికత్వేవస్యానుమిత్యా

[illegible]

సత్తాపదార్థతాసద్వవిశిష్టేతి తపాసద్వతావన్ధ ధర్మ. ధ. ఖం [illegible] తత్తాసద్వతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నవిశిష్టతా ధర్మః
తేనకాలికేన. బద్ధిక వహ్నివిశిష్ట పర్వతవిషయకానుమితి [illegible] తా. త్రవ్యతావచ్ఛిన్న విశిష్టపర్వతవిషయ
కానుమితిజనకతా యితత్వాత్ తాదృశభాసత్వేపి సిద్ధికాలేన. ంతెగాగాదినా వహ్ని తావచ్ఛిన్న [illegible] సాధ్యనుమితిః
వహ్నివిశిష్టపర్వతవిషయకానుమితిజనకతా. వహ్నివిశిష్టత్వ తావచ్ఛిన్న విషయకానుమితిజనకతా
మిత్ప్లాబలాత్పర్వతేగా వహ్నివరూపత్వసమితసతాపదనాత్రపుష్టే తత్పుష్టతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న తద్ధర్మః సమ
ంయత్రైవిషయకం. బౌద్ధం. బాంయతామిత్పా బలాదివాలాకవాక్యవత ఇత్యాద్యనుమితౌ [illegible]
వహ్నిమత్పర్వతవిషయకానుమితి బౌద్ధంతామిత్ప్లాబలాదపి సిద్ధి సత్వే వహ్నివిశిష్ట [illegible] కానుమితి [illegible]
తత్తా [illegible] సిద్ధప్రతిబద్ధాలాకానుమిత్యుత్పత్తే తాదృశ [illegible] విషయ [illegible] వహ్నిమత్పర్వతవిషయకానుమి
తిసిద్ధిరితి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] బవత్వే [illegible] సాధ్య విశిష్టపక్ష [illegible]
తవిలక్షణాని విషయతా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
తే: తద్విశిష్టరూపతవిలక్షణావిషయతా [illegible] [illegible] తాదృశ విషయతాప్రకారతా విషయ
సిద్ధసాధ్యతాలో సాధ్యవిశిష్టపక్ష [illegible] చసి [illegible] పక్ష [illegible] తాదృశ [illegible] దేవా వహ్ని [illegible]
[illegible]

ర్తానాశే సాధ్యవిశిష్టపక్షాత్రసిద్ధావపి తాదృశవిషయతాకత్వాత్ తత్ర తాదృశానుమిత్యాయాః ప్రసి
ద్ధిః ప్రకారిభూతతాదృశపక్షవృత్తివిషయతాయా అవచ్ఛేదకత్వాపత్తేః తత్ర తద్వ్యక్తిత్వావచ్ఛిన్నప్రకారతాకవిశిష్టవత్త్వ
ప్రసిద్ధ్యవిశిష్టపక్షవిషయతాకత్వప్రకారకత్వాదృశావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నత్వసమానాధికరణవిషయతాశాలిత్వే తత్పక్షతా
వచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నత్వాతాదృశత్వపక్ష [illegible] తం విపక్షే తమతేవచ్ఛిన్నవా [illegible] త్వపక్షతాఘటితాదృశత్వాదృశసమ్మి
తి సామగ్రీదశాయాం పూర్వోక్తత్వాయాం తత్త్వపక్షావచ్ఛేదకవిషయతాకానుమితిత్వావచ్ఛిన్నతాదృశానుమితిత్వాప్రకారకతాభావప్రసక్తేః ప
క్షతావచ్ఛేదకవ్యక్తివిశిష్టతాకానుమితిత్వవిశిష్టత్వేనాగ్రహేః తాదృశగోచరత్వాత్వేన [illegible] తాదృశగోచరత్వాదృశత్వప్ర
కారకత్వం విపక్షే వ్యాప్యం కేవలపక్షతతావచ్ఛేదకద్వితాదృశత్వాదృశతాదృశగోచరత్వాప్రకారకానుమిత్యాభావాయాం
పక్షతేత్యనుమితిసామగ్రీసత్త్వసిద్ధిసత్త్వేతత్ర పక్షానుమిత్యాపత్తిః సాధ్యవిశిష్టపక్షవిషయకత్వప్రకారకత్వే ఇతరప్రయోజకం
దశాయాం తత్త్వం విధేయం విశిష్టతాకత్వప్రకారకత్వే ఇతి తత్త్వం విశిష్టతాయాం తామితత్త్వదృశావారకం స
వతీతి యత్తు విశేషతత్త్వప్రకారకత్వాభావాదన్యత్ర పూర్వం యతి విశిష్టత్వాత్ సిద్ధతాపత్తేర్ద్వితీయైవ సం
భవతి సిద్ధేః సామగ్ర్యాం నవయాపసత్త్వాః పక్షవిశిష్టాయామపి విశిష్టవిషయకత్వే సిద్ధిసాధ్యత్వే సిద్ధేర్బాధ్యవతి
తి వాచ్యం పరతస్తత్రవృత్తిత్వాత్ సిద్ధేర్వ్యాప్యం సిద్ధిసాధ్యతామిత్యనుమితిప్రకారకాభావానైవావిశిష్టతత్పక్ష [illegible] తదుక్తం

॥పక్షే॥ ఘటం జానామీతి త్వప్రకారకత్వం ? వేన్నైవ తద్ధావికల్పవారణాసంభవే . . ఘటతరసాక్ష్య విశిష్టపక్ష విషయకత్వ ⑦
త్వప్రకారకత్వ ? వేశ ? వే త్వ తఙ్ఞా జానామీతి తావప్రకారికా శకా . . . విశిష్టా . . . విషయా.
పరవతె . . . తావిం . . . ప్రకారక . . . భవతి త . . . తత్ర . . . విరూపస్తై . . .

౨

తావిదాసం . . . ప్రత్యక్ష . . . తరమితి . . . జానామితి . . .
ప్రకారకత్వం . . .
ప్రకారకత్వ ? . . . జానామితి . . .
. . . విషయక . . . ప్రకారకత్వ ? . . . విషయక . . . జానామితి ? . . . విషయక . . . త్వ ?
. . . భవ ఇతి . . . జానామితి . . .
. . . జానామితి . . . విషయక . . . ప్రకారక . . .
. . . విషయకః . . . జానామితి . . . ప్రత్యక్ష . . .
. . . జానామితి త్వప్రకారక . . . జానామితి త్వప్రకారకత్వస్య ॥

౧ ఇత్యేవ పర్వతే వహ్నిః ప్రతిబన్ధకే తత్సత్త్వే వ్యాప్యవత్తా ప్రత్యక్షోత్పత్తేరితి చేన్న. బాధకాలీనతామిత్యభావత్వేనాపి
త్పత్తిరితి వాచ్యం. తత్ర పక్షతా [illegible] సత్త్వేపి ఇష్టమితి తద్ధర్మికా వచ్ఛిన్న విశిష్ట వహ్నివిషయక ప్రత్యక్షోత్పత్తే
ర్వః ప్రతిబన్ధకత్వాభావ ఇష్టమితి వారణాయ. ద్రవ్యత్వ ... దర్శనాయ. పర్వతే వహ్నివ్యాప్య బాధకాలీనతా.
మితి చేత్ సత్త్వేఽపి ఇష్టమిత్యాపత్తేః తస్యాప్యంశే ఇష్టమితి విషయతయా తద్విశిష్టవిషయకత్వాభావేవ సిద్ధేః తదుత్తరం. పర్వతో వహ్నిమానిత్యాది
వహ్నిమానితి వ్యాప్తిత్వప్రకారక విషయతాసిద్ధేః తాదృశ విషయతాయాం త్వ. విధేయతా. బాధకా. బాధకతా మిత్యభావే వ్యాప్య
ప్రత్యక్షాయాం ప్రతిబన్ధకా విశిష్ట ప్రత్యక్షం నానుపపత్తేః ప్రతిబన్ధకత్వ సమ్భవాదిష్టమిత్యాపత్తిరితి వాచ్యం. ప్రతిబన్ధకతావచ్ఛే
దకకోటౌ ప్రవిష్ట విషయతాయా ఏవ స్వరూపసమ్బన్ధవిశేషరూపత్వాత్ ఇష్టమితి ప్రతిబన్ధకతావచ్ఛేదక ప్రవిష్టాసిద్ధ్యభావ స్వరూపతాయాం
ప్రత్యక్షస్య సత్త్వే ఇష్టమితి ప్రత్యక్షతాపాదక [illegible] సం. గానుపపత్తేః ఇష్టయోగ్యత్వ వహ్ని విధేయతా తాదృశవహ్ని
విషయకత్వే ప్రత్యక్షత్వావచ్ఛిన్న ప్రకారతావచ్ఛిన్న విషయతాభావే నానుపపత్తిమితి ప్రసంగః ఇష్టమితి సిద్ధేః
సిద్ధ్యుద్దేశ్యతా ప్రతిబన్ధకాభావ జనకతావచ్ఛేదక విధేయతా ఇష్టమితి. విధేయతాయాః ప్రత్యక్షే ఇష్టప్రకారక
విషయతాయాః ప్రకారకత్వ విషయతాయాః ఇష్టమితి తత్ప్రత్యక్షత్వావచ్ఛిన్న విషయతా సిద్ధేరితి వాచ్యం. విధేయతాయాః ఉద్దేశ్యతాయాః ప్ర
త్యక్షవ్యాప్తత్వే తత్ప్రకారతాశాలితాయాః ప్రత్యక్షత్వప్రకారకతాయా ఉపనాయాః ప్రత్యక్షసిద్ధిశాలితాసం

ళఋకాద్యర్థ యెఖండతఖాద నాగాస శసబాధం మిత్యాదిరహ్నే ప్రతీతిజ్ఞానశస్తే కాలం ఇత్యర్థః

(మ)

గప్రష్ఠ౹ భావాత్ప్రత్యయార్థస్య తత్ప్రకారకత్వేనాపరత్వం. తాదృశావచ్ఛిన్నధర్మి [illegible] తాః బోధకత్వం వాచక [illegible] ధియతా ప్రత్యక్ష
వ్యుత్పత్తేవ తదవగాహిత్వసూచకాయెం వటపదస్య తేభాకారప్రత్యక్షస్యతేహత్వఖ ఇతి వాచ్యం. ఏవమపి పరిష్కారా
నాం స్వరాత్సిద్ధితాత్వం ర్నాస్త్ర [illegible] చాన్యత్. తథా యత్తామితీయా బహెరం వమితచాన్యత్రతేశతప్రత్యక్షసావచ్ఛిన్నా
ల ఇత్యస్య. గవయ ఇత్యమశశ్వ తావర్తాభ్నెశ్య యః ప్రత్యక్షవాన్మృత్తవిధి యత్తాభ్యదగాహిత్వర త్యక్షసా
పత్రకాం త వితద్ధరా దసవివత్ప్రవితాన్తత్రదరవగాహిత్వ [illegible] సిద్ధాన్తస్యసత్తిచకతావర్తంత్రాద్యుతెం సమితిత్వ
౧౨ ప్రత్యక్షాశ్య [illegible] చాన్యత్వాదిప్రకారకస్యాకామసమితివిషయేయకైశాత్వకె [illegible] వాసకమః శుభతెవహ్నార
స్యచాన్యత్. చా [illegible] యత్తామితీయాకాకాసతాః. సఖాతదావిశ్రావకతెబాంకాసావన్ధ్యాః. చాసమితెవాం కరగే
యచ దావిక్షయాద్యుక్తాసాం. తత్తస్యుక్తిత్వేనైవప్రతిబంధకతాకల్పతఇతిక [illegible] నస్యచత్వాసాం. తత్తస్య
త్వేనఅం. సం. తత్ప్రత్యయం. కకతాత్వేలచకమపక్షాసమిత [illegible] తావదిశాపప్రకారకవిశేషమం. తన్నాక్షే
హాసమితాహ్నావయంతెచకతవమయచితమితవాచ్యం. తదాసతెపర్యతెవహ్నారస్యచాన్యత్. చాం యత్తామితీయా
కాతతదావిధావకతెచాకవిరోధిఘటం ఘసమితీయా విశిష్టతాను మోకసత్వేనైవ సతాః. వద్వస్తు శృసు

మి తస్య పప త్రంచు తాదృశో భావస్య కైరాం. తత్ర ద్వ్యక్తిత్వేన సిద్ధా వృత్తి చకాం తావ పత్వాత దభావస హత్య స్య విండో
చి నే ష సా వి శే ష్య భా వే వి ని గమ కా వి [illegible] పాం సి ద్ధి [illegible] తి చ. దకాం తాకాం. త స్య స [illegible] సాధ్య వి శేష
కాం త్వా వ [illegible] ప [illegible] శ్య కాం త్వ ప్ర కా [illegible] భా యా [illegible] దా [illegible] శ్య కాం త్వా వ చ్చి [illegible] సా [illegible] వి [illegible] కాం త్వ
ప్ర కా [illegible] లం [illegible] పం. [illegible] హ. ఏవం. వి [illegible] యా [illegible] ప ర త్వా స మితి వి షయ [illegible] స మిత్తి [illegible] తా వి [illegible]
యా [illegible] త్వ [illegible] [illegible] హ. [illegible] చ నా [illegible] [illegible] సిద్ధ సా [illegible] స మితి [illegible] మ స త్వా [illegible] లా [illegible]
సి ద్ధ [illegible] స్య ప్ర క తసా ద్ధ స్యా [illegible] మిత్తే [illegible] దిభా వి ష [illegible] సి ద్ధ [illegible] కాం త్వా [illegible] హ యా [illegible]
యో [illegible] తి॥ [illegible] సత్వం. సి ద్ధి [illegible] తి. చి [illegible] చ [illegible] [illegible] తా మి త్వా [illegible] భా వ త్వే [illegible] స మి తస్య [illegible]
సా. చా సత్వే చ కాం త్వా [illegible] న త్వా మి తి తత ది భా భా వ స వు దా [illegible] తి సా ధ్య వి శే ష వి శ్య [illegible] వి [illegible]
సా ధ్య వ [illegible] హ త్వ ప్ర కా [illegible] తత్ర ద వ [illegible] హ [illegible] ప్ర కా శ త్వా స మి తి [illegible] త్వే నా స గ వం [illegible]
[illegible] భా వా వి వే [illegible] తి [illegible] [illegible] వ స మితి చా [illegible] తా. [illegible] యత్తా వి [illegible]
నాం. [illegible] యద్ధ్య క్తి త్వే సిద్ధ సత్వే [illegible] మి త స్య వృత్తిః తత్ర ద్వ్యక్తి తావ వచ్ఛి [illegible] వా ఏ వం ౯ వె [illegible] యత్ర [illegible]

౧ శ్రీ కృష్ణాయనమః

గవక్ష

తాం అతిప్రసంగాత్ తత్త్వాత్ తత్సిద్ధౌ దావవవాచ్యోపమానాధికరణాన్వయసంబంధేన వత్వం తాం భావవద్వైశిష్ట్యే ఇతి
వక్ష్యమాణ తత్త్వసిద్ధిభేదానాం విశిష్టానాం వక్త్ర పసం. బం. ధేన వైశిష్ట్యే శ్చేత్యుక్తి యోగితా వచ్ఛేదకః
సంబంధానవచ్ఛేదకప్రకారావచ్ఛేదకత్వాత్సం యోగవిభాగాది వృత్తి విశేషాభావే వైశవదా
యవినివసానావిశిష్టే తస్య తత్త్వాత్ సిద్ధిబుద్ధితా వృత్తి సిద్ధ్యభావ వధాన వక్ష్యతాయాం సిద్ధ్యుత్పత్తికాల
తత్త్వే సిద్ధ్యుత్పత్తికాలే లసమితాపత్తిం సిద్ధ్యుత్పత్తి తథా విధేయతా వృత్తి కాలే లసమితాపత్తిస్స్య
౧౪ భాసమానత్వాః లక్షమితివిరోధితాబుద్ధివవసంభవతీతి తెంయం ఇదం త్వవచ్ఛేదకం తాదృశాభావవన్న
యుదాయన్య తత్త్వవదాయత్వేన వైశిష్ట్య సముదాయత్వస్య వన్నతావచ్ఛేదక తావదభావవద్ధృత్తి
షయకత్వవిషయత్వం తత్తావత్వస్య దువిశిష్టతావత్తా వదభావవిషయకబుద్ధిః తత్తదభావవిష
యక తత్వేన వైశిష్ట్యం లాఘవేన తత్తదభావానాం తత్తదభావత్వేన సత్వేవ వైశిష్ట్యం తపావుచి
తతావత్తత్వదభావానాం మిథో విశేష్యణ విశిష్టాభావావస్థానం వైశిష్ట్య అవచ్ఛేదకత్వాదా ప్రతిబంధ
కతాభేదతి వైశిష్టకవిశేషణవత్త్వేన ఇవాభావానాం వైశిష్ట్య తద్వత్ తత్ర విశేషణావిశిష్టాభా
వే విశిష్టవిశిష్యసిద్ధిః తత్వం తదాభావా తత్తదభావ తత్ర విషయకత్వ విషయత్వేన

నాసం.భావే [illegible]

౧౩ నైపి బ్నైవత్తశబ్దా వవపయు తాగా మెశ. వి ళి [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

సంపత్త్యా

౧౫

విషయతాత్వరూపేణాసంగ్రహాభిధానవమనంగతంసూత్రత్త్వం వరితృప్త్యైవయా ద్రుశయా ద్రుశౌభా ద్వృభిదాన
మిదానమసమితితత్ప్రత్యక్షస్యజ్ఞానత్వాదిప్రకారకభానం . పృథగభావే విశేష మే [illegible] త్వభి
తమితివాచ్యం . వక్ష్యం . తరతానాస్వతేవా కాకాద్యభావాత్ [illegible] సమితి తత్ప్రత్యక్షస్య జ్ఞానత్వాదిప్ర
కారకభానం . మసగమ ఎవసం . భవతి [illegible] దృవిశిష్టతత్ప్రత్యక్షవిషయతాకాసమితి తద్వద్వ్యాప్త
వచ్ఛేదకతాకత్వం . తాదృశధర్మఘటి [illegible] వరినవిహాస్త్రావచ్ఛేద [illegible] కతాకత్వం . తతాదృవిశిష్టతత్ప్రత్యక్షవిష
యకాసమితి త్వరిష్టావచ్ఛేదకతాభిన్నావచ్ఛేదకతాకరూపకవిషయతాకత్వమేవ పర్యవసితం . ఎవంచ రతాదృవిశిష్ట
తత్ప్రత్యక్షవిషయతాకత్వప్రత్యక్షస్యజ్ఞానత్వాదిరిష్టావచ్ఛేదకతాభిన్నావచ్ఛేదకతాకరూపకవిషయతాకభానాదిప్రకా
ప్రత్యక్షస్యజ్ఞానత్వాదప్రకారకభానం . పృథగనుత్తేచరతాపపే [illegible] రుక్షధమస్ఫుటకాసమితితవరిష్టావచ్ఛేదకతా
భిన్నావచ్ఛేదకతాంశాయామేవప్రత్యక్షస్యజ్ఞానత్వాదిరిష్టావచ్ఛేదకతాభిన్నత్వరిత్యసమవ్యాప్తిరంతాదృశవాక్యం .
చతాదృశరూపేణైవప్రత్యక్షస్యజ్ఞానత్వా [illegible] దిప్రకారకభానాసమపిసంగ్రహః . భవతి [illegible] విశి
ష్టవర్యతవిషయతాకం భా [illegible] యతామిత్యత్రాప్రతిభాయాసిద్ధధర్మసంస్థానాపత్తేవచరితార్థత్వయావార
ణాయవిషయతాయామసమితితావచ్ఛిన్నత్వవిశేషణస్యావశ్యకతయానతత్సంగ్రహ ఇతివాచ్యం . సమవా

ధేయతావచ్ఛిన్నత్వం। సాధ్యతావచ్ఛేదకావారుణాం సంభవాదితి [illegible] సతి పక్ష। సాధ్యవదన్యావగాహిత్వ
త్వే సాధ్యతావచ్ఛేదకా। వారుణాం వహ్నిరూపసామాన్యరూపా। తద్విశిష్టాదిత్యాదయస్తు యుత్తా కృత్తావచ్ఛేదక.
తా అనుమితౌ పక్షా। వ్యాప్తా ధూమసాధ్యావగాహిత్వ యథా వ్యాప్యవచ్ఛేదకతాఖండిత్వమప్రసిద్ధా। తావత్త్వవతేత్త్వంత్ర
హ వ్యాప్తిప్ర। భవాత్ ఘటాభావ అనేకగమాణి ధారాస। గతి: [illegible] విషయతా యథా। సాధ్యవిశిష్టపక్షావగాహిత్వ
ఘటవచ్ఛిన్నత్వే త్వేకవమ్। వధ్వాః। ఆశ్రయా అన్యాసమితి సామగ్ర్యసమవహితా సమితి బాధకయతా వితర్కప్రకార
క। విషయవిశేష్యపరత్వే భాసా। వారుణాస। భవాదితి అన్యాసమితి సామగ్ర్యసమవహితతాదృశేచ్ఛా। తత్త్వ
త్వేన తత్త్వే చక। త్వస్వాప్యగ। తత్త్వతయా ధాత్వేకారా వన్యగమాణి ధారాస। గతిరితి [illegible]। తాదృశేచ్ఛా।
తత్ర ద్వ్యవచ్ఛిత్వే ప్రతిబ। ధక। తదాత్మా విత్తప్రస। గవారుణాస। భవే తాసా। వారుణాం వత్త్వాంతధాసత్త్వాసాధ్యవిశి
ష్టపక్షావగాహితావచ్ఛేదకత్వమధిక। వయసమితి ప్రవిషయతా యథా। సవే [illegible] భావదశిత్తసా సామగ్ర్యసమవహితత
దావిధిభా। తత్త్వచ్ఛిత్వేన సాత్వచక। తాంకల్పనే తత్ర దిభాభాసా। విశేష్యవిశేష్యభావే విషయతా వినేహ
గాసావప్రస। గాత అన్యాసమితి సామగ్రీ కావనతా వృత్తిభాసా। ప్రతిబ। ధక చేతత్త్వా తత్త్వదాత్త్వవాచ్యస।

౧౫ పక్ష

ఆత్మా గాంధ స్వస్తి గా. విగ్న పుణ్య [illegible] హీనా ప్రతిబంధకత్వ త్వసం. నవతత్వ కృత్స్నా సామర్థ్య భావస్యాత్తత

ద్వాదిధ్యాం సామర్థ్య ఇత్యాపత్తి పి విరిణపుణ్యావిర్భావ [illegible] నాతతత్త్వ మి ధ్యానానాం త్యాగం. ఆయోగవిగ్రహ

సముత్రేభ [illegible] కతా ప్రసం నవగుణ రావరణాత్ అధ్యో [illegible] త్రాసు గత రూపా లోం త్రిభవ [illegible]

భూతాం యాం త్యాగ ఆభూం [illegible] సుమితి జాగ్యత [illegible] కారకల నాం సుమితి సామర్థ్యన

౧౬

మవహారేతావ్య క్తిగాం. చైదా ఏవవివేశని ఉద్యోగస్య తా సామ సుమితి ప్రతి [illegible] ద్భుమి

తి తత్ర విధానాం ఇవి వేశప్రే తత్ర త్తా కగ్రహం యుషం రాజాగవై హరి వివేకలం దవ త్రిః త్యాభ్యాం

త్తద్దిన్యవల వాక్య వర్తన్త త్వతత్ర తత్త్వం. యోగాం భావానాం వైశిష్ట్య సవ [illegible] చరివిరే తాం ద్విగ్వైరి

ష్ట్యవసవసాం వ్యాగాం ధికరణాలరుం పతం యాం [illegible] సాం ధ్వా త్వసం బంధేణ ధ్యాం ఖ్యహరి వివేశలాం ఘుద్యవ [illegible] విరి

గమకపాపత్వే హ్రాదః ఆకస్య సరూపా గా. ఇత్యత్ర రూపా విగగ గవ్యంపి ఏతత్ప లోకం. తేరక్ష ణాంతః సుమితి జాగ్యతాం.

మిత్యాకాంక్షా ధ్యానామేవ రుగత్వ రూపా వ్యాసం. ప్రవర్తత్త్రత్త స్వతంత్ర త్వే సప్రధగభావా వివేచనయోత్వః తా పుణ్య

౧౭ ఆంధక

౧౮

క్షణావృత్తిత్వాద్ధ్రువత్వే దోషాభావాదవచ్ఛేదకత్వ[..] వచ్ఛేదకతాయాం ఇదే శబ్దస్య గృహే [..]కాలం తదే[..] పతద్భావిద్
భావబలాత్ అనుమితిప్రత్యక్షే: కాలం తదంశ మితి త్వం ప్రత్యక్షతావచ్ఛేదకతా ప్రత్యక్షానుమిత్యాం విషయాణాం సిద్ధే [..]పత్తి
లింగ ఇత్యర్థః తదా విధాయకః గతిః ఏవ కాలం తదంశా భావ ద్వయాభావాః తత్ర వ్యాప్తిత్వేన ప్రతిబంధ
కతాయాం తా ద్వయాభావబలాదనుమిత్యాపత్తివారణాసంభవ ఇతి వాచ్యం అపరామర్శితైః కథం ప్రకారక
కానుమితాన్యవృత్తేః తత్ర వ్యాప్తిత్వేన తత్త్వేన [..] యథా వ్యాపకసత్ప్రకారక[..]కాలం తదంశ బహు
తద్భావాః తత్ర వ్యాప్తిత్వేన ప్రతిబంధకత్వేన [..] అమిశ[illegible]స్య సాధ్యవిశిష్టపక్షవిషయ
త్వప్రకారకత్వవిశేషణానభిధానస్యాసంగతి దుర్వారత్వాదితి వాచ్యం అనుమితిర్విషయితా సాధ్యవి
శిష్టపక్షవిషయకత్వావచ్ఛిన్నప్రకారకతావచ్ఛిన్నత్వావచ్ఛేదకతా[..]త: సాధ్యవిశిష్టపక్ష
విషయకత్వప్రకారకత్వావచ్ఛేదకత్వమపి [..] అనుమిత్యా. విశిష్ట[..] [..] అనుమితి: [..]
[..] ఇత్యాద్యభావాదసంభవాత్. గృహీతా ద్వయాభావానాం మిత్యాదా. తత్ర

१०। ప్రవృత్తిత్వేన వప్రతిబం. ధకత్వేనా శవాత్ అగు మితి జాన ఉయతాం వింత్వాదఘా గా. చప్రవృత్త్య ఘటసమితి
తావదిప ర్షాప విషయతావ చ్ఛేదకతాశ్ర-చా త్వేనైవ త్రై చకరాతా అన్యాసమితి సామగ్ర్య వపహత
తావృత్తి చాగా. చతత్త్వత్యా త్వేనప్రతిబం. ధకత్వమేవ తిపవన. సమ. చాస. నస ఘటమేనవచ్ఛత్తేవట్టా
వస సమిసంయా. మతా కాత ఘట-చాబ లాఘూ మతి. నఘటాసమి త్యాత్వాత్తాత తానదాశ్రగా శూపెగ్రా
వపిహిత్త్వై పా గో. సిద్ధా వృత్తే చఘట యూ ఆ వచ్ఛా కతావత్తత్వేన సిద్ధి కాతె అసత్వపి ధూ మపవత్త మరో
ఆలా కా దిపరావ గానదసమి. త్వావత్తిః పక్షతా నాం అక్షత త్వాదితత్వత ఆహ ఘటమెనతి [illegible] తి.
గఘ-చా సత్త్వేన ద్విదశా మాత్ర ఏవయద వి గాఘ మితేః తా వృత్తి యూ: ప్రతిబం. ధకత్వమ. చవత్త్య
తః అనత్వా మపినక్షా వితి తత్రాసమితెస్సు. వి ప్త తం యా యదతి తదె తి తల్లిం. ఘటాసమితావితిశేషః ఆన్వమాత్రేతి తదన్య
మాత్రతిం. ఘట-త్వప్రకారకాసిద్ధత్వ ధర్మః ధూమతిం. ఘటాసమితి రాలా కతిం. నఘటాసమితిత్వ చాంయ తావింత్వాద్వాకా రఘ-నమయా
హాలు. చనె చా కా తెల ఆ కాది పరామశానదసమితత్వపపత్త ఆమె మాత్రతి తదన్య మాత్రతిం. ఘటత్వప్రకారకత్వ. చతల్లిం. ఘట
తావప్రకారకత్వేనతికి చిత్లిం. నఘట-త్వప్రకారకత్వం. అతః ప్రమెయమా మానవతిం. ఘటత్త్వతె తదన్య ప్రసిద్ధావపన దూష తల్లిం.

[illegible]

[illegible] (ప్రత్యక్షపంచ [illegible] ప్రకారత్వం తత్వం)

[illegible] ప్రమాతా [illegible] వ్యాప్తిస్య పదనప్త బూతానుమిత్య పాదానే యా ప్రత్యక్షయా ప్రత్యక్షానుమితి జనకా యహం [illegible] దోషమేనాలొకా ప్రవృత్తి
త్వబాన [illegible] ప్రసిద్ధ్యతి తత్రస్య సవహానాధికరణాంశ సమానాధికరణ [illegible] లొకతాపది విరుద్ధత్వబాధా విషయత్వమనవత్వా
నత్వప్రకారకానుమిత్యాభిన్నా సుమిత్వాభావరూప కార్యస్య ప్రసిద్ధః స్వత్వానను గమకకార్య [illegible] తత్ర దనుమితివ్య
క్తివిశ్రావ [illegible] తిప [illegible] లొకానో [illegible] మిత్యాది బాధ్యవిశిష్టత్వేన [illegible] ప్రవృత్త్యాది బాధ్య విరహావశిష్టత్వేన [illegible] ప్రవృత్తా
దివల్లి। నత్వప్రకారక [illegible] తద్భిన్నా ప్రత్యక్షప్రతిబ। ధకతావచ్ఛేదక కోటి [illegible] యాప్య [illegible] వ్యాప్య
వృత్తి [illegible] నవాంత్వా [illegible] నాం। ప్రత్యక్ష [illegible] మిను [illegible] ద్భానాం। విశిష్ట [illegible] ప్రతిబ। ధకత్వా
పపత్తిః సామానాధికరణ్య [illegible] వ్యాప్య [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] నుమిను
[illegible] మిత్వా [illegible] ప్రవృత్తావ [illegible] తావచ్ఛేదకతావ [illegible] ప్రవృత్తావిపవిషయక [illegible] పరామ
[illegible] ప్రవృత్తాపదిమల్లి। నత్వప్రకారకత్వం। విషయతా [illegible] తత్ర [illegible] తావచ్ఛిన్నత్వ [illegible] తి।
[illegible] తావచ్ఛిన్న [illegible] తి। నన్వనుమితి విరోధిత్వ [illegible]
[illegible] తావచ్ఛిన్న [illegible] నుమిత [illegible] యామిత్వా [illegible] తి। నన్వనుమిత్వ విరోధిత్వోపపత్తి [illegible] తావచ్ఛిన్న [illegible]
[illegible] ప్రకారకత్వ [illegible] తావచ్ఛిన్న [illegible] తి। నత్వప్రకారకత్వ [illegible] తావచ్ఛిన్న [illegible] తి। నన్వనుమితి
తిబం। ధకతాయాం [illegible] పక్షతేవ [illegible] మినుయాం మిత్వా [illegible] తి। నవిశేషణ [illegible] నాప
విరోధిత్వోపపత్తిం [illegible] త్వప్రకారకత్వ [illegible] తద [illegible] త్వప్రకారకతా [illegible] తత్తాన [illegible]
[illegible] సుమిత్వోపపాదా [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] మిత్వాకార [illegible] సమానాధికరణ్య [illegible]
[illegible]

విశిష్టతత్పృష్టవిషయతాకతావచ్ఛిన్నవిశిష్టతాకత్వవత్తే ధూమోనధూమవానయమితి ప్రత్యక్షాకారకే భాసానాం గగనకా
దితిం గగనవహ్నిమానయమితి విశేషాధిత్వం ఇదమత్రావధేయం ఆలోకత్వం గగనత్వ ధూమవత్వం గగనవానయమితి భానేయతావింత్వాకా
రకభానాకాతైక వలాలోకాదిత్వగకపరావమర్శాన దనుమితిరభావాయత్తే తథాపి ధూమవానయమితి ప్రత్యక్షాయాం విషయతాయాం
ఉభయోరపి గగనవానయమితి రేవతద్విషయతావత్త్వం ఏవం ధూమవత్త్వం గగనవహ్నిమానయమితి ఆలోకత్వం గగనవహ్నిఘటోభయవానయమి
తి శబ్దభాయతావింతామిత్యాకారకభానాకాతేషు తౌనమితి సామగ్ర్యామసత్వాం ఆలోకవతా నవహ్నిమానయమితి శబ్దభాయతే
పాదవవిషయకానమితేరుత్పత్తౌ ప్రత్యక్షాభావవిషయతాసిద్ధేః ఉక్తం తథాపి ద్విభానానాం తత్రతత్ర ప్రతిబంధకతానిరూపకత్వయత్తే
ల్లిం గగనత్వతత్సాధ్యవిశిష్టతత్పృష్టవిషయతాకత్వమనమితి తావదిప్రకారతావచ్ఛిన్నప్రకారతానిరూపితవిశేష్యతాశాలిత్వమ
వతల్లిం గగనత్వప్రకారకతేవత్వేనే విపక్షే ఇత్యాదౌ ఆలోకత్వం గగనవహ్నిమానయమితి తావదిప్రకారతానిరూపితవిశే
ష్యతాతాదృశప్రకారతాతిరిక్తధూమత్వం గగనత్వాదిప్రకారతానిరూపితేవనసమూహాలంబనవహ్నిప్రకారతాభిధేయవిశే
ష్యతాఖ్యవిషయతాభావసమూహాలంబనేతు తాదృశభానాయేలక్షణాఖ్యాప్తిపత్తేః తథాచతాదృశభానానాం తథాపి ద్విప్రకార
తాభావనిరూపితవిశేష్యతాశాలిత్వేన ప్రతిబంధకత్వనివారణం ఆలోకేన గగనవహ్నిమానయమితి భానాలయతాం ధూమవత్పర్వతే వహ్నిమాన
మితిభానేయతామిత్యాద్యాకారకసమూహాలంబనే భానానాం తాదృశవిశిష్టతాశాలిత్వే విరహేపి ఆలోకత్వం గగనత్వసామ
మితి సామగ్రీకాలే తథాపి ద్విభానానాం తత్రదృశ్యత్వేన ప్రతిబంధకత్వాపత్తే సమాప్తదానేమాలోకత్వం గగనవహ్నిమానయమిత్యాపత్తిః
చపర్వతేవహ్నిమానయమితి సంయోగం ధూమవత్పర్వతే వహ్నిమానయమితి సంయోగమిత్యాకారకసమూహాలంబనే భానాంయాః ● ప్రామాణ్యం శక్యం
వహ్ని

(గ(పక్ష)

\+ మిష్ఠ౽

తద్రూపాలోకపరామర్శజన్యానుమితిభిన్నత్వవచలింగవిశేషణీభూతవ్యాపకతాపన్నాయాం విశిష్టాభావదశాయామేవ ప్రతిబంధకత్వవా
కనైధూమేనఘటమనుమినోమీత్యనుమిత్యుద్భావారకాలేపవిశిష్టధ్వస్తపరామర్శజన్యత్వవిశిష్టానుమితిత్వప్రకారతాకి
రూపితతత్తద్ధ్వవిశిష్టతత్త్వప్రవిషయకత్వావచ్ఛిన్నవిశిష్టతాకత్వం తదాసతి ధూమేనానుమినోమీత్యనుమిత్యాకార
విషయం విశేషానుపరక్తానుమితయా తాం అసంగ్రహాపత్తేః కిం తు కిమిత్యాకారకత్వతత్తాసద్ధ్వవిశిష్టతత్త్వప్రవిషయకత్వాసమి
తితాపదిప్రకారతాభిన్నప్రకారతాకత్వానిరూపిత[illegible]విశిష్టతాకత్వమేవ ధూమేనఘటమనుమినోమీత్యాదావ్యావర్త
ధూమేనవహ్నిఘటౌభయమనుమినోమీత్యాదావ్యాప్తి[illegible]పి అలౌకికలింగకవహ్న్యాద్యనుమిత్యవిరోధిత్వమేవసి[illegible]తా ([ప్రమితత్వ])
ధ్వవిశిష్టాయాం ఉత్తైచకతంయాసిద్ధిశాంతి తాదృశ[illegible]దసత్త్వాపాలౌకికలింగకానుమిత్యయాం తాదృశానుమితిం
తిదిశైలి ఖకలింగకేభాకా లోనోభయతి గ[illegible]ఫలానుపపత్తేరనుమితౌ వ్యభిచారవారణాయప్రకారాః పునః ప్రకారప్రద
ర్శనాయ ప్రతిబంధకవిషయసహాతింయప్యచాన్నపాయాం విరోధిత్వవాదృష్టవదనుమిత్యుత్తర హానామిచ్ఛిన్నాదివదతి యద్ధా
కామినీదిదృష్టావుపాదివిషయకవాంఛాయాః ప్రతిబంధికాతదిత్యర్థః ప్రత్యక్షప్రతిబంధికైతిపక్షతా[illegible]నవవదానదహా
యాం అనుమిత్యనుత్పాదప్రయోజకత్వర్థః తథాహోక్తం సత్వపక్షతానత్త్వేతి విరహేత్తదిష్టమంవేతి భావః ననుకామినీ
చిత్తాసాదిష్ఠతకామినీభిఠుపాదివిషయకచిత్తాయాః సత్వపదస్య వాదనుభవసిద్ధత్వయాతత్రతత్స్వ ప్రతిబంధక
త్వాపస్తుని ధ్వసత్వేధూమాదితి నకానుమితభా[illegible]దశాయాం అలౌకికలింగకవహ్న్య[illegible]నుమిత్యనుత్పాదప్రసంగాసంభ

విశః తథాసతి తు ల్బంయం కృత్వ సుపాదిప్రసమితాసత్ప్రత్యక్షాదిగోచరాభావఘటాయాం ఏవ పి తదసత్త్వాదన్యతదాభాప్రసక్తేః
సమ్యక్ప్రకారక విశేష్యమిక్ష వహ ఇతరభేదాయోగ్యత్వాపత్తి వారణాయ కల్ప్యం. తరముస సరతియాదివేతి తథా బాధ్యం.
గకాసమిత్యాహ యః [illegible] ప్రత బం. ధర్మత్వమనం భావితమేవేతి భావః తత్రేతి అనుతిం. నకాసమింత్యాహ స్థలఇత్య
ధర్మః తల్లిం. [illegible] గకాసమిత్యాహ తల్లిం. గక తత్ప్రకారకతానిరూపిత తత్తాసధ్యవిశిష్టతత్ప్రత్యక్షవిషయకాసమింతిత్వాద్యవచ్ఛి
న్నవిశిష్టతానైభా వాచ్యా సహాత్రైప్రపదేశవివక్షణీయాయత్వధర్మః స్వేనం తిం. గవిశేషాసపరత్తభాకావెసిదోసత్వాన్మమసమిం
తథాసపపతిరతతహా। తదస్యవాత్రతిం.గకే. తిధూమేనాలోక. సబవహ్నిమసమితియతాంచిత్వాదినేవయాహలం. బన్నా
కాతతలోకాదితిం. గకాసమిత్యుప [illegible] పతయా వాక్యేతి తథాచ తల్లిం. గక తతాసధ్యవిశిష్టతత్ప్రత్యక్షవిషయకాసమింతిత్వ
ప్రకారకాసతయాంకి. బిల్లిం. గక తతాసధ్యవిశిష్టతత్ప్రత్యక్షవిషయకాసమింతిత్వావిప్రకారికే. భా తదస్యతతాసధ్యవిశిష్ట
తత్ప్రత్యక్షవిషయకాసమితిత్వాదిప్రకారికే. చేతాధర్మః [illegible] తిం. గవిశ్వే [illegible] పరత్తాసమిత్యాహ స. గ్రహీయ సత్త్వం. తం. అలం
కే. కే. దర్శమసమిం సంయాం. ధూమేనచ పర్వతేవహ్నిమసమిసంయాం విత్వాద్యాకారకే. భాబలాదాంటాకే. తిం. గకవ
(సత్వం. తే.) హ్నిద్యసమిం [illegible] త్వావతి వారణాయ. తత్ర సాధ్య) ఏ ఇవేత్యం తిం. గవిశ్వే [illegible] పరత్తాసమిత్యాహ కాలెపర్వతేవహ్నిమసు
మింసయాం. ధూమేనే. దర్శవంసమిసయాం విత్వాద్యాకారకే. సమూహలం. బన్నా కాలే అటాకే. తిం. గకవహ్నిద్యస
మితస్పపత్రమాతత్త్వాద్విత్వాదలం. లాతృం. బద్ధాచరం. బన్నకం. బాయంతామిత్యాదిభా [illegible] వారణాయచరమదళం.
(సత్వం. తస్య) [illegible] వాంగమాపిని విశేషణదళం — సం౨

[illegible] సాధ్యవిశిష్టే తద్వత్తే విషయతా [illegible] వృత [illegible] మితి శేషః ౬

పక్షతా

యత్ర పర్వతో [illegible] ధూమో భవతి. తత్ర వహ్నివినిష్టపర్వత విషయకానుమితి [illegible] యతాం. [illegible] వహ్ని [illegible] భయవిశిష్ట

పక్ష విషయకానుమితిః [illegible] వహ్నివిశిష్ట [illegible] విషయకానుమితిర్ [illegible] తత్ర. తత్త్వత

[illegible] విశిష్ట [illegible] విషయకత్వానుమితి [illegible] [illegible] విశిష్టతా [illegible] త్వమేవ సత్త్వ

తదభావే విపక్షానాం [illegible]. తదా భవతి. [illegible] పరత్వేనానుమితి [illegible]. తా [illegible] విశిష్టతా [illegible] త్వవిశేషత్వ. చి

తి. తత్త్వ [illegible] ప్రకారక [illegible] మేవ ఫలమేవ తిత్త [illegible] విశిష్టతా [illegible] త్వే [illegible] త్వము

౧౦. చితం తదా [illegible] విశిష్టతా [illegible] మేవ [illegible] తత్త్వాది [illegible] తత్త్వావసాయ

[illegible] దూమాలో [illegible] తి. తత్ర [illegible] సమితి సాధ [illegible] పక్షతా [illegible] తత్ర [illegible] తి [illegible]

తి. సవిశేష [illegible] తి. గత్వ దేనాపి పక్షతా [illegible] మేవ తత్ర [illegible] అపి [illegible] తత్ర [illegible]

[illegible] తా. తదా [illegible] తి. గత్వ దేనాపి పక్షతా [illegible] ఇతి భావః [illegible] తి. గత్వ దేన పక్షతా

[illegible] సమాత్త [illegible] మితి [illegible] సత [illegible] తత్త్వ [illegible] తత్త్వాదిమత్త్వ తి.

[illegible] తావత్ [illegible] ఇతి [illegible] తావత [illegible] తి. తత్ర [illegible] మితి [illegible] ధూమా

[illegible] విషయక [illegible] పరా [illegible] సమితౌ ధూమాది తి. [illegible] మితి

[illegible] విశిష్ట [illegible] ధూమాది తి. [illegible]

[illegible]

[illegible]

పరామర్శజన్యత్వరూపపక్షధర్మతాలింగజ్ఞానత్వస్యాప్యక్షతత్వాత్ స్వరూపయత్ర ధూమాదౌ లింగజ్ఞానమిత్యాయాం జతేజశ్చతాంత
త్రాలాంశే లింగజ్ఞానమితి శాఙ్నాంపి శతప్తిః లింగపరామర్శవిశిష్టసాయుతే జశ్చతోపపసవహాన్యాశ్రత్వేన వృత్తి
జారణ్యతి [illegible] వాచ్యం తద్ధానేతి తత్ర ధూమవతి లింగజ్ఞానాయా అపి ధూమవతి లింగపరామర్శవిశిష్టవైశిష్ట్య జ్ఞానవైశిష్ట్యం
శ్చతోపచితాఽత్ సపక్షసాధారణ్యే శ్చపక్ష [illegible] తాయాఽపి వసువచతోయాం తి । నవిశేషిణో పేత్తిర్గం తాసంగతిరితి జన్యధూ
మలింగజ్ఞానవిరహవిశిష్టసిద్ధివిశిష్టస్య సమితిత్వమేవ తాదృశసిద్ధ్యభావజన్యతావచ్ఛేదకం తాదృశసిద్ధివిశిష్టత్వం
జన్యసామాన్యే కారణత్వవచ్ఛిన్నసాజవ్యవిపహాతోత్తరోత్పత్తిః కత [illegible] సంబంధేనైకసమూహాలంబనస్త
ంజన్యానుమితిస్తద్ధావిధ [illegible] సిద్ధివిశిష్టైవేతి తత్ర న వృత్తిజారః సిద్ధికాలే అసత్త్వాత్ తల్లింగజ్ఞానసాధ్యవ్యాప్యే
ఉత్పన్న లింగే పక్షధూమపరామర్శజసమితాపత్తిః ధూమాదిలింగజ్ఞానవిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావవిశిష్ట
స్యైవ ధూమాదిపరామర్శజన్యతాకారణత్వమస్త్వితాశాన్యత్పత్తిస్తు యాబాచశ్చతోపపసమాలసమూహాలంబనస్య
లేతి లాదిపరామర్శానంతరోత్పన్నసామగ్రీ తదేవకాలోత్పత్తివాసనాత్మకాత్ వ్యవహితోత్తరత్వమవ
చ్ఛేదకత్వంతి లింగజ్ఞానాసాధారణ్యాద్వ్యం । సాధికరణాకాలధ్వం । సాధ్యకరణాత్పసతి సాధ్యధికరణాకాలధ్వం । సాధి
కరణం । తృతీయాంశే జ్ఞానాసాధారణ్యాద్వ్యం । వాచ్యం ఇచ్ఛాధాయత్రత్రవైనాసిద్ధాత్త్వ కధూమాలోకాభయం లింగపరామర్శధూమవతి । న
కరణత్వయాజ్ఞం । వాచ్యం ఇచ్ఛాధాయతత్రానుమితత్పత్తత్వధికరణాత్ జ్ఞానస్యాలోకలింగజ్ఞానవిరహవిశిష్టనిధ్యధికరణా
కాజానుమితయః తత్రానుమిత్యుత్పత్తివధికరణాత్ జ్ఞానస్యాలోకలింగజ్ఞానవిరహవిశిష్టనిధ్యధికరణం
జ్ఞానాధ్వం । సాధికరణా [illegible] జ్ఞానాధ్వం । సాధికరణాత్వేన తదుత్పత్తికానుమితౌ యుక్తసంబంధేన తాదృశసిద్ధివిశిష్ట

...ప్రాభాకరస్తదవస్థ ఇత్యుక్తౌ తథా సాధ్యవ్యవహితపూర్వకాలావచ్ఛిన్నేతి।

న్యాయతత్త్వాదృశసిద్ధ్యభావస్యప్రాభాకరాదవస్థాయాం ఏవం చ యత్ర క్రమేణ సిద్ధాత్మకధూమపరామర్శధూమలింగక
భూపమితయః తత్ర తాదృశమితేః ధూమాదిలింగకభావిరహవిశిష్ట [illegible] సిద్ధివిశిష్టత్వేన పక్షతా కార్యతావచ్ఛపపత్తిరితి
చేన్నతాదృశసిద్ధివిశిష్టత్వం తాదృశసాధ్యధికరణక్షణాధ్వంసోత్పత్త్యధికరణక్షణోత్పత్తికత్వసంబంధేనవాచ్యం
ఉత్తరసమయావచ్ఛిన్నే అనుమిత్యవ్యవహితపూర్వక్షణసాధ్యలింగకభావిరహవిశిష్టసిద్ధ్యధికరణతద్వత్
తాదృశక్షణధ్వంసోత్పత్త్యధికరణక్షణోత్పత్తికత్వమస్తు మితేరితి సిద్ధ్యభావః ఏవం సిద్ధ్యుత్తరధూమపరామర్శ
రామర్శాత్ సానుమితేర్ధూమపరా [illegible] లింగకభావిరహవిశిష్టసిద్ధ్యధికరణక్షణధ్వంసోత్పత్త్యధిక
రణక్షణోత్పత్తికత్వాభావాత్ పక్షతాకార్యత్వాసంభవాత్ అథవా సాధ్యవ్యవహితపూర్వక్షణావచ్ఛిన్నత్వలింగక
భావిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావాధికరణతావిశిష్టసమవాయ ఏవ తాదృశసిద్ధ్యభావకాల [illegible] తావచ్ఛేదకసంబంధ
ఇతి నకోఽపి దోషః అథవా స్వవృత్తికృతిమత్త్వస్వవృత్తిప్రాగభావప్రతియోగిత్వస్వసామానాధికరణ్యత్రితయ
సంబంధేన తాదృశసిద్ధివిశిష్టత్వం తాదృశసిద్ధ్యభావకాలతావచ్ఛేదకమితి నకోఽపి దోషః అథవా తాదృశసి
ద్ధివిశిష్టత్వం తాదృశసాధ్యధికరణక్షణావచ్ఛిన్నధ్వంసాధికరణక్షణధ్వంసాధికరణం యత్తాదృశసాధ్యధిక
కరణక్షణధ్వంసాధికరణం తదుత్పత్తికత్వసంబంధేనవాచ్యం ఉత్తరసమయావచ్ఛిన్నే తాదృశసిద్ధ్యధి
కరణక్షణావచ్ఛిన్నధ్వంసాధికరణమనుమిత్యుత్పత్తిక్షణ ఏవేతి తద్ధ్వంసాధికరణక్షణోత్పత్తికత్వమస్తు మితేరితి

~ [illegible] పత్తి [illegible]

నవ్యభిచారః సద్భావ్యత్వక ధూమపరామర్శజన్యానుమితౌ ధూమవతి. గన్ధాభావ విరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావే ధర్మిణో తావద్భిన్నత్వం స్యాత్
ధర్మిణో ద్వితీయాపక్షధర్మతా. సాధ్యధర్మిణో పక్షతాయాం వృత్తిత్వవిరహాత్ తద్విశిష్టసిద్ధిరితి నిష్పన్నత్వమవ్యాహతమిత్యేవం [illegible]
త్ర ధూమపరామర్శత్వాంశే. తదంతదప్రామాణ్యావగాహి ఆలోకపరామర్శః తదనంతరమనుమితిః తత్రానుమితౌ తదప్రామాణ్యజ్ఞా
నాభావ విశిష్టధూమపరామర్శవిశిష్టత్వరూపాప్రామాణ్యజ్ఞానాభావవిశిష్టధూమపరామర్శజన్యతావచ్ఛేదకాక్రాంత. త
త్త్వాదవ్యవహా[illegible]పూర్వక్షణే అప్రామాణ్యజ్ఞానాభావవిశిష్టధూమపరామర్శస్యాసత్త్వే వ్యభిచారస్తాదృ
శవర్తిభిరవవారణాయ మదుక్తం [illegible] తిం గోపదార్థాంతే [illegible] ధానుపపత్తిః తన్నతే ధూమవిశిష్టపర్వతత్వావచ్ఛి
న్నవిశిష్టవ్యాప్యవత్పక్షమితి తాదృశవధూమతి. గన్ధాభావవిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావాదినిరస్తతావచ్ఛేదకతావదుక్తనయాహలం. వ
న్హితత్త్వాలోకవాన్ పర్వతో వహ్నిమాన్ ఇత్యాకారకానుమితౌ వైరాపగమే వ్యభిచారాన్ వకాశాదితి ధూమేనానుమితౌ
ధూమాలోకేనానుమిత్యంశే మిత్యాదిపక్షతే సాధారణరూపేణైవ సిషాధయిషావిరహః సిద్ధ్యావృత్తి ధర్మత్వం తదభావధూ
మాలోకాదిరనులానుమితిసాధారణ్యే ఏకైవ పక్షతా [illegible] తిప్రసంగభంగాయ వక్రతబం ధత్తాం తదవే విశేష్య
తద్వత్త్వనియామకతత్ [illegible] తి అసత్త్వాం సిద్ధావపి. గన్ధానుమితేః సత్త్వే అనుమిత్యుపపత్తయే. సిద్ధౌ తాదృశ్య సా
మానాధికరణ్యాసంబంధేన సిద్ధి విశిష్టత్వధర్మః సమూహాలంబనే భాస్కాంతే సిద్ధిసత్త్వే అనుమిత్యుపపత్తయే తన్నిం గన్ధా

[illegible]

గ౹పక్ష॥ నుమితిభావవిరహవిశిష్టేతి। తత్ర। గకతావది ప్రకారతావచ్ఛి ప్రకారతావ్యధికరణాపి తవిశిష్టతాం కే-భావవిరహవిశిష్టత్వధర్మే।
తేరధూమాలో [illegible] కోభావత్తి। గక వహ్నినుమితిభాన్యతామితాన్ప్రకారకే-భావలాత్ సిద్ధికాలే కే-వలాలోక
తి। గకవహ్నినుమితిప్రస। గః కవాలాలోకే-కవహ్నిషుస్టేరాచయానుమితిభూరమెకవహ్నినుమితీచాయతామితెత్వ
తాదృశకాలేసిద్ధిసత్వేకే-వలాలోకాదితి। గక-పరామర్శభాన్‌తే[illegible]వలవహ్నిర్దవ్యనుమితాన్పవత్తిః యద్యపి తాదృశప్రకారతావ్య
౨ ధికరూపితవిశిష్టతాకాన్ త్వ[illegible]త్వవశేషణాం శేల్వ్యపగమవివసమూహం। బశేభాస్తతే అనుమితిరుపపాదయితుం। శక్యతే
తథాపిబహ్నశేషయోరయోగ్యపదర్థం। గ[illegible]మవ్యర్తాం। కర్తర్గా। మతే యత్రసిద్ధ్యభ్యత్రికాలేధూమః తి। గకానుమితిభావయాప్ర
ద్వితియోగ్యశైలలోకతి। గకానుమితేభాయాత్రంతపదస్తత్రశైలోకతి। గకానుమితేభపపత్తంయెతాదృశవిశిష్టతాకాతి
భావిరహవైశిష్ట్యపర్యం। తాసధావసం। తి। గవిశేషాసపరకానుమితిభాకామపిఃధమ్మోత్తేబకతావఛేదకాత్రే। తరయా
భావిరహవైశిష్ట్యపర్యం। తాసధావసం। తి। గకే-తిసం। పాతాయాతం। సిద్ధివశిష్టభామాత్రస్యప్రతిబం। ధకే-త్వేసిద్ధివి
తాదృశభాసాం। ప్రతిబం। ధకే-తావప్రసక్తేరవ్యతి। గకే-తిసం। పాతాయాతం।
విశిష్టతదనుమి[illegible]త్వాదిసాధారణాతకారసగతేభావృత్తేః। తత్రధూమః త్వేకాభావాకా। నివేశః। అనృత
విషయకత్వప్రకారకానుమితిభాత్వేనైవవశ్యహేభాత్త్యాభా॥వె
లోకాగారవమితితతాన్యవిశిష్టతత్పక్షవిషయక-త్వప్రకారకానుమితిభాత్వేనైవవశ్యహేయాభావతేభాఃవె

[illegible] ... ఇతి ॥ — ౧ — [illegible]

శైలాబోధనః । వేస్తు తస్య సాధ్యవిశిష్టపక్షవిషయకత్వాదిప్రకారకత్వమప్యస్తి । తథా చ [illegible] యా । [illegible]
షు పౌర్భాగ [illegible] కసుగతేభాగాం । భవన్మతే పి సిద్ధాపత్తే బక్తాం యా వక్ష్యమాణయా సా [illegible] తత్ర సు పౌర్భాగ్యాధార
[illegible] సుమితత్వా యా । తత్ర [illegible] తాద్య [illegible] సత్త్వే భాగా మస్త్యేతి । తస్మా
భాయాం మెప్పాత్తే [illegible] మాత్రం తత్ర వతా [illegible] భావస్యాపి । తచ్చ దేశా । తత్కారణతా నాం । పక్షతా
కారణతా । తత్ర [illegible] వసిద్ధి స్యాది । తచ్చ దేశ తత్త్వే । తథా సుమితత్వా విరహ విశిష్ట సిద్ధి త్వ [illegible] ధర్మా
వచ్ఛిన్నా భావే హేతుతా [illegible] వచ్ఛిన్నవస్యాప్తి యా వా [illegible] తివద । తిపే
[illegible] ప్రకారకా సుగతాసుమి [illegible] తభాస మవహితసిద్ధిద
[illegible] గతాసుమితాసబ [illegible] తథా సుమిత్యుపపత్త [illegible] సిద్ధా తాదృశభావ [illegible] స్తు
[illegible] తదా [illegible] తథా సుగతాసుమిత్వా [illegible] తత్ర సుమిత్యుపపత్తేః । సిద్ధా తాదృశ
భావా [illegible] తత్ర [illegible] తథా సుమితాసత్తి బ । [illegible] తా యా మెవ తాసా వమత్తే [illegible] త్వ [illegible] యా సా
వ్యమితి వాచ్యం । యత్తోం యత్ర [illegible] సుమితాసత్త్వ [illegible] తథా సుమిత్యాం । తత్ర

[illegible] ॥ ఇతి లక్షణావళీ మొట్టమొదట [illegible]

[illegible]

గపక్ష(। కస్య) లింగస్య సమితత్వాత్। తాదృశాభావ్యప్తిఘటితా ఎవ హేతోః వ్యాప్తిః సిద్ధాంత సామానాధికరణ్య సంబంధేన దత్త్వం
తాభావాః తత్ర చ తత్త్వాల్లక్షణం। అనుగాదివక్త్ర్యభావానాం హేతుసమానాధికరణ విరహితానాం వం పూర్వసమతేపి
తత్ర సిద్ధివ్యాప్తి ఘటితావ్యవసితే హేతో వ్యాప్తిః తత్ర అభావా ఇతి సవిశేషణ విరహావకాశ ఇతి వాచ్యం। సిద్ధేః
తత్ర తాదృశ సమానాధికరణ। అభావ వ్యాప్తి సామువ్యాప్తిః తత్ర తాదృశ ఘటితానాం సిద్ధా హేతో అభావ వ్యాప్తి కాలెంను మిత్యా ప
తే: జ్ఞానే భయోరయుగపదాపాదమతే అభావ సామగ్య్రాః జ్ఞానే వినా ధితావ్యయాద్య లసత్తే చ సిద్ధి జనకతాతే ప్రతిబంధకా
౨౨ త్రైచకేభయోరకేస్వపరవ్యాప్తి స్తత్తద్వ్యవముత్తిః తత్ర ద్వితీయవ్యాప్తి ఘటానుమితి ఉపపత్తే ఎవ తత్ర తేపి తత్ర సిద్ధిఘటితా
లస్య లింగత్వాభావ విశేషణీభూత సిద్ధం। శాసేహేతోః తే(...)లింగత్వాభావానాం తద్విశేషణీభూత సిద్ధా తదభావత్వం తాభావానాం। ఉతా
న తత్త్వా లసన్న। యోగాదివ్యక్త్యభావహేతు సమానాయ విగమగావిరహ(ప్రసంగ)త్వాత్ సాధ్యమాత్ర(దస్య) సిద్ధి కారణాపరత్వేనా ప్రత్య
ణాపత్ర సంగాత్ తద్వ్యాప్తి(సా...తి। సాధ్యవ్యక్తి ఉపయః ప్రకృతసాధ్య ప్రకృతపక్ష వైశిష్ట్య వగాహి ఉపయః। పాషాణాను అనావభాసా
పక్షతస్తే జనక ఇత్యాద్యుత్కానిర్ణయ సమానప్రకారక నిశ్చయదశాయాం పక్షతా వహ్నిమాన్ ఇత్యాద్యుత్కారనుమితేరజుభవేసి (ప్రతా)వ
క్తతయా యథా శోతే చ తదనుపపత్తేః ప్రకారవిశేషం హేతోశ్చయతి(పా...)వ్యాదికేతి। తత్ర (పక్షతే (తస్య) వహ్నేః। ద్రష్టవ్య

త్వసామాన్యయోః ప్రత్యేకం విధేయత్వం తయోః। అసప్తమే కస్మిన్ వైశిష్ట్యస్వపక్షతావచ్ఛేదకత్వాదిః। తథా చ పర్వతత్వావచ్ఛిన్నే వహ్నిరితి
తాదృశరూపేణ తత్సంయోగాదిసంబంధావచ్ఛిన్నవహ్నిత్వావచ్ఛిన్నవిధేయతాకానుమితిత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి తద్రూపావచ్ఛిన్నవిశిష్టతాదృశరూపేణ తత్త్వం
సగ్రాహ్యావచ్ఛిన్న తద్ధర్మావచ్ఛిన్నప్రకారతాశాలిత్వేన నిశ్చయత్వవ్యాపకత్వస్య సిషాధయిషావిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావో హేతురితి పర్యవసితం. పర్వతో వహ్నిమా
నితి సిద్ధిదశాయాం వహ్నిమాన్ పర్వతో ఘటవానిత్యనుమిత్సా [illegible] తత్ప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకప్రకారతా విధేయతానిరూ
కం విధేయతాకవహ్నిమానిత్యనుమితిత్వావచ్ఛిన్న యత్ యః పక్షతావచ్ఛేదకవ్యాప్యవృత్తిత్వ విధేయతావిశేషః స్వరూపతః పర్వతత్వ
వహ్నిత్వాదిప్రకారకసిద్ధిదశాయాం జాతిమాన్ వహ్నిమాన్ పర్వతో జాతిమద్వానిత్యనుమిత్యుత్పత్తేః శుద్ధపర్వతత్వవహ్నిత్వాదిప్రకార
కసిద్ధిదశాయాం అధికవిషయకానుమిత్సయా దశపర్వతో వహ్నిమాన్ పర్వతస్సదశవహ్నిమానిత్యనుమిత్యుత్పత్తేః [illegible] మితేరుత్పత్త్యాపత్తిబన్ధ
ది విపర్వతత్వావచ్ఛిన్నత్వాదినా కిం చ వివిశిష్టపర్వతత్వాది పర్యాప్తావచ్ఛేదకతాకత్వమేవ వివక్షణీయం. తదప్రసిద్ధ్యా పర్వ
తత్వాది [illegible] రవచ్ఛిన్నావచ్ఛేదకతా [illegible] చ్ఛిన్నావచ్ఛేదకత్వాత్ [illegible] ర్వతో వహ్నిమానితి నిర్ణయమితి ప్రతిబ
న్ధవ్యాప్తిమానిత్యత్ర [illegible] మిత్యాజాతిమాన్ వహ్నిమాన్ పర్వతో జాతిమద్వానిత్యాదిసిద్ధిప్రతిబంధకత్వాయాం ప్రతిబం
ధకాభావాపి పర్వతత్వావచ్ఛిన్నత్వాదినా కిం చ వివిశిష్టతదవచ్ఛిన్నత్వమేవ వివక్షణీయమిత్యగ్రే [illegible]
నిరవచ్ఛిన్న [illegible] తర్వాత [illegible] వ [illegible] చ్ఛేదకతాకత్వమితి ధ్యేయం.

గదా. పక్షతా పర్వతత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాకానుమితౌ పర్వతత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాకసిద్ధేః ప్రతిబంధకత్వే పర్వతత్వేన పర్వతవిశేష్యక
సిద్ధిదశాయాం [illegible] తేనరూపేణ పక్షతేతి సాధ్యానుమిత్యనుదయాపత్తే[illegible]రతఆహ అవచ్ఛేదకేతి పర్వతత్వం చ అవచ్ఛేద
కత్వావగాహియత్. బుద్ధిత్వ విశేష్యక సిద్ధిదశాయాం తేనరూపేణ ధర్మ్యంశే తదంశే అనుమిత్యంతాపి దృష్టా అవివాదతయా
సామానాధికరణ్యేనేతి ఏకత్ర ఏకధర్మిణీతి అనుమిత్యాసత్వ విశేష్యణోభావాదేవ విశేష్యత్వభావాత్ సాధ్యధర్మినవి
శేష్యణే విశేషముపలమితేస్తత్రేణ విశిష్టానుమిత్యా ఇతి అన్యత్ర అన్యధర్మిణి ధర్మీన విశేష్యకం తథాపి పక్ష[illegible]వా
ణాంతత్వాసామానాధికరణ్యేన సిద్ధిదశాయాం అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన అనుమితౌ బాధకాభావాత్తద్యోగీతి సామానాధి
కరణ్యమాత్రావగాహిత్వధర్మః [illegible] తథా పర్వతత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాకానుమితౌ
పర్వతత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాదివిషయకసాధ్యవత్తానిశ్చయత్వేన ప్రతిబంధకత్వం కల్ప్యమితి భావః (అన్యథా
తదాకం [illegible] తాదృశానుమితి [illegible] రాంశవిశేష్యవిశేషణ ధర్మినవిశేషణా [illegible] ఇత్యనుపపత్తి. అనుమితిత్వేన
న. పక్షతావచ్ఛేదకసాధ్యయోస్సామానాధికరణ్యమాత్రావగాహి [illegible] తయోరవచ్ఛేద్యావచ్ఛేదకభావావగాహి [illegible]
అవచ్ఛేద్యావచ్ఛేదకభావోపి కథంచిత్స్వరూపసంబంధవిశేషః యదా [illegible] [illegible] ఇతి

([illegible])

శిత్వాదౌ మూలాదిషు. యోగాదిన్యా: తత్రాన్యథా వ్యాప్యవృత్తిప్సు పర్వతాభేత తదవగాహిసాధ్యమేవ వానుమితౌ పక్షతావచ్ఛేద
కదేశతాలావచ్ఛేదక బాధగ్రహస్య విరోధితయా బాధస్యైవ సిద్ధి వ్యభిచారాణాం [illegible] రం మణికృద్వ్యపస్యా పరియ ప్రతి
వృత్తి వ్యాప్య వ్యాప్య పక్షభావః యద్యా ప్రతిబంధకతాపవత్ తత్త్వాదౌ ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకరూపాణాం దెర్శా: (( )) పక్షతావచ్ఛే
ద్యసాధ్యం సిద్ధిః పారతంత్ర్యాణాం ప్రకారత్వ [illegible] త్వాదిభిన్నత్వం సంబద్ధ విధయా బాధ తెలతాంఽవచ్ఛేదకా [illegible] వచ్ఛేదకాన్
సమితౌ నన్వపర్యంత తద్వ్యవభిన్న పిత్రా మాసపర్యత్తి తత్త్వకార కతా | అథ వాంప ప్రాంతే సంబంధ తయా బాధస్య
స సాధ్య సంబంధేన సంబంధ తావచ్ఛేదకత్వం పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న త్వాభ్యాం పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న ద్రవ్యాది
విష్ణుసాధ్య లరత్వేనైవ పక్షే తత్సంబంధాభావ విరహాత్ విచిత్రం (అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితిష్వ సామానాధికరణ్య
వచ్ఛేదక విషయక సిద్ధి దశాయాం మవిచ్ఛేదతే స్వారవిషయక సిద్ధిదశాయా మనిశ విషయకానుమితెస్వానభ
వసిద్ధత్వాత్ | అ[illegible]వచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితిరూపత్తి స్వాతత్వత్ సిద్ధ్యసాధక దోషః మనో రూపత్తి
వ్యాప్తివిశిష్టావచ్ఛేదేన స్వమానే ఏ ఘటేసిద్ధ సాధన వాన్. శబ్దపదేనాత్ర పృథివీ ఇతరభిన్నైత న్యభిన్నత్వత తెరభావాత్
పక్షతావచ్ఛేదక నాశాత్వైవంహంత నితి సమానాధికరణవ్యవచ్ఛిన్నానామాంతాపది తస్య తత్త దెశొపపాదయతి పక్షతావచ్ఛేదకె

(గ రిలవర్ణతో వచ్ఛేదమానాత్వా పాసిద్ధ సాధక. దోషః (గ)

గదా॰ పక్షతి॥ సామానాధికరణ్యేన॥ సామానాధికరణ్యేనాత్రైనా॥ తదవచ్ఛేదేన పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన సిద్ధేః సిద్ధౌ
స(సామానాధికరణ్యమాత్రావగాహిసిద్ధేః ప్రతిబంధకత్వమేవ నాంగీకర్తవ్యమవచ్ఛేదకం(అయం భావః పర్వతో వహ్నిమాన్
ఇతి సిద్ధిదశాయాం పర్వతః సంయోగేన వహ్నిమానిత్యాద్యనుమితేరుత్పత్త్యా విధేయతావచ్ఛేదకతాయాః పర్యాప్తిః ప్రతిబధ్యతా
వచ్ఛేదకకోటౌ నివేశనీయా॥ ఏవం చ సంయోగాదినా వహ్నిమత్తాపక్షః సంయోగాదినా వహ్నిమత్త్వత్వస్య
సమనియతాయాం అపి పర్యాప్తిర్నివేశనీయా॥ ఏవం చ సంయోగాదినా సాధ్యత్వాత్ తత్ర పక్షే తత్పురుషే దేశే సిద్ధావపి విశిష్ట
రూపితసంయోగాదినా చ ... పురుషాద్యనుమిత్యుత్పత్తౌ సమనియతావచ్ఛేదకతాయాః పర్యాప్తిర్నివేశనీయా॥ ఏవం
చావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితౌ ... ధవహ్నిత్వ ... సంయోగత్వాద్ ... విధేయతావచ్ఛేదకతాయాః సమనియతా
వచ్ఛేదకతాయాం వా అపర్యాప్తత్వాత్ తత్ర దృష్టాంతమితి సామానాధికరణ్యమాత్రావగాహిసిద్ధిప్రతిబధ్యత్వమితి
... పర్యాప్తతాయాస్సంగ్రహ ... తాయాం భావే ... పక్షతావచ్ఛేదకాకా ... తత్ర ... ప్రవృత్తి విష
యానుమితిరేవ పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితిరితి వదంతి తదసత్ తత్ర ...
తత్ప్రసిద్ధసాధకస్య సంగతత్వాభావాత్ ... వ్యాప్తిపక్షధర్మతానుచింతావదోషత్వే పక్షతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వోద్ధ
వ్యాపకత్వమేవ సిద్ధిసామాన్యప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకకోటౌ నివేశనీయం॥ స చ విషయతాచ్ఛేదేన ...
విషయతాచ్ఛేదాత్ పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితౌ విశేష్యతానామపి నావృత్తిః పక్షధర్మత్వే పక్షతావచ్ఛే
దకావ్యాపకత్వమేవేతి తత్ర పక్షతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వోద్ధిశ్యతాయాః అప్రసిద్ధిరితి వాచ్యం ... తేన ... దేనవ

క్షతావచ్ఛేదకవ్యాపకతాశ్రయత్వస్యైవ అనుమితివిశేష్యతాయాం ప్రవగమేన పాకాత్ సిద్ధితికారస్యత్వవచ్ఛేదకావచ్ఛే
దేనానుమితావవచ్ఛేదకావచ్ఛేదకా[illegible]స్య స్వరూపసంబంధరూపస్య వ్యాప్యవ్యాపకభావరూపస్యాపి క్షేత్ర
మనుమతం భాగాసిద్ధ్యాద్యభావోచితత్వాత్ పర్వతః పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితౌ పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన హే
తుమత్తాజ్ఞానస్య కారణతాయా ఆవశ్యకత్వాత్ నిరావిశిష్టః పర్వతో వహ్నిమాన్ ధూమాదిత్యత్ర శిఖరాహేతుమత్త్వం
బంధస్యాపి అవచ్ఛేదకతావిరహేణ హేత్వసిద్ధేరావశ్యకత్వాత్ పక్షతావచ్ఛేదక[illegible]ంశేతి వ్యాప్తిత్వ
రూపావచ్ఛేదకత్వావగాహిన్యనుమితౌ తదవచ్ఛేద[illegible]నహేతుమత్తాజ్ఞానస్య హేతుతాయాం భాగాసిద్ధేర్దోష
త్వాపత్తేరిత్యుపగమ[illegible]మపి స్వరూపసంబంధరూపావచ్ఛేదకత్వావగాహిన్యామనుమితౌ పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛే
దేన హేతుమత్తాజ్ఞాన[illegible]క్షేనాపేక్షితత్వమితి సమానాధికరణ్యస్య చావచ్ఛేదకత్వయోర్విరమో నాదిత్వ
వేన భిన్నైవ పక్షవ్యక్తేస్తథైవ వ్యాపకత్వభావ[illegible]స్య తదనుమతత్వే పర్వతత్వసామానాధికరణ్యేనైవ
తత్ర సాధ్యసిద్ధావిత్యత్ర పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేద[illegible]నానుమితిః తదభావవదవృత్తిత్వ
వ్యాప్త్యభావ[illegible]నస్య సామానాధికరణ్యేనాంశే తస్య తత్ర విశేషణాసన్నిధియత్వేతిచేత్ తదేవ ముక్తం స్వాభిప్రాయేణ
యుక్తాన్వితిప్రతావచ్ఛేదకతాంశాంశే పర్యాప్తిర్విశేషస్యావచ్ఛేదకతాపర్యాప్తా పక్షతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వస్యాధికస్య
శేషత్వయా గౌరవాత్ అంశే సిద్ధిసాధ్య పక్షతావచ్ఛేదకాయాం అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితావుత్త

సాపక్ష।

ప్రమాణాయాం నిష్ఠప్రకారతావచ్ఛిన్నత్వాత్ ప్రకారతావచ్ఛేదక భూతపక్షతావచ్ఛేదక [illegible] వ్యవచ్ఛేదక త్వతాకా [illegible] గుమితిత్వా
వచ్ఛిన్న నిర్వచ్ఛిన్నత్వస్య అనన్యత్వం తేన ఉద్దేశ్యతా వచ్ఛేద [illegible] వ్యక్తాపత్తినాం ఉద్దేశ్యవచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకానుమితౌ విశిష్టవైశిష్ట్య
విశిష్టసంబంధేన గత్వాకారేవ రూపప్రకారత్వ విషయితావి [illegible] శిష్ట గుర్వసంబంధ తత్వ సంబంధేన గత్వావత రూపప్రకారత్వ విశి
ష్టతావిశిష్టః శక్తి స్యాత్ । ఏవం సా స్వప్రకార విషయితావిషయితా ద్యోవగమకత్వ విరహాదితి సిద్ధసాధనాభావ
కారణతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న విశిష్ట వక్ష్యావచ్ఛేదకావచ్ఛేద గుమితౌ ప్రకారతాయాః సంసర్గతయా భా
సా పక్షతాదృశానుమితౌ పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న దేశే తు తత్త్వాభావ సప్రకారకత్వం తాదృశ లింగ పరామర్శ
త్వతప్రకారతాదృశ సాధ్యసామానాధికరణ్య [illegible] తత్తద్రూపవిశిష్ట [illegible] పరామర్శస్య హేతుతయా అర్థాపత్తేరేవ యావత్ప్రకారతావి
షయకపరామర్శాభావాత్ తదానుమితి ఉత్పాదాత్ దృశానుమితౌ పరామర్శస్య స్వాతంత్ర్యేణ హేతుతావచ్ఛేదకత్వాత్
పక్షతాయాః సంసర్గ విషయాభావస్య స్వభావప్రత్యక్ష పక్షతా [illegible] దేశాంశం యత్ర పరామర్శం కతిపయపర్యాప్తవి
షయకః అనవచ్ఛిన్న తయావత్ పర్యాప్త విషయకః తత్రాప్యవచ్ఛేదకావచ్ఛేదే అనుమితేరుత్పాదాపత్తేః తన్నివారణాయ॥
అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదే హేతుమత్తాజ్ఞానం వినా అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదే అనుమితేః నుత్పాదస్య సర్వసిద్ధత్వాత్ తత్ర చ కథం తాదృశ
పరామర్శస్య ప్రత్యక్షత్వసిద్ధాంతాయః అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదే హేతుమత్తాజ్ఞానాభావేన అసంభవాత్ । ఏవం యత్ర

పక్షతావచ్ఛేదకతాఘటకసంబంధేన పక్షతావచ్ఛేదకవదవృత్తి తత్ర త్రైకసంబంధేన పక్షతావచ్ఛేదకాక్రాంతా
ప్రతియోగ్యప్రసిద్ధేర్దృష్టాన్తాప్రసిద్ధేశ్చ । తత్కృతే అబాధావచ్ఛేదకావచ్ఛేదకజ్ఞానవేళాయాం అధికవిషయతా
సకలగ్రాహకసామగ్ర్యాధికరణం [illegible] విశిష్టదశాయాం తాదృశానుమిత్యుత్పత్త్యబాధాభావః
సిద్ధ్యవిషయాంశే తద్విశేషవిషయత్వస్య తత్ర [illegible] త్వేన తద్భావిధర్మవిశిష్టదశాయాం సిద్ధ్యవిషయాంశ
తత్తత్ప్రకారావచ్ఛేదకత్వాదివిషయతా [illegible] నుమితావుత్పత్త్యాపత్తేః । తథా చ పక్షతావచ్ఛేదకస్య
అంశతస్సిద్ధసాధనస్య దోషత్వోపగమేऽపి తదితరస్థలే అనుమితిమాత్ర ఏవ అంశతస్సిద్ధసాధనస్యాపి దోషత్వము
పేయం తత్త్వేన తత్రైవ తమవలంబ్య [illegible] అంశతస్సిద్ధసాధ
నాంశదోషత్వఖండనంతు పక్షైకదేశే । అత ఏవ పక్షతావచ్ఛేదకసామానాధికరణ్యేన తదా
సాధ్యహేతుతాదాత్మ్యేన వ్యాప్తిగ్రహ ఏవ హేతుతావచ్ఛేదక [illegible] సాధ్యయోః సామా
నాధికరణ్యస్య సిద్ధసాధనతాకల్పనపి విషయతానుమితేః ప్రయోజకతా । తథా చ సిద్ధసాధనతాకాద
రవిషయతా [illegible] తయా అవచ్ఛేదకవిషయతానుమిత్యుత్పత్తేః । అధికధర్మవిషయతానుమితేః సిద్ధి

(సామానాధికరణ్యేన)

సంధాది రూప

గదా. పక్ష

సిద్ధిసత్వాయాముత్పాదేప వాగః తెత్పాదిసిద్ధిసత్వాయాం. అతె వాగ్యసా త్పాదిసమానాధికరణం. అనుమిత్యు
[illegible] త్పాదకస్యాప్యనిష్టాత్ సహ తత్ర కస్య పృష్టమితి సన్నిరూపపక్షతావచ్ఛేదకస్యైవం. యత్తస్యక్షసాధ్యస్యదోషతా
పగమాత్ పేయం. యత్ర సత్వసమతవ అవచ్ఛేదకతావచ్ఛే తాప్ప. వగాహి తదసవగాహ్యస్య మితి చేదేక్ష పక్షతావచ్ఛేదకస్య
కరణంలభ్యతయా కారవ. [illegible] విశిష్టబుద్ధౌ ధర్మితావచ్ఛేదకవాప కత్వభానాసంపన్నేపక్షతావచ్ఛేదకసామా

౭౨

నాధికరణ్యవగాహ్యావగాహి సాధ్యసత్వాయాం. తత్సామానాధికరణ్యేన తాదృశబాధ [illegible] విషయత్వ ధర్మిసవిషయత్వ
సాధ్యః కతిపయంధర్మిణిసత్వం కాంశ [illegible] మితి విశేషధర్మికవిషయకానుమి [illegible] రపుతావదాబిస్యాత్ అవచ్ఛేద
కావచ్ఛేదేనానుమితౌ వృత్తేస్తయాపి అ. యత్ర బాధస్య దోషతా పత్తి రితి [illegible]. సామానాధికరణ్యవగా
హిత్వ వగాహిత్వ. విశిష్టబుద్ధౌ సమానవిషయకతాద్యావిధవిరహితస్య పతిబ. ధర్మితాయాః ప్రతిబ
ధకత్వవత్తయా అ. యత్ర బాధస్య దోషతావచ్ఛేదకః. ఏవం చాంశాయాం వస్తు సత్వవిషయకానుమిత్యాం

౫

వత్తు సత్వవిశిష్టక [illegible] హేతుమత్త్వాజ్ఞానాపక్షయా తద్విరోధితయా భాగాసిద్ధేరపి దోషతా ఇత్యాహ
[illegible]

(౨ బాధాభావాదిఘటితసామగ్ర్యాః సత్త్వాత్ ౨)

ఎవం

హః ఉక్తసకలపక్షతానాం [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

గదా౦ పక్ష ఏత్తి[illegible]నావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితౌ వ్యాపకత్వభాగాపేక్ష౹ యథా ధాపువా ద్వావచ్ఛిమిన్నవృత్తి సాగత్రైకవిషయ
తాచ్ఛ్నవగమ [illegible] ఏవ్యాభిత్త్యః తదకా విషయంతత్త్రైవ సిద్ధి సాధనస్య ప్రతిబ[illegible]తావచ్ఛేదకా సిద్ధి సాధనస్య భా
వకాలీనానుమిత్యాం తావ్యాశ్చ అత్త్రైకధర్మి నవృత్తి విషయతా [illegible]స్పృత ఇతి కేనాపి పేజా షన్తి పరాస్తః౹ పక్షతావచ్ఛేద
కస్వా మానాధికరణ్యేన తదవచ్ఛేదేన చ సిద్ధిరస్యా యథా౦ సామానాధికరణ్యమాత్రావగాహిన్యనుమితేరనఙ్గత్వ
౧౮ తే ఉభయోరేవ సిద్ధ్యోః పక్షతావచ్ఛేదకావతి సాధ్యసంబంధరూప తదుభయత్త్వసామానాధికరణ్యావగాహితయా
తాదృశానుమితేః ఫలతి శత్రుకవగాహితా పర్త అత్రత్త్రా ధావిధానుమితౌ ఉభయత్ర సిద్ధ్యోరేవ ప్రతిబంధకత్వం దర్శనాయ
తి తత్సామానాధికరణ్యేతి౹ తత్సామానాధికరణ్యమాత్రేణ౹ పక్షతావచ్ఛేదకసామానాధికరణ్యమాత్రేణ॥ అవచ్ఛేద
కావచ్ఛేదేన అనుమితావపి సామానాధికరణ్యావగాహితయా తద్వ్యావర్తనాయ యావచ్ఛేద్యావచ్ఛేదకభావావగాహిత్వం
వ్యవచ్ఛేద్యా ధర్మకం మాత్రపదం౹ అవచ్ఛేద్యావచ్ఛేదకభావానవగాహిత్వం చ సిద్ధ్యభావఘటితావచ్ఛేదకకోటౌ ప్రవేశనీయం
అత్ర విశేషోపత్తి సంభవాత్ అపరాసిద్ధి కథా దేశేన ప్రపత్త్రైర్యస్య ప్రశస్తైత్వాదివ్యయం॥ సిద్ధిమాత్రస్యేతి॥ మాత్రపదం వ్యావర్తకం॥

(౧౧)(సిద్ధి సామానాధికరణ్యావగాహిన్యామపి పక్షతావచ్ఛేదక వ్యాపకతావగాహిన్యా విరహాత్(౧)

[illegible] పృథక్ [illegible]

[illegible] తథా చ పక్షతావచ్ఛేదక సామానాధికరణ్యేన తదవచ్ఛేదేన చ సిద్ధిం ప్రతి తు ధర్మః । ప్రతి-
బంధకతావచ్ఛేదక ఉభయవిధ సిద్ధ్యోః సంసర్గతా భేదేన పర్యాప్తిమ[illegible] తన్నైకరూపేణ ఉభయవృత్తితయా సాధారణ్యం [illegible]
[illegible] సామానాధికరణ్యేన సిద్ధౌ తథావిధ సిద్ధిరవచ్ఛేదకావచ్ఛేద-
సిద్ధివ్యావృత్త రూపేణ ప్రతిబంధకత్వేపి తత్రావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేన సిద్ధేః ప్రతిబంధకతాధికస్య అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితౌ త-
స్యాం ప్రతిబంధకత్వకల్పనే [illegible] అవచ్ఛిన్న సంయోగాదిప[illegible] సంసర్గతాకత్వస్య [illegible] అవచ్ఛేదకే [illegible]
[illegible] తయావచ్ఛిన్నత్వ [illegible] సంయోగాది [illegible] సంసర్గతాకత్వస్య [illegible] శుద్ధ సంయోగా-
ది సంసర్గతాకానుమితౌ సాధారణ్యేన తాదృశ ప్రతిబంధకతయైవ ఉపపత్తేరితి । తదసత్ । సామానాధికరణ్యేనానుమి-
[illegible] మిత్యాద్యాకారకద్వయానాం పృథక్ పృథగుత్తేజకతాయాః వక్ష్యమాణతయా పృథక్ ప్రతిబంధకతా కల్పనస్యావశ్య-
కత్వాత్ [illegible] సిద్ధి [illegible] పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమితి [illegible] మిత్యాకారక సిసాధయిషాసత్త్వే అనుమితిభావ-
చ్ఛేదకావచ్ఛేదే [illegible] తు [illegible] సామానాధికరణ్యమాత్రావగాహి [illegible] పత్తిః । తథా-
విధ సిసాధయిషాసత్త్వే పక్షతాయా [illegible] ఇష్టం [illegible] ఇష్టం [illegible] పక్షతావచ్ఛేదకావచ్ఛి-
[illegible] వచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనానుమి [illegible]

[illegible] ॥

గాపక్షః॥ లవత్తాన్వయాగాధికరణ్యవ్యాప్యావగాహ్యసమితెన్యాః సద్వైః ప్రధమో ధర్మప్రతిబంధకత్వేచేత్తద్ధర్మః॥ తిం గద్వితద్వయం ఇతి। యద్ధా
తత్త్రింగకానుమిత్యౌః సద్వైః ప్రతిబంధకతాయాం తత్త్వౌ గకానుమితౌ నైవం త్వైవచికానత్వన్యతిం గకానుమితిర్భాతద్ధాపక్షతా
వచ్ఛేదకసామానాధికరణ్యావగాహ్యావగాహినీ మనుమితి ప్రతిసద్ధైః ప్రతిబంధకతాయాం తాదృశానుమిత్యైవోత్తేజకాన
౨౫
త్వన్యదవిధానుమితిశ్చేతిహ్వరకానాయస్మింతి కాతిప్రసంగ ఇత్యదర్శో యద్విపక్షతేవహి తాత్కాలకసాధ్యన్యయానః తేరః పక్షతా
వహ్నిమానిత్యాద్యాకారకానుమితి జ్ఞానయతే వధాసాధ్యవిశేష్యకానుమితౌ సాధ్యవిశేష్యకః సద్వైః ప్రతిబంధకత్వేపి సామాన్యతస్సా
ధ్యపక్షవైశిష్ట్యావగాహ్యనుమితౌ తాదృశసద్ధిత్వేనైవ ప్రతిబంధకత్వం కల్ప్యతే యస్యాం అపి తు విశిష్టవ ప్రతిబంధకతావ్యయః
అగతాన్యగౌరవస్యాప్యాఘాతత్వాదితాన్యశయాం వానాహసాధ్యవిశేష్యక॥ ద్వయోస్సమాన్యవిషయత్వే విశేష్యతావిశేష్యతావి
శిష్ట్యభావనైపరీత్యమనాం చక్షురమితాన్యయోః ఇత్యర్థః సామానాధికరణ్యావగాహిత్వప్యుక్తం వహ్నికారకన్యతుసమానప్రకా
రకసిద్ధేరప్రతిబంధకత్వమనుమతం ప్రతిబంధిన్యాం తరదైవ ఇతి సాధ్యవిశేష్యకానుమిత్యసంకరం తదాత్మకవిశేషణాత్

౭

నసహకృతాన్వయితత్వేకిపతావచ్ఛేదవప్రథివీతరభిన్నేతి పక్షవిశేష్యకానుమితౌ ఉత్పాదకస్య తేకవ్యక్తితత్వేకిత్రం దైవష్ట్వ
వహ్నిమత్వాత్ పక్షవిశేష్యకే చేతి తద్ధావచ్ఛిన్నప్రకారతావిశేష్యతాశ్రయే వస్తుతిబద్ధప్రతిబంధకభావః కల్ప్యత ఇష్య
ఇతి భావః తత్ర తాదృశానుమిత్యభావస్య స్వరూపాణామికారత్వే తాదృశయావిధసన్నికర్షసాధారణ్యేన పక్షసాధ్యవైశిష్ట్యావగా
హినః ఖ్యాతత్వనయా ఆకరతి త్రసత్వస్వసంవరత్వే [illegible] ఉభయావిధసిద్ధ్య [illegible] కసంగతత్వసొప్పెణ్ణెవప్రతిబంధక
తా ప్రతిబద్ధ్యతావచ్ఛేదకం. తు పక్షవిశేష్యకసాధ్యప్రకారకానుమితిత్వ [illegible] దికవేంవకత్వసంగతేః పక్షవిశేష్యక
సాధ్యప్రకారకానుమితిచార్యతాం. సాధ్యవిశేష్యకపక్షప్రకారకానుమితిచార్యతామిత్యాకారకయోః
పృథక్ప్రధగుత్తెబకత్వాశయసాధాత్ ఏవం. చ సాధ్యవిశేష్యకసిద్ధ్యనంతరం పక్షవిశేష్యకానుమిత్యుపపత్తిః. క్రామాణికత్వే
చ తు లఘ్వన్యాయాదితి। పర్వతవసాన్యాదితి. తస్వహేతుః స్వమానాకారకసిద్ధేరితి। అన్యాకారకసిద్ధేరితి తాద్ధృగ్ః
పర్వతః సుందరవహ్నిమాన్ ఇత్యాదిసిద్ధిదశాయామపి స్వర్గవిషయకానుమితిః పర్వతో వహ్నిమాన్ ఇత్యాకారకానుమితౌ రస

౧ కేవలతాదృత్తిత్వేనేతి నిఖిలహేత్వవృత్తిత్వం నోక్తత్వం

౧।పక్ష॥ తావదాదధికవిషయకసిద్ధేరవిరోధిత్వ అవచ్ఛేదకావచ్ఛేదేనసిద్ధేస్సాధ్యవతానాధికరణ్యేనానుమితౌ ప్రతిబంధకతాలి
ఖనస్యాసంగతత్వాపత్తేః ఏవంచాతి [illegible] శక్తివాదేనహేతుత్వేనహేతువృత్తిత్వాపసమానాం సిద్ధసాధనస్య సంభవతీతి అవిశిష్టహేతు
నా విశిష్టసాధ్యసాధనేపవసిద్ధసాధనేవకాశః నతువిశిష్టనావిశిష్టసాధనేపి తిభావాద్వ్యాప్త్యసమానపక్షవహౌషప్య
మిత్యా అధానపతస్యావాత్తద్విధిరితిమూలవతారయామాసుః॥ [illegible] సాధ్యవిశిష్టతానుమి[illegible]స్తావకస్సవాగ్నసభవేన త్రా + ౪
౨౦ దావర్వతోవహ్నిమానిత్యాకారకానుమితేరేవానుభవాత్ వ్యాప్యవిశిష్టకపరామర్శాదపిపక్షవిశిష్టతానుమిత్యుత్పా
దస్యపరామర్శద్వయస్యాపక్షగతతయాపేనాహేతుతావాదికోపసంవాతతాపత్తేః తేవప్రసిద్ధసాధ్యకస్యావవిశేషణాజ్ఞా
నాదివిరహేనానాసాధ్యవిశిష్టతానుమితేరనుపపత్త్యాసాధ్యవిశిష్టకానుమితిరూపేయతే ఏవం చపక్షవిశిష్టకసిద్ధిదశా
యామపితాదృశానుమితేరప్రామాణ్యేకతయాతదనభ్యుపగమేక్షతివిరహాత్ తా। ప్రతిసాధ్యపక్షవైశిష్ట్యావ
నాహి[illegible]కతేవేన ఉభయసిద్ధిసాధారణేనాపిప్రతిబంధకత్వం సంభవతీత్యభిప్రేత్యమతాంతరమాహతాంత్య త్రు
మానమితిమితి। సాధ్యవిశిష్టానుమితిమిత్యర్థః సిద్ధిమాత్రం పక్షవిశిష్టతా సాధ్యవిశిష్టతా[illegible]దిరిత్యర్థః
నస్సాధ్యబాహ్నేరనాయామపి సాధ్యవిశిష్టానుమితిరప్రామాణ్యేకతత్ర సాధ్యవిశిష్టానుమితేరేవసంభ
గంబ్యాం బలగ

[illegible]

ఉద్దేశ్యతావచ్ఛిన్నవిధేయకానుమిత్యసాధకస్య చేతి శిష్టేతరభేదః ప్రమేయః పృథివీ ఇతరభిన్నేత్యాదిప్రమేయాంశానుమితేరనుత్పాదాపత్తిః తాదృశానుమి

వాదితి తాదృశానుమితిం ప్రతి ప్రతిబంధకతాయాం పక్షాదివిషయితాయాః నివేశే ప్రతిపాదితవిరహస్య ప్రమేయత్వస్య చ

తేషాం కారణామిత్యభిసంధాయాహ సాధ్యప్రసిద్ధిరితి । సాధ్యతావచ్ఛేదకప్రకారకజ్ఞానమిత్యర్థః తేన ఇతరత్వస్య

పక్షీభూతాభావప్రతియోగి పృథివీత్వవత్పృథివీత్వాదిపరామర్శాత్ తావదిసాధ్యజ్ఞానసత్త్వేపి పృథివ్యామితర

భేదజ్ఞానాత్ తాదృశానుమితేరనుపపత్తిః తత్పృథివీ ఇతరభిన్నేత్యాద్యనుమిత్యనుభవః । విశేషణతావచ్ఛే

దకీభూతేతరభేదత్వావచ్ఛిన్నప్రకారకజ్ఞానవిరహాత్ (అథ ఇతరభేదత్వావచ్ఛిన్నప్రకారకజ్ఞానస్య ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న

భిన్నపక్షవిశేష్యతాకత్వం ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకం తదా తదావిధజ్ఞానస్య దశాయాం ఇతరభేదాదిపక్షక

ప్రమేయత్వాద్యనుమితేరనుపపత్తిః తత్పృథివీ ఇతరభిన్నేత్యాదిసాధ్యవిశేషణకానుమితౌ తథావిధప్రత్య

క్షాదిసాధారణవిశేష్యతావచ్ఛేదకతాభేదేన ముఖ్యవిశేష్యతాః కాపి తత్ప్రకారకత్వైవ విధేయతా సాధ్యవిశేష్యకానుమితౌ చ తత్రా

న్యతథావ ప్రకారతాభిన్నవిధేయత్వైవ సాధ్యప్రసిద్ధిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వానుపపత్తిరిత్యాహ ॥ తత్ప్రకారతావిశేష్యవి

ధేయతాత్వేపక్షమేవాలచ్ఛేదేతి ఘోటావచ్ఛేదకత్వాకారకత్వే ఘోటాచ్ఛిదాదిసాధ్యకానుమితేః ఘటత్వాదావిధేయకతాప్రా

తాదృశవిధేయతాసంబంధావచ్ఛిన్నప్రకారతావ్యావృత్తం తదితి వాచ్యం తథా సతాధేయతాసంబంధేన ఘటత్వాదిసాధ్య

{ పృథివీతరాప్రవృత్తిత్వేన పృథివీత్వసమానాధికరణాభ
దతావచ్ఛేదకత్వాకారకపక్షకానుమితిసామాన్యే సాధ్యత్వం }

కతాదృశానుమితేరపి తద్విధేయకత్వానుపపత్తేః యద్ధర్మ యత్ర ఆధేయత్వం సాధ్యతావచ్ఛేదకసంబంధః తత్ర తద్ధర్మవత్త్వం
మతిరేకమిత్యప్యుక్తౌ తదాత్మ్యసంబంధేన జలత్వేన [illegible]ధి సాధ్యకానుమితౌ ప్రకారతాభిన్నవిధేయతాశాలిన్యాః సాధ్యప్రసి[illegible]
భావవ్యభిచారోదురుద్ధర [illegible] వస్తుతస్తు తద్ధర్మావచ్ఛిన్నప్రకారకత్వేసతి తద్ధర్మావచ్ఛిన్నవిధేయతాకానుమి
తిత్వమేవ తద్ధర్మావచ్ఛిన్నప్రకారకజ్ఞానప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకం సాధ్యప్రసిద్ధిస్థలే చ సాధ్యప్రకారకానుమితిత్వాదిర్యాత్తే నతు త
దప్రకారకత్వే తత్ర వ్యభిచారః। అత ఏవ సాధ్యవిశిష్టకానుమితౌ సాధ్యప్రసిద్ధేః ప్రతిబంధకతాపత్తేరేవ ప్రసిద్ధసాధ్యకస్థ[illegible] ఉభా
వరూపసాధ్యప్రసిద్ధిస[illegible] నతు భావ[illegible] సాధ్యకస్థల ఇత్యర్థః॥ తత్ర పూర్వావయవస్య యుమతః సాధ్యఘటితవ్యాప్తివిష
యకతయా సాధ్యవిశిష్టకానుమితేరప్రసిద్ధసాధ్యప్రసిద్ధిప్రతిబంధకతాయాః కల్పయితుమశక్యత్వాత్ అపప్రంశ
[illegible]సంగతేః స్వరూపేతత్ప్రకారతానవచ్ఛేదకత్వవిశిష్టవిధేయతావచ్ఛేదకత్వాపన్నస్య ధికరణత్వరూపవిషయనిష్ఠత
తాన్యతానుమితిప్రతివిషయతావచ్ఛేదకతాసంబంధేన జ్ఞానస్య సర్వత్రైవ ధారణ్యేన ప్రతిబంధకతాయాః ఆపాతతః అసం
సంభవేపి సాధ్యఘటితవ్యాప్తివిషయకపదార్థఘటితసామగ్ర్యావ [illegible] సా
ధ్యవిశిష్టకానుమిత్యనుత్పత్తావప్రయోజకతా[illegible]యాః కల్పతావత్[illegible]భావసాధ్యకస్థలే సాధ్యవిశిష్టకానుమి
తేరప్రసక్త్యా అనుమితేస్సాధ్యవిశిష్టకత్వే తాదృశప్రతిబంధకతాయాః ప్రయోజకత్వదుపపన్నం బ్రాసంగతితాద

వస్తుత్వాత్ యత్ర తు యత్ర వహ్నిరసి వ్యాప్యవహ్నిమాత్రవిషయకః పరామర్శః తత్ర పక్షధర్మతాబలాత్ పృథ్వీత్వే పర్వతీయవ్యాప్యవ
హ్నిధ్వంసప్రాగభావ విశేషణాభావవిరహేణ విశిష్టతయా వ్యాపకతయా నిర్ణీతభావసాధ్యకత్వేపి సాధ్యవిశిష్టజ్ఞానమితి
సంభవన్నతి తత్తు స మారంభలక్షణం తథా ఇత్యాసత్తివ్యవహారే వహ్నిరసి వ్యాప్యవహ్నివిషయకత్వం స మాన్యం
తి వ్యాప్యవహ్న్యభావత్వయో చక సప్తదు లక్షతావత్ విశిష్టవైశిష్ట్యబుద్ధౌ విశేషణాభావాభావత్వయో రవచ్ఛేదకతావ
భాసంభవః అత్రైవ ధర్మ స్పష్ట లబలక ల్పతావత్ పర్వతీయవ్యాప్యవహ్నివిషయక పరామర్శాదపి వహ్నిత్వేన త
విశేషణతావచ్ఛేదకప్రకారకానన్య స్పష్టం తావత్ పర్వతీయవ్యాప్యవహ్నివిషయకపరామర్శాదపి వహ్నిత్వేన త
ద్విశేషణాకారమితి సంభవాత్ ఇదమత్రావధేయం (సాధ్య) ప్రసిద్ధి ప్రతిబంధకతాయామపి సాధ్యవిశిష్టజ్ఞానమితి
త్వప్రకారకత్వాయా [illegible] అత్రైవ చ త్వమావశ్యకం అస్తు ధా పక్షే విశిష్ట సిద్ధిదశాయాం తాదృశజ్ఞానే త్వేవ సాధ్యవి
శిష్టజ్ఞానమిత్యతో పాపత్తేః సత్యసమ [illegible] వహితసాధ్యప్రసిద్ధిదశాయాం సాధ్యవిశేషణాకాజ్ఞమితేః సంభవేన
తత్ప్రయోజ్యతయా సంశయాద్వృత్త్యాదిపం భవే సాధ్యవిశిష్టజ్ఞానమిత్యుపగమో పి నక్షతి కరణత్వవివక్షా యత్రైవ సా
ధ్యప్రసిద్ధేః తద్ద్వయోరధికవమారకత్వం ప్రకరతా (ప్రకృతే అత్రైవ) సాధ్యవిశేషణాకామిత్యపాదానం
భవేత్ తాదృశాభావనిత్యపరామర్శాభిత్వాత్ తథాచ తత్ర పక్షత్వేన మహితా సాధ్యప్రసిద్ధిః అథ బాధమిత్యాతత్ర
(ప్ర) అత్ర ధారాయాం ప్రతిరోధాదిరోగస్యోపాసంధానాస్తు తథాపి ప్రమాణస్య ఖ్యాతమతాపత్తేః పునః వృత్త్యప్రవృత్తి తాదృశబుద్ధి సామాన్యాభావకార్య

గ॥వ॥

తత్రవ్యతిరేకపరామర్శాత్సాధ్యవిశిష్టకాతద్విశేషణకానుమితిరాప ద్వైతస్మిన్కవిధాద్వేవపరామర్శాదికదావ్య
విధానుమితిరానుభవిక తత్రాప్యవ్యతిరేకిపరామర్శాత్సాధ్యప్రసిద్ధిదశాయామపిసాధ్యవిశిష్టకా [illegible] యాఏవానుమిత్తే:
స్స్వకారక: సముచిత:।సిద్ధిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకకోటౌ సాధ్యప్రసిద్ధిప్రతిబంధకతాయామవచ్ఛేదకలాఘవమప్యుచిత్రకమే
వవ్యతిరేకిపరామర్శాత్సాధ్యవిశేషణకానుమితిస్స్వకారేతాదృశానుమితి:ప్రతివ్యతిరేకిత్వం గకతావచ్ఛేదకం త్వంగకతావ
ద్విప్రకారకానుమితేస్సాధ్యగత్తైకకత్వసిద్ధే:ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకకోటౌ వకారవాచ్యప్రవేశం అప్రసిద్ధసాధ్యకానుమితిస్ [illegible] తేపి
సాధ్యవిశేషణకానుమితిత్వాంగీకారేతరభేదతత్సాధకరూపవిశేషణతావచ్ఛేదకప్రకారకస్వర్గవిశేషానుమిత్యవిశేషణం త
త్రాపిచవి[illegible]షణత్వ:తరమితరావాయంనైవప్రద్వితీయేతరభేదత్వానుమితిసంభవాత్తచలాఘవాన్నవకాశ:తాదృశానుమితిం
ప్రత్యేవసాధ్యప్రసిద్ధిప్రతిబంధకతాయామవ[illegible]శ్యకల్ప్యత్వాత్ప్రతీతివాచ్యం తథాపిధానుమిత్తా యాదృశవిశిష్టయతాత
స్మా:సాధ్యప్రసిద్ధికాలీనవిశిష్టవైశిష్ట్యావగాహ్యనుమితిసాధారణ్యోపగమా[illegible]త్ సాధ్యవిశిష్టకానుమిత్యనుపగమే
సాధ్యప్రసిద్ధిప్రతిబంధకతాయామేవాకల్ప్యకాల్పనసిద్ధకాలేతథావిధానుమిత్యేవాకారణాంతర తత్రసిద్ధ[illegible]వ్యా
తిబంధకత్వకల్పనాధిక్యమా[illegible]వ[illegible]త్వకానుమితివాచ్యం।విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహ్యనుమితిస్సంతిం అప్రసిద్ధిప్రతిబంధకతయా
నోపపత్తే:ఇతరభేదత్వావిరాఇతరభేద[illegible]కానుమితిత్వస్యతత్రాస్యానుప్రవిష్టతావచ్ఛేదక[illegible]ద్విభయసాధారణ

ఎదెంయు

త్వాదితి। యత్తు విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహ్యనుమితౌ విశిష్టవైశిష్ట్యావగాహిన్యస్సిద్ధిరపవిరోధినీ తత్తు నైవలం విశేష్యే విశేషణమి
త్యాదిరీత్యా చాయమానాపి సాతద్వాతస్యాః సంసర్గాంశే విశిష్టధారాపి తత్తాదృశావగాహి తయోః స్వరూపవిషయకత్వాదేవ ఏవం చ కే-
వలం విశేష్యే విశేషణమితి రీత్యా జాయమానానుమితౌ రుపగమే తాదృశసిద్ధ్యభావాయోగాం తస్యాః పారతంత్ర్యాత్ తత్ర తాదృశసి
ద్ధివిరోధిత్వకల్పనాదిత్యవాపత్తేరేవేతి కేవలపరార్థం సాధ్య[illegible]విశేష్యకానుమితిస్వీకారేణ తత్స్వీకారే విశిష్టవైశిష్ట్యా
వగాహిసాధ్యవిశేషణకానుమితౌ [illegible] ప్రతిబధ్యప్రతిబంధకభావస్యావశ్యమితి తదపి తుచ్ఛం విశిష్టైకరూపతద్వైశిష్ట్యా
భావమాత్రవిరోధిబాధాదికాలే కేవలం విశేష్యే విశేషణమితి రీత్యా జాయమానానుమితేః సర్వసమ్మతత్వేన తత్ర తాదృశసిద్ధేః ప్రతిబంధక-
తాయాం [illegible] సాధ్యవిశేష్యకానుమితిస్వీకారే [illegible] ప్రతిబంధకతాకల్పనస్య దుర్వారత్వాదితి। యద్వా విశిష్టప్రతి
బంధాదికవిలక్షణా వైశిష్ట్యావగాహిన్యపి విశిష్టవిశేషణకజ్ఞానే విశిష్టజ్ఞానమపేక్షితం తథా తుల్యయుక్త్యా విశిష్ట
విశేష్యకజ్ఞానేప్యపి విశిష్టవిశేష్యకజ్ఞానేహితం [illegible] సాధ్యతావచ్ఛేదక విశిష్టవిశేష్యకానుమితిరప్రసిద్ధసాధ్య[illegible]
కప్రతీతేరసంభవతి విశేష్యజ్ఞానస్య విశిష్టబుద్ధావహేతుత్వే తద్విశేషణస్యాపి తద్విశేషహేతుత్వేతి వాచ్యం నోపపాదవ్యత్వా
[illegible] విశేష్యజ్ఞానేనవ్యభిచారేణాసాధారణహేతుతాపత్తేః తథాపి తుల్యరూపాప్యయవిశేషణావగాహిజ్ఞానస్యాప్య[illegible]

౧ విశిష్ట +

[illegible] సాధ్యమితి స్వతంత్రవిశేషణ [illegible]
[illegible] బాధ్యకార్యః = ౧

ప

గ।పత్ర॥ విశిష్టే పరవిశేషణా[illegible] విశేష[illegible] [illegible] విశేషణా[illegible] విశిష్ట[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

22 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

విశేష్యాభావాదేవ విశిష్టాభావః అన్యథా హి నానుమిత్యనుపపత్తిః తతః పరామర్శకాలే చ బహిర్భూతత్వ ఇతి । అనుమితౌ తత్రైవ పరామర్శస్య
తి యత్క్షణే తత్ప్రవహత్ తత్ ప్రాక్క్షణే దృత్యాదిం తదుత్పత్తిప్రకారశ్చ ప్రాదర్శితః । ఏవం చ సంశయోత్తరం పక్షతాపక్షః సిషాధయిషావిరహోపత్యా
దివైవా పాదేవ నాయత ఇతి భావః । తస్య సమానకాలోత్పన్నసంశయేన మితౌ స్వమతే ... తదాహ ... దేతి । అనుమితౌ తత్ర హేతుత్వే
ధర్మః కాలాంతర ... తద్ధావచ్ఛేదకతాదృశవిశిష్టాభావాత్మక కారణాం విశేషపపత్తిరేవ సిద్ధిసత్త్వే ఇష్టే విశిష్టాభావే ఏవ హేతుతాస
నుమితౌ తత్రైవ తృతీయే క్షణే ... భావః । ఏతత్ తదేవ దదితి తత్తోపి ... మితశ్రాదిమతోపి స్పష్టగౌరవం చ ఉక్తత్వాదితి ధ్యేయం ।
మిత్యనుతమాహ ... ద్విత్రిక్షణేతి । తరితీయా వదతి । ద్విక్షణావ్యవహితాయాం త్రిక్షణావ్యవహితాయాం వేత్యర్థః । అను
తాయాం వానుమితౌ త్రుతీయే ... ఏకక్షణే । తరితీయా వ్యాప్యనుమితాయాం యత్రానుమితిస్తత్రాప్యనుపపత్తి ... తత్ర దర్శి
తాదేకస్మాత్ । ఏవం ప్రథమకల్పే సాధ్యసాత్ప్రతిక్షణా ... వ్యక్షణా చతుష్టయానంతర కాలే స్వే ఏవ క్షణే యద్యపి తృతీయక్షణే
తరితా అనుమితౌ స్తతోనుమిత్యర్థే వాహ్యావ్యతి దూషణా ... పుయానేవ కాలః ... సు మితౌ స్తత్రైవ ... ధర్మక్షణే పరవర్
క్షణేవానుమితిః దర్శనాదితి ధర్మః ... సాధ్యే పదవిచక్షణా యయా ... చతుష్టయ ... ఇతి సప్త
ద్భూమోత్తరమిత్యర్థః స్వస్వోత్పత్తి యదనపాదితి వ్యాప్త్యాస్వోత్పత్తి పదస్య ప్రాగభావపరత్వాత్ ... నాస్య ... ప్రత్యుత్పత్తికాలే
యోగ్యతా అనుపపత్తా దవతి యద్యపి క్షణే అనుమితేరద్వారా ... సిద్ధ్యనుత్పాదప్రాగభావః తత్ ... స్వప్రాగభావస్వ
సవిశిష్యస్య విషయత్వసిద్ధిప్రాగభావవదనుమిత్యాం యోగ్యతేతి పర్యవసితం । అనుమిత్యపూర్వక్షణేతద్విషయయోర్భావ తపి

సిద్ధి

గ.పక్షే॥ ధూమః తదా వా అనుమితి వాక్యేనోపాదర్శితత్వం [illegible]
[illegible] అనుమితౌ విషయ [illegible] విషయ [illegible] అనుమితౌ [illegible]
[illegible]
[illegible]

౨౪ [illegible]
[illegible] అనుమితి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] అనుమితి [illegible]

[illegible]

[illegible] అనుమిత [illegible]

గణేశవ్యవహితోత్తరక్షణానాం (ఉద్యోగ్య తాని వక్షణాంశే సతతా మితవైర్థ్య)

అనుమిత్యధికరణక్షణోవచ్ఛిన్నక్షణోపక్షవిషయతాకత్వం. గబ్జనకవ్యాప్తిస్మరణాంయోగ్యత్వాత్తత్తసమానత్వముత్పన్నతో
యథా వర్తమానకాలేస్మరణామశైనత్వప్రతీతిః అనుమిత్యోత్పత్తిక్షణావచ్ఛిన్నత్వక్షణా [illegible] నత్వం. తు. యథా
పతితః క్షణోః [illegible] తావద్యుత్రక్షణావస్థాయి స్మాలికాలః తత్ప్రయుదాయవ్యవస్థాయిత్వధర్మః ఏవం క్షణావచ్ఛిన్న
యం. తదధికరణకాలానవస్థాయిత్వః స్మాలసమయయోగ్యత్వాత్ప్రతితి పర్యవసితం తదనుగమస్యస్వప్రాగభావా
ధికరణత్వస్వప్రాగభావాధి [illegible] కరణోనసమయత్వం. సాధికరణసమయత్వం. స్వాధికరణాత్మోత్పత్తియనసంబం
ధేనస్వాధిష్ఠానవత్త్వాలత్వేనత్వస్యసుగతేరగారవాత్ తత్తత్పాణాత్తేబ్రకాలపుక్షయా తత్త్విధిచిదానామైవ
నివేశ [illegible] సాపితత్వాత్ యోగ్యతాయా ఉత్తేజకత్వకల్పనైవవ్యక్తేః మాణోయాః పూర్వాణసువిశేషాపిలాత్ అను
మితప్రత్యక్షముపవిత్యాపత్తేరసంగతత్వాదేతాస్య తత్రానుమితిక్షణోస్ఫుత్తేజకత్వకల్పనాహవాత్ (ఇతిచ్ఛే)
య. (అనుమితేనాత్తర. యత్తవిలంబేన. గదశకనాదిశం తత్తత్వేలం. నపరామర్శః తత్రానుమిత్యోత్పత్తిక్షణామూర
ల్పపరామర్శోత్పత్తి [illegible] వత్వం. తస్య. యా [illegible] దం. దాదికపతితద్వాపరణోయాల. గదశకనామైరనుమిత్యా
క్షణోవ్యవహితోత్తరక్షణోత్పత్తికత్వమసత్వం. యత్రానుమిత్యోత్పత్తిద్వితీయక్షణోపక్షతి. గవ్యాప్తివిషయ

తృతీయప్య

గాదక్ష్యా

కామేకసంకరాణాం తదకం తదక్షణే పరామర్శాన్తరోత్పత్తిః తత్రజ్ఞానత్వయమధ్యవసరామర్శానత్పత్తాదదకతిరిక్త
కాలమాత్రస్యతదాతద్వృత్తమపారణీయత్వమేకోతి అనుమిత్యుత్పత్తిద్వితీయక్షణాయోః లింగపరామర్శవ్యాపక
ణాయోః కమేకసంకరాణాంపికుతత్ప్రతిబంధకాభావాత్రవిలంబేకపరామర్శాన్తరోత్పత్తిసత్త్వాదికక్షణేనామ
పితథావిధతయాతదకరణీయత్వవ్యుత్పత్తివాద్యభావాప్తిసంకరణం తదక్షణే పరామర్శాన్తరోత్పత్తా వసతి
విశేషాదికేతద్ధర్మః అనుమితౌసత్త్వగుణాక్షణావ్యవధానవిశేషపంచమక్షణే అనుమితిరుత్పద్యతేకతాతదక్తి
పితథావిధక్షణావ్యవధానాదితౌ [illegible] తస్యాభావాయత్వం న్యాయాదృశకాలవిశేషాధికరమిత్యవధేయం నను
తథావిధకాలస్యైవకేవలకాలస్యకారకత్వమేతత్తక్షణోభయేతి అనుమిత్యాకాలే అనుమిత్యుత్పత్తికాలేవా
త్పత్త్యనేరాదికేతద్ధర్మః తథాకల్ప్యమానతాదృశకాలస్యైవకారకత్వయత్రతథావిధపరామర్శా
న్యుత్పత్తిక్షణే అనుమితిప్రతిబంధకాభావసమవధానమస్తితదపగమస్యతథ్య [illegible] ఇతి తద్విక్షణేతత్రసిద్ధా
సత్త్వం తదకం తదనుమితిః ప్రామాణాదికలనం తత్ర అనుమిత్యావ్యాప్తియాక్షణేతి నదవినసోష్టే

+౬౪

శ్రీసమవధానం· తదనం· తరం· ౧· గదర్శనాదిక్ష· మెం నాం పరామర్శానత్వత్రిస్తత్రసిద్ధాంతత్వాదనం· తదక్షణే అనుమి
తి వానతథా తదెూక్తాపెక్షయా అధికస్య కాలస్య ఉత్తెబకత్వమావశ్యకమితి [illegible] యం నాహ అనుమితౌ నత్వ
త్వానం· తదనుమితి అనుమితౌ నత్వత్రిక్షణే మారభ్య తే దుత్తరమితత్వధ్వంసాదారాపేక్ష్య లమధ్యే అనుమితి బోనయా
తె తత్వగ్రైతకెనా ప్యంతు: అనుమితౌ త్వత్తరమనుమిత్సాంత రోత్పత్త్యా ఆవసాదివిలంబినాపి న్యత్యం తదనుమి
[illegible] త్యత్వత్వాదితా వత్కాలస్యానుత్తెబకత్వాదనుమితౌ నావేతి (ప్రాగనుమిత్యాయా మనుత్పన్నప్రతిబంధః అనుత్పా)·
సిద్ధావనుమిత్యోత్తరం దివసాదివిలంబెనానుమితి సత్వాత్ [illegible] త్వామితి (ప్రాగిత్యా) దిః యావత్కాలపర్యంతం యావ
క్షణెనంతరక్షణే (తావానెవకాలః) తావదవధిక్షణావస్థాయి (అనుమిత్సాయాం) అనుమిత్యాదర్శనసామగ్రీ ప్రతిబంధకత్వ [illegible]
లక్షితః (వివక్షితః) (అనుమిత్సాయోగ్యతాయా: ఉత్తెబకత్వ వత్సిద్ధియోగ్యతాయా అపి తత్వ్రయుక్తా)
ప్రతిబంధకత్వమనుచితమిత్యాశయేనాహ (యద్వేతి (సిద్ధ్య)నంతరక్షణె వివక్షా·(తేనానుమిత్యస్య ధర్మస్య ప్రతి
క్షణామనుత్వోతి ద్విక్షణామధ్యత్రిక్షణామధ్యవైతత్యధర్మః (సిద్ధేస్తు ధర్మక్షణెపంచమక్షణెవైతి ఫలితం (సిద్ధ్యా (సిద్ధ్య)

+క్షణాదు

గపక్షీ।

ధర్మపదేన తావాదేవ తదన్యాశాం తదభావపి వ్యక్తీనాం స్థాయిత్వాత్ వ్యక్తీనాం స్థాయిత్వాత్ వ్యాపకక్షేణియత్వః। [illegible] సిద్ధ్య
తర• ఇంద్రియం తన్నామ దేవ అసిమితినిబా యత్ర ఇయం వ్యక్తీనాం తర• [illegible] వాబా యత్తద్గతస్య విశిష్టస్య నాశే
తేయమశక్యత్వాత్ కాలస్వృత్తిత్వం• ధర్మక్ష్మస్యమసంభవి ఏవమంతే బకాలస్యాపి విశిష్టస్య నాశేనత్రయవయోర్రశక్యతయా
తదంతే బక• తద్వయపి తదేతత్ తథా హ విశిష్టేతి (అవహితే స్యవక్తాత్వాత్ ।। యత్తేనాశ్యనాశ్యం:। తథా [illegible] యసపాం•

౨౬

తావత్సప్తల్యనాశ్యయా[illegible] భవతి తేషామేవతత్ర విశిష్టప్రతీపం• ధర్మతాద్వయస తేనాబ విష్పతి అతెవషాం• తుసామానృతేవ
నేతి బాహ్యః।కాబిత్తుగసకాల విశిష్టేనాం సిద్ధిస్తద్ధిస్తాధిక• రణా కాలతేవ [illegible] ప్రతిబం•ధకేనాంత్రే బక• భావః

(స్థలకాల)

తే[illegible]ధి [illegible] కాలస్యాపి తథా తత్ప్రసంగః।(అతేతి ప్రసక్తాసగత ధమాన్ •తరంచదు [illegible] వసబమెదెష్ఠతే హ విశిష్టేతి
అతేతి ప్రసక్తాసగత విశిష్టానాం విశేష•ఇ వెశ్యేత్యర్థః• క్షణానాంఇ అతవః• కతిపయక్షణానామేవ తథాత్వాంతత్వధిక
క్షణానామితి। అసమ! వానాహా: అవహింతే। న బధ్ధి [illegible]శతై:।సిద్ధ[illegible]వృత్తిక్షణామాంరహ్మక్షణాం బతుపష్ఠయాదే:
స్వప్రాంగభావానధికరణాంత్యస్వగాభావాధికరణాం సమయధ్వ•సాధికరణాంసమయధ్వం•సానధికరణాంతోవ్వ

భయసంబంధేన సిద్ధ్యదివత్ ఉపమేవానుగమం కామంతి ప్రసక్తం చేతి భావః ఇత్యపి వ్యాపక్షతే వద. తేత స్వరసనూ
చేనాయసబెూశ్రు పరం పరాయాస్సం బంధత్వమాంగాభావాత్ తద్వ్యాప్తిత్వేనాత్తే చకతాప్యభ్యుపగమే అకః దోషా
పాతా [illegible] ఇహాయాం విషయని శ్రౌసత్వాం చేతి వాధర్తేయూ నైతాత్తత్రకాలవసమితి చేన్న తన్నితి తద్వ్యాకేనాయ
స్వవిషయని ధ్యసుపహితత్వే ఇహాం విశేష్యణీయాన్య తత్ర తద్విషయకస దిదనాయాం పరామర్శానుమితాసనపవ
ధాశ్రవత ద్విశేషణావంధర్మవత్త్వవతి తత్ప్రాపాత [illegible] ఘటతే ఇహాశీర్వామర్శయో యుగ్మవదుత్పాదా [illegible] సంభ
వే [illegible] అనుమితికాలే ఏకతరవేగా నావశ్యకే తప్పదిత్య [illegible] తస్య ఘటయతి [illegible] త్రవతి । నిద్ధిప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వా
ప్రాతేత్యుదర్కః తద్భావిషయని ధ్యసుపహితత్వం తద్విశేషణామితి తత్పర్యమేనోక్తవయం [illegible]
పవప్రకారికేహాంలనుమితిత్వప్రకారికేహాయాః ప్రతిబంధకత్వకః ఆనుపంతాధర్తయూ తత్ప్రలాత్తద్వ్యశనుద్భుతః
రమప్పునుమితన్నప్పతేః ప్రత్యతాసు పంచయోగా [illegible] నుమితిసావృత్తికాలే విశేషణాబల్లసూత్వత్వనః సంభవేత్ తత్పాపనమేవ
తత్ఘటతవిశిష్టప్రతిపక్షసామగ్రీసమవధానస్య వాచ్యతయా ప్రతిపక్షసామగ్రీబలవత్త్వేనైవోత్పత్తి చేన్న సంభవతీత్య
తః పూర్వోక్తదూషణ యామేతి అనుమితాపూర్వకాలోత్పన్నే త్వవి [illegible] తత్త్వధర్మః స్వరూపేణైవ విశేషణాబల్లసాపేక్షావి
[illegible] ప్రసారే [illegible]

తద్వ్యాప్య ౫

గాపద్మ

రపదశప్రతరాప. విశైవ ఇత్యాదిర్భవతి యత్ర జ్ఞానే విశిష్టపక్షస్య శరణం ఇవసహితత్వభిసంధాయ పసరణా ఇతి (అ
నుమితత్ప్రకారకత్వాభావో మపితద్విశిష్టాదాశ్రయత్వయోరుచ్యమానాయామవ్యాప్తిరితి । సాధ్యవ్యాప్యవిశిష్టపక్షశరణం.
ఇత్యాదిరనుమితి కవచ విష్టతిరతిప్రసక్తేః అనుమితి సామగ్రీవిఘటకాయా తదావిద్యశరణాద్ధ్యసాధ్యవిశిష్టపక్షవి
షయకతావచ్ఛేదకన శరణం. తృతీయజ్ఞానే సాధ్యస్య తద్వ్యాప్యస్య చ భానసమితి ద్వితీయజ్ఞానే సాధ్యతద్వ్యాప్యయోః శరణ

౭౨

మితాన్యథాజ్ఞానే వాచ్యా సాధ్యవ్యాప్యవిశిష్టపక్షే తదుభయోరనుమితి రిత్యనిష్టసాధకతావిషయకత్వాత్ సంభా
వనా. సాధ్యనుమితేస్త్వనంతర. పునస్తదనుమిత్యాపత్తేర్వర్ణపాదనాయా సాధ్యానుమిత్యాయా. సాధ్యవ్యాప్యస్య [illegible] పి
సిద్ధత్వేయాతదనుమితేః సంపాదనాయాం చ సాధ్యవ్యాప్యస్యానుమిత్యాయా [illegible] స్త తస్య ఉభయాంశతాపిరిన్యాసన శరణం
అనుమిత్యాద్వితీయజ్ఞానే సాధ్యస్యానుమిత్యా తదనన్తరం తదనుమితిరిష్టైవ సాధ్యవ్యాప్యస్య చానుమితా వా

స్యా

పరామర్శ [illegible] భావాత్ సాపత్తిసంభవ ఇత్యత ఆహ. తరవముభయాంశేనుమిత్యుపసరణం అనుమిత్యాపత్తిక్ష
ణే వధికక్షణాప్తేః ప్రయోగ [illegible] విశేషాదియోగ్యతాయాః ఇతి చేత్ర మతే యత్ర పర్వతో వహ్నిమా [illegible] న
మిత్యయాభివ్యక్తిః తతో వహ్నివ్యాప్యవాన్ పర్వత ఇతి పరామర్శః తదనన్తరం చ పర్వతో వహ్నిమానితి తాను

౧౭

మితిః తదనంతరమపి తాదృశానుమిత్యాపత్తిస్స్యం భవతీత్యాహ యోగ్యతేతి। తద్వ్యాప్తివిషయకపక్షస్సుపహితత్వం
తద్వ్యాప్త్యయోగ్యత్వప్రతిబంధకత్వం ఇత్యర్థః। ప్రత్యక్షాత్మకనిశ్చయసమవహితత్వేనైతత్ప్రత్యక్షస్య సత్త్వాదిత్యా
శక్యత్వాబలాదేవా [illegible] ప్రత్యక్షత్వాత్ తద్వ్యాప్తి [illegible] పయోగ్యత [illegible] సత్త్వే [illegible] ప్రతిబంధకత్వం [illegible] త
యోగ్యత్వాత్ తద్విశిష్టయోః ప్రత్యక్షః। [illegible] వృత్తి [illegible] త్తి [illegible] తస [illegible] సా [illegible] ఇతి
గోచరాభావత్వే [illegible] వైశిష్ట్యప్రత్యక్షే [illegible] నిర్ణయత్వాది [illegible] మిత్యా విషయత [illegible] విషయం। త
స్యాన్యవర్తకతా [illegible] తాప్రసంగః। తత ఇత్యుక్తే [illegible] త్వే [illegible] భావే [illegible] భూనా [illegible] భాసానాం।
సిద్ధ్యా [illegible] యోగ్యతార్థకం। తద్వ్యాప్తివిషయకపక్ష [illegible] సుపహిత [illegible] తద్వ్యాప్త్యయోగ్యత్వ [illegible] లాభాత్
తత్ర [illegible] త్వే [illegible] త్వ [illegible] ప్రసంగః ఇతి [illegible] విషయతా [illegible] దర్శితా
యోగ్యః [illegible] విశిష్ట [illegible] పక్ష [illegible] విషయకానుమితిత్వే [illegible] యోగ్యా
విషయతావచ్ఛేదకతాపర్యాప్త్యధికరణ [illegible] రూపవద్వైశిష్ట్యభాయోః ప్రత్యక్ష [illegible] యోగ్య [illegible]

నపక్షః తావత్తత్ర ధర్మః ప్రాశక్తే భావయోః । తత్ర ధర్మాణ్ణనపతిం తత్త్వం నవేశేయమిత్యత్ర రతా త్రర్యాల అత వపర అను
మితద్వయం । భావయత్రామితేపతాద్రత్రశే భావలాత్ప్రమితానమితిద్వయమపి ప్రత్యక్షతే । ప్రమితానమిత్యస్య ధానధా
యోః మతిద్వితావపక్ష [illegible] నపతిం తత్త్వస్య అత్ర తత్త్వాత్ । అత్ర ధర్మాపత్తిపక్షయక త్రస్య సామానాధికరణ్యాద్వయస
త్వాదిపప్రత్రతక్షధమిం । నప్రత్రతసాధ్యవిశిష్టయువిభాప్తానప్తస్తవర అనపతిం తత్త్వాంతా ధర్మః । ఆదిధర్మస్వా ర్వా
ప్రత్యత్ర తయోః అనుమితిద్వయం । అమితిభాయోః సిద్ధివిశిష్టత్వేపి తత్త్రార్థం । విశిష్టానప్రత్యక్షతః ।
ప్రత్యక్షపక్షతప్రత్రతసాధ్య [illegible] తానమితి విషంయక సమూహాలంబనే భావయోః । యత్ర అన్యపక్షతాల
పత్రతప్రసాధ్యవ్యాప్తమితేర్వావిషయంయత్తతా [illegible] త్రతద్వలాత్ అన్యానమితత్వకం । తరం ప్రత్యక్తానమితి
వివా [illegible] యప్రకృతపక్షేప్రత్య తసాధ్యావగాహిత్వం । నిశ్చయవిశేషణం । విశేషణం మకం । తథా నపత్తిద్వతావ
ద్విప్రకారకభావయోః పృథక్తేత్ర చకతాపం । గశారాత్ప్రకాద్వశేభావలాదనుమిత్యకం । తరమనుమిత్యనుపపత్తిః ।
ద్వితప్రకారకే భావలాద్వనానమితిద్వయోః । తరమనుమితేః । తరం తావత్తాలిపరం । తమనుమితావ్యయోః

[illegible]

వాగవస్థాగాన్తం తయోగ్యతాయా ఇత్యత్రైకతా వతేచ ద్విత్వాదిప్రత్యక్షే కారణాయోగ్యతాయా ద్విత్వావచ్ఛి
న్నాసుపవహితత్వేన [illegible] వప్రథగుత్త్రైకతావాచ్యేతి కృతమతి విస్తరేణ ఉక్తవహాయం ఇత్యాషు టితయో
గ్యతాయా వాప్యావేకవిశిష్టాయాస్సిద్ధేరభావస్సపక్షతాత్వయోత్తాన్నకయోరుపక్షకస్తరేకదాచిదవిశ
స్యుదితాకతాతా తత్ర పక్షతావత్త్వసిద్ధిరిత్యాశంకాయాం విశేషవిషయిణాం భ[illegible]గవద్భిర్వహారాయత
శేషాం చిత్రమాధాకవహాక్షేస్తు తాదృశసత్త్వాభావిరహవిశేషితసిద్ధ్యభావవిపక్షతేతి సమాధత్తే పక్షసో
ధ్యేతి పక్షతావచ్ఛేదకసాధ్యతావచ్ఛేదక[illegible]కాదిన్యైకత్ర్యర్థః పక్షతాఘే దా
దితి నిదిపదార్థస్త్వస్యత్పక్షతావచ్ఛేదకాదిఘటితత్వాదితిభావః యత్రేతి యథా దృశపక్షకం యథా దృశసాధ్య
కసలన్నేత్యర్థః సిద్ధ్యంతరం కాప్యసమితి కగ్యా [illegible] ఇతి సిద్ధికాలేపరామర్శాదిసత్త్వేనసమితాయాం అస
మర్థకాదితిభావః సిద్ధ్యభావమాత్రమితి ఇచ్ఛాభావావిశేషితాయా ఏవసిద్ధేరభావస్యేత్యర్థః [illegible]
సిద్ధికాలేకానుమిత్యుత్పత్తేరిచ్ఛావిశిష్టసిద్ధ్యభావస్యపక్షతాత్వోపగమాదితిభావః తత్రేతి యత్రానుమిత్స్య
త్రైవ ప్రసిద్ధా ప్రసిద్ధా పిచగాస — మిత్యుత్పత్తిరేవాంచ తత్రాగత్య తత్ర విశిష్టేచ్ఛాభావస్య పక్షతాత్వస్యాపత్తేరిత్యర్థ

[illegible]

జనవిరహణ తత్వ ధర్మః । అతః సాధారణ్యేతి (సవర్త్రి వపక్షతాంతరం: సిషాధయిషావిరహ విశిష్టసిద్ధ్యభావ పక్షధర్మత్వస . సాధ్యా
[illegible] తద్ధర్మః (సాపాదె [illegible] ఇతి [illegible] సిషాధయిషా తాత్పర్య [illegible] కారణతావ [illegible] సహ [illegible] [illegible] తద్విశిష్ట భావః పక్షతా
[illegible] అనుమితాః । తత్ర [illegible] తాత్పర్య [illegible] [illegible] [illegible] తత్వమ [illegible] [illegible]
తి [illegible] పాదయత్ః [illegible] [illegible] [illegible] వ్యాప్తి (సిషాధయిషా [illegible] సతి [illegible] [illegible] । తత్ర అనుమితిః తస్య [illegible] సిషాధయిషా విరహ వి
శిష్ట [illegible] [illegible] తద్రూప [illegible] తద్రూప [illegible] అనుమితి [illegible] । [illegible] [illegible] । [illegible] [illegible] విరహ విశిష్ట [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] తదుపాదాన [illegible] అనుమిత్యాత్మక [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । [illegible]
సుమితిః తత్ర [illegible] సిద్ధి [illegible] విరహ విశిష్ట [illegible] [illegible] [illegible] విరహ విశిష్ట [illegible] [illegible] తద్రూప [illegible] తృత్తి
[illegible] అనుమితిః [illegible] సిద్ధిః అనుమితౌ విరహ విశిష్ట తదభావస్య [illegible] [illegible] అనుమిత్యు [illegible] [illegible]
[illegible] । [illegible] । (అథవా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । తత్ర [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] । [illegible] । తత్ర అనుమితిః సిద్ధి [illegible] [illegible] । [illegible] అనుమితి [illegible] । [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] విరహ విశిష్ట సిద్ధి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] । [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] అనుమితి [illegible] [illegible] సిషాధయిషా [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] సిషాధయిషా

విరహవిశిష్టస్యసద్భుతాపదక్షణావ్యవహితతత్ప్రభావాద్యాపత్తేః బాధేవాంతే సపదార్థద్వయపదమపి యత్రాసమితాని ద్విత్రి
య్యక్షణాదిసద్భావత్త్వేవరామశక్తేః తదశః తరః ఘటాభావాతత్రతాదృశసద్భుదిక్షణాద్వ్యక్షణ్యపక్షస్య ఇత్యాది విరహవిశిష్టతాద్వ
భావాత్ స్వపదవ్యపాదాతు పదశక్తతయా నిషద్ధిష విరహవిశిష్టతదభావోగాసమిత్యవ్యవహితపూర్వక్షణ ఇతి త
త్రాసమితివా ... భావాదావ్యాపక్షణామిత్తతున సాధ్యః ఘటే ఖేత్యత్రిక్షణే పూర్వమసమితి సామగ్రసత్త్వేనాసమి
త్యసతాపదద్వస్యదహ ... తాపర నాసమితాని పూర్వక్షణోత్పన్న ... బాధాదివశాత్ తదాసమసమిత్యసతా
దపభవః అపేక్షా బంధ్యాః తరక్షణే విశేషణగుణాః తదాసత్యత్తావేవతస్యాః క్షణోత్తరయా వసాసపభవాత్ యత్ర యత్రాసమి
తానిః తరః ఘటేవా తదసః తశః సిద్ధ్యాత్రకథామపశక్తేః తదసః తశః భాసమితిః తత్రాసమిత్యతాపదక్షణో ... విర
హవిశిష్టతత్ర్యధ్వధిక్షణాక్షణోవ్యవహితోత్తరక్షణా ఇతి తాదృశసిద్ధ్యసదసమిత్యప్రతిబంధకత్వేన ... యాసిద్ధి
... తాసమాపకమితి తదప్యసత్ ఇత్యాది విరహవిశిష్టస్యక్షణో(వ్య)వహితోత్తరత్వశక్తే ... ప్రతియోగి
ది స్వక్షణావచ్ఛిన్న విరహవిశిష్టత్వేన విశిష్యతయోగ ... తత్రత్వప్రతియోగినిక్షణే తద్విశిష్టత్వ ...
శేయ్యతయా ... సమితి తత్తత్క్షణస్య ఇత్యాది విరహవిరహవిశిష్టతత్ర్యధ్వధిక్షణాక్షణావ్యవహితతయా తాదృ

త్రిం॥ ౮–౯–తి–శ్రీ ద్వాదశ కృత్వ ... [illegible]
... [illegible]

గ్రస్థ॥

శసిద్ధ్యుత్వావచ్ఛేదకత్వాత్తత్తద్యాచతా వృత్తిసద్ధైరిహావిరహావిశిష్టస్వక్షణోవ్యవహితోత్తరక్షణావృత్తికాసమికత
యాఽసమిత్వాద్వాఽసహావిరహాత్ (సాధ్యాభావవిరహవిశిష్టత్వం స్వక్షణావ్య)సాధ్యాధికరణదేశావచ్ఛేదేనాధ్వం। తేనసద్ధ్యుత్వ
త్తిక్షణోస్వాపసిసాధ్యాభావాధికరణదేశావచ్ఛేదేనసాధ్యాభావవిరహావిశిష్టతయా యత్రక్రమేణ సాధ్యాభావసిద్ధిపరా
మర్శాఽసమితయా। తత్రసాధ్యాభావవిరహావిశిష్టత్వవిశేషణేనోపపాదనాస్యాసమిత్వాత్వత్తిక్షణే వ్యవహితోఽస్యైవ
౨౦. హాసుపపత్తితాదవస్థ్యం పరాస్తం. ప్రతియోగివైయధికరణ్యస్యాభావవిశేషణతామాదృత్య సాధ్యాభావాధికరణక్షణావారణం.
పూఃరణసాధేయం ప్రతియోగిపదేనసాధ్యాభావవిరహప్రతియోగిత్వావవిశిష్టవత్వవివక్షణీయ తయా సాధ్యాభావయా॥
సాధ్యాభావత్వేన వైశేషవద్యసాధ్యాభావవిరహప్రతియోగిత్వేన వైశేష్యసంబంధేన వైశిష్ట్యనైక్సకాస్యశేరణంత్వత్వత్వేత్॥ సాధ్యా
భావాధికరణత్వేనవైశేష సాధ్యాభావవిరహం వైశేష్యవైయధికరణ్యత వక్ష్యమాణక్షణత్వాద్వైశేష్యవృత్త్యసంగతేశ్చ
సవిశేషమేవక్షణోరాం. సాధ్యాభావవిరహవిశిష్టపూర్వపూర్వక్షణధ్వంసాధికరణక్షణధ్వంసాధికరణతయాఽతాదృశ
ధ్వంసాధికరణత్వయాపాదవ్యవహితతావచ్ఛేదక్షణేప్రసిద్ధేరత్రః సాధ్యాభావవిరహవిశిష్టక్షణేసాధ్యాధికరణత్వేవిశేషః॥
స్వవదం చైదప్రతియోగితత్వాద్ధివర్తికపరం పదిసావాఽస్వపరత్వసవిశేషమేవక్షణోరాం. పూర్వపూర్వసిద్ధ్యధికరణకా
లధ్వంసాధికరణకాలధ్వంసాధికరణతయాఽపూర్వవదప్రసిద్ధ్యుపత్తేః॥ ప్రధమం విశిష్టావంత వాస్యవృత్తిత్వేసాధ్యే

పూర్వసాయః కుసుమితస్య లక్షణస్య పరామర్శోత్పత్తికాలే విశేష్యపూర్వక్షణావచ్ఛేదేన సాధ్యసాధ్యవిరహవిశిష్టస్య ధూమాధి-
కరణాత్తాదృశకాలధ్వంసాధికరణాపరామర్శోత్పత్తిక్షణధ్వంసాధికరణస్యాపి తత్పూర్వక్షణస్య సాధ్యసాధ్యవిరహవి-
శిష్టస్య ధూమాధికరణాత్ కాలావ్యవహితత్వాత్ తత్తత్పూర్వపదవ్యర్థత్వే కాలపదమపహాయ క్షణపదోపాదానే । అథ సాధ్యసాధ్యవిరహ-
విశిష్టస్య ధూమాధికరణత్వే [illegible] తస్య కాలస్య విశిష్టక్షణావచ్ఛేదేన సాధ్యసాధ్యవిరహసత్త్వే యాధికరణత్వేపి
సర్వత్రైవ విశేష్యాభావవిశేషణాభావాన్యతరప్రయుక్తవిశిష్టాభావవత్త్వయా విశిష్టాధికరణతావచ్ఛేదకక్షణత్వేపి
శపటే. తత్రక్షణైవ వ్యాప్తిఃస్య. భవతీతి చేన్న సాధ్యసాధ్యవిరహయోః వర్ణక్షణోదేశ సిద్ధిక్షణోదయోత్పత్తౌ చ విశిష్టాభావావచ్ఛేదకత్వేపి త-
దుభయాసంగమకాలతత్తావ[illegible]వచ్ఛిన్నస్య ఏకక్షణావచ్ఛిన్నత్వావిశేషిత సామానాధికరణ్యసంబంధేన సాధ్యసాధ్యవిరహవిశి-
ష్టయోస్తదధికరణతావచ్ఛేదకత్వబాధకాభావాత్ ఏకరూపావచ్ఛిన్నస్యైవ విరుద్ధద్వయావచ్ఛేదకత్వవిరోధాత్[illegible]
ధాతత్త్వాత్ ఏకతరాభావప్రయుక్తస్య సాధ్యసాధ్యవిరహసత్త్వోభయాభావస్య సర్వక్షణావచ్ఛేదేన సత్త్వవిరోధాత్ తదుభయ-
తావచ్ఛిన్నాధికరణతాయా[illegible] వా తత్ర తదుభయావత్త్వానుత్పత్తేరక్షణస్య పతేః ఏవంచ ఏకక్షణావచ్ఛిన్నసామానా-
ధికరణ్యసంబంధేన విశిష్టపరాధికరణత్వ[illegible]మేవ అకృత్స్నాలకాలే[illegible]రస. భవతీతి తస్యైకక్షణావచ్ఛిన్నోభయాధి-
కరణత్వేఽయత తావత్క్షణఘటితతాదృశసంబంధేనైవాక్షయాసాధికరణక్షణత్వేనైవ తత్ర వక్తవ్యత్వాత్ ॥

గపక్షః

౪౧

వస్తుతస్తు కేవలసామానాధికరణ్యస్య ౦ ఏవం హేతౌ [illegible] విశిష్ట ప్రతియోగి [illegible] విశిష్ట
భావాదేవ హేతువిశేషణస్య భావాత్ తదా పక్షసాధ్యాభావవిరహవత్త్వప్రయుక్తకాలత్వే సిద్ధే సాధ్యసిద్ధిశ్చ యత్ర జ్ఞానే సిసాధయిషా
విరహరూపవిశేషణస్య భావాత్ విశిష్టసిద్ధ్యభావే ఇతి తాదృశసమానకాలస్య విశిష్టాధికరణత్వం ౦ హేతోరాధమేవ [illegible] సి
సాధ్యాభావాపాదకజ్ఞానస్య సిద్ధ్యధికరణత్వేన స్వాధికరణకాలస్య దేశవ్యాపకత్వాత్ తస్య వృత్తేరవచ్ఛేదకత్వే సమానకా
లే సిసాధయిషావిరహవిశిష్టసిద్ధివృత్తేరవచ్ఛేదకత్వమితి తత్ర నిదాకరణరూప[illegible]వచ్ఛిన్న విశిష్టసిద్ధ్యధికరణతావచ్ఛేదక
తాపత్తిః ౦ చేదేవ నక్షత్ర ౦ యద్యపి సిసాధయిషావిరహవైశిష్ట్యావచ్ఛేదకస్వాధికరణత్వే వేద్యపి తాదృశకాలే ౦ తత్ర సిసా
ధయిషావిరహవైశిష్ట్యసత్త్వేన సిద్ధ్యధికరణతావచ్ఛేదకత్వాత్ తాదృశకాలమాదాయ దోషస్తదవస్థ ఏవ కాలః
తథాపి సిసాధయిషావిరహవైశిష్ట్యప[illegible]లక్షితే సిద్ధ్యధికరణత్వే వేదాభిప్రాయేణ జ్ఞానత్వోపాదానం ౦ యద్యపి క్రియా
రూపతాదృశసమానకాలస్య వృత్తి ౦ తు జ్ఞానస్య [illegible] జ్ఞానం [illegible] తయా జ్ఞానత్వే వేద్యపి తద్దోషతాదవస్థ్యం ౦ తథాపి స్వ
వృత్తియా [illegible] వచ్ఛ ౦ సవిశిష్టత్వరూపజ్ఞానతావచ్ఛేదకసిసాధయిషావిరహవిశిష్టత్వ [illegible] దోషః ౦ సిసాధయిషావి
రహవిశిష్టజ్ఞానే స్వాధికరణత్వమవశ్యం ౦ సిసాధయిషావిరహవైశిష్ట్య [illegible] వచ్ఛిన్న ౦ తాదృశసమానకాలత్వే స్వాధిక

రణాం త్వ(స్య) నతదవచ్ఛిన్నత్వాః యమ ఇతి సప్తాదిషా విశహా వైశిష్ట్య) వచ్ఛేదేన స్వాధికరణాత్వలాభాంశే వక్షణాపక్షా
పాదాశంనే తుక్షణాత్వమపి ౧ విష్యమితి తుత్తత్వా౦ అవ్యవహితోత్తరక్షణత్వాతృతీః స్వాధికరణ [illegible] దేశసమోద్యా)౦సమి
తిపద. వాష్యస్య [illegible] వాదాధికరణసమితిపరం తేన మహాప్రళయనైబద్ధ్య)వగమనస్యలక్షిదా ముత్తరదం వాస. మ్యగామా
త్రగాం. కసప్తదవత్రుమసమితృత్వాత్ [illegible] సప్తాదిషా విశహా విశిష్టతా వ్యక్షణాం. తేరక్షణసౌ త్వగా సమితికభిన్న
సప్తాదిషాద్యయోతృతీమ [illegible] క్షణాంశో త్వగా [illegible] యా) వసిద్ధిరవసప్తాదిషా విశహా విశిష్ట తదధికరణాక్షణాప్ర
సిద్ధ్యా) న్యపదేశతన్య వవలపాదాతుమశక్య)తావత్ [illegible] హాదిషా విశహా విశిష్టత్వాభావా [illegible]
[illegible] సద్ధిభి [illegible] సద్ధ్యం [illegible] చుదు [illegible] విలక్తిః
[illegible] త్తాద్యశ్యా [illegible] విభిదిరవ ప్రతిబంధక [illegible] తవ [illegible] పమత్రే [illegible]
[illegible] త్తి [illegible] సిద్ధి [illegible] దధికరణ [illegible] మిత్య [illegible] త్తావమ నత సప్త్యః ప్రతి
బంధక [illegible] వమత్రం [illegible] విధికరణాక్షణా [illegible]
[illegible] దధికరణ [illegible] పసమక్షణా [illegible] త్రం తత [illegible]
నా౦ [illegible] దధికరణ [illegible] త్వ [illegible] హాదిషా విశహా వి
పూర్వం.

౨. అద్వైత - సిద్ధి - [illegible]

సపక్ష

౭౨

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

తప్పొప్ప

[illegible]

[illegible]

యత్రేతి

పక్ష తి శాఖి క్షతేవ కసిషాధయిషాపి తిష్ఠసాపి - సితా పూర్వసిద్ధిసత్త్వే తత్ర బాధావరూపపక్షత్వా యద్యత్ర సిద్ధిరపి తత్ర బాధకాభావః ప్రాధమిక
సిద్ధ్యసత్త్వే సిషాధయిషావిరహ అత్ర సుఘటత్వాత్ స్వపక్షతా తద్విశేషణమిత్యాసుఘటత్వే అత్ర తద్ధారతి జ్ఞానే అగ్రాలంబనయత్నస్య ఉత్తా దశం
తేసిషాధయిషాసత్త్వే కాలేన ప్రత్యక్షవేద్యైరాప్రవరామర్శరూపతేవ పరామర్శాత్పత్తి కాలే సిషాధయిషాసత్త్వాదేవ విశిష్టాభావాః
వనహాతేతి క్రమేణేతి అవిర [illegible] శక్తిమేనేతి తద్ధర్మః సిషాధయిషాసత్త్వాః తత్రాత్ర నోక్తవిలం బస్ సిషాధయిషావి [illegible] రహేణాక్షి
ణాం. విశేష్యపి పక్షతేవ [illegible] ర్వాః హా స్వవక్ష్యమాణతావత్సిద్ధిపరామర్శయోః పరామర్శానుమితేర్వా కాలవ్యవధా
౮౨ నేన ఉత్పత్త్యా విశేష్యాభావాదేవ విశిష్టాభావసంగతేశ్చ సిషాధయిషాఽనుమితిత్వప్రకారికేచ్ఛా అనుమిత్యాత్మకసిద్ధా విషయాః
స్వవిషయసిద్ధ్యుపహితత్వాత్ తదుత్తరమనుమితిః తథాత్వ [illegible] త్యేవసంభవతీతి ప్రాచ్యక్షికే తిష్ఠతాం సంపత్త్యర్థ
మితి సిషాధయిషావిరహవిశిష్టతావిశేషణానామ్ ఉపాదానే తత్ర అనుమిత్య [illegible] త్వా దశాయాం సర్వసిద్ధిశేషాద్ధర్మసా
విశరణపరామర్శోత్పత్తిక్షణావచ్ఛిన్నసాధ్యకరణత్వేన సిద్ధిక్షణే వ్యవహితత్వాత్ తదానీం రసత్తాతా ప్యాశసిద్ధేరభి
ప్రాయబిందు ధకలాపతాపక్షతానుపపత్తిరితదివాశేషతోపపాదానేన చేసి ద్వాత్ప్రత్యక్షేణ సర్వసిషాధయిషావిశిష్టతయాఽ
సిషాధయిషావిరహవిశిష్టసపక్షేణాః పరామర్శోత్పత్తిక్షణే ఏవ తత్ప్రవంసాద్ధిరకరణాశాలాధ్వంసాదికరణక్షణే
పవహావధారణమనుమిత్యాదక్షణాస్పృష్టతమేవేతి పక్షతానుపపత్తిరితి భావః ఏవముభయదిశాప్రమాణాభాసనాభావోపి?

వెశేష్యః అవిశేషిత్వేన యత్ర సిద్ధిత ద్ధర్మిక ప్రామాణ్య బాల్యానుమితయః తత్ర ద్వితీయవ్యాప్తిజ్ఞానే పక్షతా సంపత్తయే
శేషవిశిష్టత్వవిశేషః ప్రథమ విశిష్టత్వవిశేషణం యత్ర కృత్వేన భావి ధర్మిక ప్రామాణ్యబాల్యాసిద్ధి పరామర్శానుమితం యత్ర
పక్షతా సంపత్తయే మితి ఏవం తృతీయవ్యాప్తిజ్ఞానే సాధారణ్యావ్యవహితోత్తరత్వమత్ర యత్ర కృత్వేన సిద్ధి తద్ధర్మిక ప్రా
మాణ్య బాల్యానుమితయ తత్ర ప్రథమజ్ఞానే పక్షతావారణాయ తత్రజ్ఞానే తద్విశేషః సిద్ధే తద్విశేషస్య ద్వితీయవ్యాప్తిజ్ఞానే పక్ష
తా సంపత్తయే ఇతి బోధ్యం పక్షతావిరహాదితి సిద్ధ్యా తావదజ్ఞానస్యాపి సపక్షే విరహ విశిష్టతయా అనుమిత్యా తావదజ్ఞానా
స్యాత్ దృశ్యజ్ఞానధ్వంసాధికరణం కాలధ్వంసాధికరణత్వయా తత్ప్రామాణ్య భావాత్ కతా దృశ్యజ్ఞానే వ్యవధానవిరహా
దితి భావః (యద్యపి సిషాధయిషా విరహవిశిష్టానుమిత్యవ్యవహితపూర్వజ్ఞానావృత్తేసిద్ధి విశిష్టత్వ విశిష్టస్య ధర్మభావస్య
పక్షతాత్వమంగీకృత్యాపి జనకానుపపత్తిః శక్యతే వారయితుం తథాప్యవ్యవహితోత్తర[illegible]ఘటితత్వపక్షస్యాపి పక్షతావత్త్వే) పక్షతాల క్షణానో త్పత్తి
పదర్శిత ఘోహాదారం తృతీయవ్యాప్తిజ్ఞానే సాధారణ్యావ్యవధానం విశేషణకతే (అధికే) తృతీయవ్యాప్తిజ్ఞానస్యావ్యవహి
తోత్తరత్వమితి జ్ఞానధ్వంసానధికరణత్వస్య జ్ఞానత్వేనస్యజ్ఞానావచ్ఛేతభాగవ్యప్రతిస్వకరూపేణాస్యజ్ఞానస్యావ్యవధా
నశరీరే విశేషః వ్యాప్తావత్వాత్ తృతీయవ్యాప్తిజ్ఞానే చ సమవత్యం [illegible] జ్ఞానధ్వంసాధికరణం ద్వితీయవ్యాప్తిజ్ఞానధ్వంసాధికరణ [illegible]
[illegible] త్వేపి సమధికరణం ద్వియవ్యాప్తిజ్ఞానధ్వంసాధికరణం కాలధ్వంసానధికరణత్వేన స్యజ్ఞానావ్యవధానస్య జ్ఞాతత్వాదితి
భావః ద్వితీయవ్యాప్తితృతీయవ్యాప్తిజ్ఞానసాధారణం స్వజ్ఞానధ్వంసాధికరణం కాలధ్వంసాధికరణం కాలధ్వంసానధికరణత్వయా

గపక్ష

౪౪

పాసగతాఽప్యవధారణవైశిష్ట్యం సంభవతి అపేక్షాబంధ్యాత్త్వేః సిద్ధిచతుర్ధసిసాధ్యేపాపం చపక్షతాత్మత్వానుమితౌ
వ్యభిచారతాదవస్థ్యాత్తదపక్షతాంసాధారణ్యో [illegible] సగతావ్యవహితోత్తరత్వస్యపక్షధంలిష్టవైశిష్ట్యతదపక్ష
తాయాత్వానుమి [illegible] తిశాపేక్షాబుద్ధ్యుత్తరసిద్ధేరప్రతిబంధకత్వాపత్తిః [illegible]యం। ఉపేక్షాబుద్ధివృత్తియత్పక్ష
తావధికపక్షతాత్రయాతదితరబుద్ధివృత్తియత్పక్షతాసాధారణ్యమసగతావ్యవహితోత్తరత్వ
ప్రకారః। తరణాదివికల్పస్వరూపం సంభయత్రకాలపదం కాలికసంబంధేనస్వరూపం నవత్వలాభాయేతి తేన
వస్తుపక్షతాస్వస్వాంగవిషయకపూర్వాపూర్వజ్ఞానకాలవత్త్వేపి సత్త్వం। తాప్రసిద్ధిః సమాస్వపూర్వకాల
స్యాపి తత్తద్బుద్ధికాలికస్వవిషయకజ్ఞానకాలవత్త్వేపి తదుత్తరత్వస్య తత్తత్పరిణామప్రసంగః ఏవం సతి యత్ర స
సాధ్యేసాధ్యపరామర్శ [illegible] సమితిరాంత్రమేణానుమితాపదః తత్ర సిద్ధేః సపక్షతాయాః సాధ్యేసాధ్యవిరహావిశేషణా సంత్రర
ణారంభవృత్తిహేతౌతాత్రరపక్షతాత్వం కార్యమితితత్త్వాన్వాస్ఫురదుక్తత్రత్[illegible] విశేష్యత్వం తవాద్యాతత్వసంగతేః స్థలాంతరవ్యా
ప్తిత్రితయం తథాపి తత్ర ధవపక్షతాపక్షతాకారణమితితాద్వ్యాకసద్ధ్యుత్తరత్వపక్షతాత్వం కార్యమితి తదుపాధి
కేసిద్ధిజ్ఞానత్వవిరహేణాంపక్షతాప్రసక్తిరితి భావః ప్రథమపక్షేపూర్వవత్ [illegible] సాధ్యే సాధ్యవిరహాంవిశేషణత్వేపి

స్వసామానాధికరణ్యాలభ్యం సాధ్యాధికరణావచ్ఛిన్నతావచ్ఛేదకీభూతోత్తరత్వ । వైశిష్ట్యైకదేశత్వప్రసంగవారణాయ సంభవః । అనుమిత్యవ్య
త్రికస్యైతత్ప్రతియోగిసామానాధికరణ్యాలభ్యం సాధ్యాధికరణత్వస్య సమానైకాధికరణవిశిష్టత్వస్య ధర్మాధికరణప్రథమపక్షస్య ధర్మాధికరణత్వ
స్య [illegible] తస్య పక్షధర్మతావచ్ఛేదకోత్తరక్షణే [illegible] తస్య విశేషణతామాహ యత్రేతి తదా పరామర్శస్య తస్మిన్ పక్ష [illegible] త్తరక్షణ [illegible]
తయాభావసిద్ధ్యనుమితిసామగ్ర్యా విరహవిశిష్టతా వ్యాప్యత్వేనోత్పత్తికత్వం నాసుమితేరితి తాదృశసిద్ధ్యభావప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వ
తయోర్వ్యాప్తివిశిష్టత్వం గమ్యతే పక్షతాత్వం యత్ర యాదృశత్వం నాప్రాగభావాతిరిక్తవిశిష్టపక్షతాత్వం తత్ర యాదృశత్వం
నతు ప్రథమవిశిష్టత్వం తదనుద్భావ్యమితి ప్రదర్శయితుం పూర్వోక్తమప్యనువదతి ద్వితీయేత్యాది సిద్ధివిశేషణమిత్యనుషజ్యతే త
త్రైవేతి యత్ర శ్రవణానంతరసిద్ధిసిషాధయిషానుమితయః తత్రైవ తృతీయక్షణే అనుమిత్యుత్పత్తేరనంతరం సిషాధయిషాభావ విశే
ష్యకత్వే పక్షతానుపపత్తేరిత్యర్థః తృతీయక్షణే పక్షతాసత్త్వేపి తృతీయక్షణే సిషాధయిషాకాలానుమితేరుత్పాదనస్య
అనుమానప్రామాణ్యే తృతీయక్షణే సిద్ధివిశిష్టత్వం తాదృశసాధనతాప్రథమవిశిష్టం తాదృశసాధ్యసిద్ధిరియంతామపి
కాలాన్తరే సిద్ధిసత్త్వే పక్షతోత్తరక్షణే యా [illegible] లోకా [illegible] వ్యాప్తిర్యామితి తద్వ్యాప్తిప్రతిబంధకత్వేనాత్ర యత్పక్షతా
త్వంతానుమితి [illegible] దితర్కయోరనుమానప్రామాణ్యమితి ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వపరిష్కారాయ ఇతి

౨ ద్వితీయపక్షేణ ఇతి తృతీయపక్షే సమానకాలాభావకత్వాదితి పక్షతాసంప్రత్యయ ఇతి విశేషణం భావేన విశేష
ణత్వసంసర్గాభావత్వం ప్రతియోగితా ।

గపక్ష

౪౫

ఇతి ఇచ్ఛాసామగ్ర్యావిశిష్టయా అనుమితి సామగ్ర్యాః ప్రతిబంధకత్వే అనుమితీచ్ఛావిశిష్టాయా అనుమితి సామగ్ర్యా
ఇచ్ఛాం ప్రతి ప్రతిబంధకత్వాకల్పనే స్వాపేక్షతయాం తస్యా ఏవ బలవత్వకల్పనముచితం అన్యథా ఇచ్ఛాసామ[illegible]గ్రీవిశిష్ట
యాం బాధాదిరూపాయాః ప్రతిబంధకతాభావఘటితయా గురుతరానుమితిసామగ్ర్యాః ప్రతిబంధకతాయాం వినిగమ
వేనాగమాదితి యథాశ్రుతే ద్వితీయే యో యత్రాగపద్యస్వాకారసంభవే స్వతంత్రేచ్ఛాసామగ్ర్యా అనుమితి విరోధితావ
వనేన పక్షసంశ[illegible]సంభవే తత్ర పక్షతాయా ఇదమేతద్ధ్వంసః సిషాధయిషావిరహవిశిష్టేనానాదిత్వస్య వక్తుంత్వే అనుమిత్యవ్యవ
హితపూర్వవృత్తిత్వం పక్షత్వం చ స్వావ్యవహితోత్తరక్షణోత్పత్తి [illegible] కానుమితికత్వరూపమనువిశేషణేనోపపాద
నమనుచితమిత్యాశయేనాహ అనుమిత్యవ్యవహితేతి అనుమితిపదం స్వసమానాధికరణానుమితిపరం అతో వ్యధికర
ణానుమిత్యవ్యవహితపూర్వవృత్తిసిద్ధేః న పక్షత్వం అనుమిత్యనుత్పాదోపపాదకతా ఇవాహ యస్మిన్ క్షణే నంతర
మనుమితిరుత్పద్యతే తాదృశసిద్ధేరపత్తిః ధర్షతావారణాయ అవ్యవహితోత్పాదాం తత్ప్రాగనుమితిపూర్వకాలీన
ధ్వంసాప్రతియోగిత్వరూపం పూర్వక్షణే నసిద్ధావేవ హా విశేషణం. పూర్వకాలీనత్వం చ కాలికసంబంధేన తత్ప్రాగభా
వవత్వమేవ ధ్వంసం ఇహ ఏకాంతో పాంధితేయా తదుత్పత్తిం సవాన సాపి వసిద్ధేరనుం పూర్వ [illegible] నిరుక్తావ్యవధా
నవత్వం యోనుమిత్యవహితసిద్ధిర్నిష్ఠస్తద్రూపసిద్ధి [illegible] అతః పూర్వక్షణవృత్తిత్వవిశేషణం పూర్వత్వం ప్రాగభావవ

వళ — తయత్వం చ దనుమితిరూపత

వ్యాప్తి [illegible] సమవాయ

త్వం। అనుమితౌ తాదృశపక్షధర్మతావచ్ఛిన్న [illegible] లక్షణం సాధ్యాభావవద్వృత్తి [illegible] ప్రాగభావ [illegible]
పక్షధర్మతా [illegible] ప్రాగభావావచ్ఛేదక [illegible] అప్రతియోగి తాదాత్మ్య [illegible] విశేషణ [illegible]
[illegible] మాత్ర [illegible] సంబంధ [illegible] ప్రాగభావ [illegible] విశేషణం [illegible]
ప్రాగభావ [illegible] వృత్తి [illegible] ప్రతియోగి [illegible] సమవాయ
[illegible] విశేషణ [illegible] వ్యాప్తి [illegible] ప్రవృత్తి [illegible]
[illegible] వ్యాప్తి [illegible] ప్రతి [illegible] సంబంధ [illegible]
[illegible] ప్రతియోగి [illegible] పరి [illegible] ఇతి [illegible]
[illegible] ప్రతి సంబంధ [illegible] ప్రతి [illegible] సంబంధ [illegible] వ్యాప్య [illegible]
[illegible] వ్యాప్య [illegible] ప్రతి సంబంధ [illegible]
[illegible] ఇతి [illegible] వైయధికరణ్య [illegible]
[illegible] ప్రతి సంబంధ [illegible]
[illegible] ప్రాగభావ [illegible] లక్షణ [illegible]

శ్రీ॥ ... [illegible]

సంస్పర్శాది విప్రతిపత్తం [illegible] వదు పొందారవంశు చితం తథాపన్న [illegible] వహింత పూర్వవృత్తిర్నాం సవతవ షువి
తెరరిరు క్త్రరూపె లోశుగవూనం ... వెర తత్త్వ దనుక్తి తెవ్వర [illegible] తెపొం ... సిద్ధిం సిధవ
తి రిక్త తాదృశపదార్థన్లైదాంశాం అవాప్తవర్త ... ఇవె శిగౌరవ [illegible] త్ సిద్ధి వ్యక్తి రా [illegible] ర వెశశిం దయా ... తెవ్వత
తరాన్న చరాం దయ ప్రథమం సిద్ధి పదెరాపొందారం అత వివాన్త్ర తత్త్వ దవ్యక్తి తెవర సిద్ధి వ్యక్తి రాం ... దాంరాం
విశేషవ విశేష స్థాం ... గవు రావి శపెం ... వపర్గాశవాత్ ప ... ఇందు త సిద్ధి వ్యక్తిరాం తత్త్వదవ్య
క్తి తెవర ప్రతిని ... వా పక్షే ఎవనంధి ... సిగాం దైవ్యం విరవాం విశేష ... వాక్య గత్రాం ... తం సి [illegible] గాంధై
షాం క్రాం తి రసిద్ధి వ్యక్తి రావల రం తాంరాం తత్త్వ దన్యుక్తి వావ వచ్చి ... పెద్ద ... తదివశైష గాందార
స్వప్రదం దయుక్తి తావది తిశ ... దశు గవం ప్రకారాం ... పరి ... ఇతి సిద్ధి ... త్వా రంతెవరవైందయ
కార్యస్య సిద్ధేరితి వక్ష్యతే తాదృశ సిద్ధి రాం ... తవరి చెందు సిద్ధి వ్యక్తి రి ఉత్తరత్ర ... రుత్ర సిద్ధిని ...
విశిష్ట సిద్ధి తెవరె తవ్యర్థః ... రూపాం తవ వుదెం ... తవ త ... తదవ్య
క్తి తెవర ... వాంరప్రతి బంధక తారె తవ్యర్థః ... సిద్ధి ... త్రరం సిద్ధ ... వత్వం వింతి ... ని

... సబవవమాంత పూర్వక్షణ వృత్తి తెవర ... సంబంధి ... తిమిత్తి వి ... తెవరఖ ... మితి పూ

ిసాధయిషోత్పత్తిష్టస్తే అనుమితివారణాయ కల్పి యత్ప్రతిబంధకతాంశతాద్యశవ్యక్తౌ సిషాధయిషాషేం వై
శిష్ట్యనివేశస్యావశ్యకతయా సకలతత్తద్వ్యక్తిత్వ సాధయిషావిరహవిశేషణస్యావశ్యకతయా తదభిప్రాయమైవమూం
మోక్తం తదుపాదానసంగతిరత్రోపాఖ్యాంతరమాహ [illegible] తత్తద్వ్యక్తి తదాత్మనిష్ఠాయాః సిషాధయిషావిరహ
విశిష్టసిద్ధ్యభావాతిరిక్త సకలకారణసత్వదశాయాం తద్వ్యక్తిసంబంధస్యాభావః ప్రోక్తానాం విశేషణానాం విరహేణ
త్వమికసిద్ధిసాధయి[illegible]నుమిత్యుత్పత్తిస్థలే సిషాధయిషోత్పత్తిష్టస్తే అనుమితివారణాయ సిద్ధిస్సాధ
యిషావిరహవిశిష్టత్వస్తద్వ్యక్తిత్వేన ప్రతిబంధకత్వాపేక్షయా లాఘవేన ప్రతిబంధకతాపత్తిరిత్యర్థకత[illegible]చమూం
మోక్తం సిద్ధిసాధయిషావిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావస్య పక్షతాత్వమాహ తదితి భావః ననుతత్తద్వ్యక్తిత్వం తత్తదాత్మనాం
సంబంధాత్స్వరూపాతిరిక్తః తథాచ తత్తదాత్మస్వరూపస్య తత్తద్వ్యక్తిరూపస్య వా సంబంధస్య ప్రతిబంధకత్వే తత్తదా
త్మనిష్ఠాతత్తద్వ్యక్తిత్వమయోగ్యాత్మనిష్ఠోపపత్తిరతోఽన్యస్య ప్రతిబంధకత్వం ప్రసంజయతి తత్తద్వ్యక్తిమయావచ్ఛిన్నేతి
సిద్ధ్యంతరసిషాధయిషా ద్వితీయస్యక్షణే అనుమితిస్థలఇత్యాదిః సిషాధయిషావిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావేతర[illegible]సకలకారణాదిక
రణాత్తత్క్షణే విశిష్టానాం తత్తదాత్మనిష్ఠతత్తన్మనోయోగవ్యక్తీనామిత్యర్థః సామానాధికరణ్యసంబంధేనసిషాధయిషా
విరహవిశిష్టాయాస్తత్తత్సిద్ధివ్యక్తేః ప్రతిబంధకతాపేక్షయా లాఘవాదితిభావః ॥ యావత్కాభావాత్మియామ

గపక్ష కాభావప్రసంగాత్ సపక్షైకదేశవిరహవిశిష్టసిద్ధసత్త్వద్వితీయక్షణేఽనుమిత్యుత్పత్తి । వాస్తవ్యం । ఉక్తసిద్ధిభిన్నసిద్ధ్యభావ
రూపపక్షతాయా అనుమిత్యుత్పాదకత్వాద్వా తదభావస్యవానుమిత్యుత్పాదకత్వం ఉభయోరనుమిత్యుత్పాదకత్వాదప్రయోజ
కత్వసంభవాదితి భావః । తాదృశానుమిత్యుత్పత్తేర్దోషతావాదినం ప్రతి బద్ధ్వా ఇదస్య తథైవ తాదృశాదినా ఏవకారాద్యోగకారః
ఉత్పత్తేః కారణతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసమానాధికరణత్వాద్ఘటకత్వాత్ । కారణతావచ్ఛేదకకుక్షి । వైశిష్ట్యానుమిత్యుత్పత్తేః
తథాసతి ప్రాయశః కారణతావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్నసమవధానస్య ప్రవృత్తికానుమిత్యుత్పత్తిప్రయోజకత్వాపాతాత్ । వైశిష్ట్యే । వైశ
౪౭ ఘాటసమదాసక్తివపాం అధ్యాహార్య పక్షతాయాః కార్యోత్పత్తి । యావత్త్వమేవ వైశిష్ట్యాదినా । తాదృశం కారణతావచ్ఛేద
కఘటకతావిత్యాదేః కార్యోత్పత్తి । యావత్కతావచ్ఛేదకఘటక ఇత్యర్థః । అత్రానుమిత్యుదయదోషం ప్రతిబంధ్యాపాదకా
రణయతి తదానుత్తరోత్తరయద్యపి స్వక్షణోత్పత్తిమాతో తత్క్షణోత్పత్తి కానుమితి కత్వం స్వత్వఘటితత్వే తత్ర ద్వ్యక్తి విశ్రాం
తమితి ఛేదప్రతియోగితావచ్ఛేదకఘటకతద్విశేషాధికరణత్వత్త్వపరిచయవ్యక్తీనాం తత్ర ద్వ్యక్తిత్వేనభావాః సిద్ధా
॥ వైశిష్ట్యః తదాధికారణతావచ్ఛేదకస్యానుత్పత్తిఘటితత్వం తదాపిచ్ఛేదకఘట । వైశిష్ట్య [illegible] విశిష్టవిశేషణాభావ
వి । గమనావిరహేణ కారణతాకత్వం దుష్పరిహరమేవేతి భావః । కార్యోత్పాదాదికమిత్యాదిపదేన తాదృశగౌరవప్ర
యోజకఛేదకఘటకస్యాపి పరిగ్రహః । తస్య కారణతావచ్ఛేదకత్వేత్యుతియ్యప్రతిబంధేవసంగతేః

ద్వితీయక్షణోత్పన్న ... [illegible]

అనుమితత్వవ్యాపకతత్పూర్వోత్పన్నపరామర్శాదితో అనుమిత్యుత్తరానుమిత్యాపత్తివారణాయ ఉత్పత్తికాలావచ్ఛి
న్నత్వవిశేషితేతి స్వాధికరణసమయధ్వంసవదన్యకాలసంబంధవిశేషితేత్యర్థః తాదృశధ్వంసవత్త్వం కాలికసంబంధేనేతి
ఉత్పత్తిక్షణం స్వాపి ప్రతియోగిత్వాదిసంబంధేన స్వాధికరణకాలధ్వంసావచ్ఛిన్నత్వాపి న క్షతిః ఏవం చ కాలికసంబంధేన తా
దృశధ్వంసవదన్యత్వసంబంధవిశిష్టస్య చైత్రాదే ర్వ్యక్తి యాద్య(?) ద్వితీయక్షణే సత్త్వాదుక్తాతిప్రసంగతాదవస్థ్యమతః కాలపదం
తాదృశకాలసంబంధస్యోపలక్షణం అవచ్ఛేదకత్వ ఏవ దోష ఇత్యతో విశేషణావిధయా తద్ధ్వంసాభాయ(?) ఉ
త్తరత్రానుమితౌ [illegible] తస్య కర్మధారయసమాస [illegible] అవచ్ఛిన్నత్వవిశేషితేత్యుక్తం విశేష
ణత్వం చాస్య సామానాధికరణ్యసంబంధేనేతి బోధ్యం ధర్మిణో [illegible] విశిష్టత్వా [illegible] లా. తథాచానుమితిసమానాధికర
ణ [illegible] ఘటచైత్రాదితో అనుమిత్యాపత్తివారణాయ స్వప్రాగభావ [illegible] ఉత్పత్తిక్షణోత్పన్నత్వమనుమితివిశేషణం
తదర్థశ్చ స్వాధికరణకాలధ్వంసాధికరణకాలధ్వంసానధికరణత్వే సతి స్వాధికరణకాలధ్వంసాధికరణా
యః క్షణః తదుత్పన్నత్వం సత్యం తేన [illegible] క్షణోత్పన్నానుమితి [illegible] ద్వితీయ
క్షణే [illegible] అనుమితిప్రసంగః తాదృశానుమితికాలసంబంధ [illegible] ఉత్పన్నక్షణే అనుమితివారణాయ స్వాధి

౧౨౫

రణత్వేన తత్ప్రవిష్టః. ఏతేన స్మృతియాదృష్టానాం వ్యావృత్తిః ధీకరణత్వేపి సంస్కారాద్వారధీకరణతాప్రత్యక్షత్వేః
తాదృశాపేక్షాబుద్ధిద్విత్వేత్యవ్యాప్తినిరాసః అనుమితిపరామర్శసాదృశ్యస్మృతిశబ్దాపేక్షావిఘటనం తదా. సమా
నాధికరణవిశేష్యతయా. తస్మాత్ప్రత్యక్షత్వత్వాత్ తత్త్వ సంయోగజన్యాపేక్షాసమత్వస
౪౮ త్వోపపత్తేః (అపేక్షాబుద్ధిద్విత్వేత్యవ్యాప్తినిరాస సమానాధికరణవిశేష్యతయా. తత్వా
త్వావగమేం అపేక్షాబుద్ధే [illegible] ప్రత్య [illegible] క్షణే సనా యుతా యుతా [illegible] త్వోపపత్తేః సమ
త్వస్య అపేక్షాబుద్ధేః ద్వి [illegible] క్షణే సనా యుతావత్త్వవత్త్వేత్యుత్పత్తి బంధ ప్రదర్శనం. అ [illegible]
ద్విత్వేత్యవ్యాప్తి నిరాసః త్వపేక్షాబుద్ధిత్వ సవరామర్శ స్మృతి అవ్యాప్తినిరాస అనుమిత్యాదిషు
త్వేన స్మృతి అవ్యాప్తినిరాసః తావతా తవత్వ ద్విత్వేత్యవ్యాప్తివిశేషణస్య తత్త్వా త
వేదత్వే తత్త్వ సవిషయం తస్య తత్త్వ మతప్రతిపాదిత వాదియం. అనుమితేః స్వసమా
నాధికరణసమవేతప్రత్యక్షత్వబద్ధం. తదా వాసుమితప్రసంగ వారణాయ అధిక

పత్రయోఖర

తర్క॰ త॰ క్షణాం విశేషణం॰ స్వప్రూ వకాలా దృశ్యత్వ గ్రాస మితే: స్వావృ పహా తత్వ క్షా॰ తత్వద్వి
తి అభ్యక్షణా పర్యా॰ తస్యాయ సూల తాలా త్వర్తయో తద్భోషతా దవస్య మితి క్షణాం త్వస్య వై శే:
గసమితే: స్వావృవహా త్రిణా తత్వక్షణా వృత్తి స్వసమానా ధికరణస్య గసమితి అత్యయా తదా
తర్కయా తృతీ ఇవై శే: వను తస్య స్వావృత్తి త్వఇవై శేషాదవృత్తి ఇవా గహా: గచత దాస త్వపి క్షాబుద్ధా వృత్తి
కాగసమిత్యా గ॰ తయో త్వస్య బల్లే గాదవ్య గమిత్యాపత్తి: తావృ వాత్స మితే: స్వావృవహా తయో తత్క్షణా వృత్తి స్వా
వర్క్షణా త్వస్య గసమితి కత్వాదితివాచ్యం॰ ఉపేక్షాబుద్ధి త్రివృతి అపృక్షణా విశేషగుణా॰ తలా గ త్వదా
దపిక్షాబుద్ధి ద్విర్క్షణా వహా త్రావసా యితా దతవ వై అప్రతిబం॰ తత్వక్తా వతత్ పురుషా॰ తరియ వ్యాగ
మిత్యా వృవహిత పూర్వాగ్ర త్వస్య [illegible] త త్వతః పుః సః అగ మితే వాగ తర్కా అయ [illegible] కరత్వ
వగమితి విశేషణా॰ ఎవ॰ ఎకవృత్తి హి అభ్యాగమితృవృవహా తపూర్వాగ త్వస్య క్షితావదితః పురుషా॰ తద్వృత్తి:
తరస్య గమితే వాగ తర్కాయ సవిష యాకత్వ ఇవై శే: అగమిత్య వవహా తస్యా వర్క్షణా బల్లే గా త్వత్వ ఇయా
మాశ॰ కయా బ్రా గత్వముపేక్షితం॰ వృత్తి విష్యతి చెద ముపరిత్యాల బహుళ్య హి ప్రతి పాద్యసం॰ బం॰ ధా॰ గస్యా
ది క స్మృత్యే ఇవై శా ద్వైవాల త్రిహా॰ పరిత్యాగాలఘు లక్షణా॰ తరమూ హాన్య సమానాధికరణత్వ (ఆ త్రాప్య)

నపక్ష

౪౯

త్రికాలావచ్ఛిన్నత్వవిశిష్టత్వే తత్ప్రసంగాభావాత్ ॥ అన్యథా అనుమితిత్వావ్యవహితపూర్వోత్పన్నత్వజ్ఞానాదేరనుమి
త్యుత్పాదకజ్ఞానే పక్షతావ[illegible]త్. తదవచ్ఛిన్నానుమితిత్వం తదాపత్తేః. తథా అనుమితిత్వావ్యవహితపూర్వక్షణోత్ప
త్తివిశిష్టజ్ఞానత్వం [illegible] సామ. ఉత్పత్తికాలావచ్ఛిన్నత్వస్వప్రత్యక్షవిషయత్వం సమయాంతరవి
తివాభావ్. అవ్యవహితపూర్వక్షణోత్పత్తివిశిష్టస్య ఘటక ప్రత్యే. వివిశిష్టజ్ఞానత్వం [illegible] నానం. వ
స్య తత్క్షణోత్పత్తి సాధ్యకారణతాకాలత్వం. సాధ్యకారణత్వనానాపత్తిః ఘటనాం. అన్యథా [illegible]
తాం [illegible] త్రికాలత్వం [illegible] తద. [illegible] అనుమితిత్వావ్యవహితపూర్వ
క్షణోత్పత్తిత్వవిశిష్టజ్ఞానత్వే [illegible] కారణతాప్రస. [illegible] అనుమితౌ స్వసామాన్యా
[illegible] విశిష్టస్య [illegible]. పూర్వక్షణ అనుమితిత్వావ్యవహితపూర్వకత్వం. ప్రాగభావత్వే తత్రాగభా
[illegible] కారణతావ్యస్తి తత్రాగభావవత్వం. అనుమితిపూర్వక్షణస్య
[illegible] కారణత్వ [illegible]. అవ్యవహితోత్తరత్వఘటక
[illegible] తత్త్వ [illegible]. తాదృశ [illegible] తత్వం. తన్న లఘుతాపర
[illegible] కారణతాకాలత్వం. సాధి [illegible] కారణత్వరూపత్వం.

శు బ త.

శ్రీ వత్సద్వి లాఘువ. సొం [illegible] . ప్ర గ్యా వార. శ్రా [illegible]

[illegible] శు. [illegible] సమి [illegible] పూ. [illegible] త దు త్తర [illegible]

[illegible] సమి [illegible] వెశ్వం. అసమితి

[illegible] . [illegible] సమిత్వ

[illegible] అసమితి

[illegible] పూ [illegible] వా

[illegible] సమితె [illegible]

[illegible] తవ్వ. [illegible]

[illegible] . తభా [illegible]

[illegible] సుగ [illegible] . ప్ర [illegible] . [illegible]

మొత్తం ౧ [illegible] ౧

[illegible]

+ ప్రయత్న

నరపక్ష

స్వసమితిసామగ్రీసమవధానక్షణోత్పన్నఘటజ్ఞానే మివతేదర్శనవిషయతాసంబంధేన మిత్యప్రవహితపూర్వ
క్షణోత్పన్నతత్ప్రమాణాది కారణంచ తావపముక్తాదివత్తస్తేనా సమితత్వప్రసక్తిః తాదృశాదేవవత్తా ముక్తాదేస
మితత్వం. తరవతసమితాప్రసక్తి నాశకాలయాత్రాప్రవృత్తికాలావచ్ఛిన్నత్వవిశేషణ [illegible] తేనత్వసహభూతికోస్తీవం

౫౧. సోప్యత్పత్తిక్షణావచ్ఛిన్నత్వస్యాంశ యోగ్యా ? ద్వితీయక్షణోత్పన్నసామగ్ర్యాః తదుత్పన్నయా ఉపపత్తేరితివా
చ్యం. తత్ర ద్వితీయక్షణత్వదధికారణానవతయా ధ్వం. సాధికారణానవతయా సం. బ. ధారావాహికావిశేషా
టవిశిష్టత్వస్యావలంబన త్పత్తికాలావచ్ఛిన్నత్వాదనంతవృత్తాదృశస్య సంగతవాబత్స్వసమవాయాధికరణోత్ప
మితితావద్విశిష్టే దేశస్యక్షణావ్యవహితోత్తరక్షణోత్పత్తికత్వవిశేషణాయోగ్యం. అతోసమిత్వతావద

ః కపదార్థ ద్వితీయకారణక్షణావ్యవహితోత్తరక్షణోత్పత్తికత్వస్య తత్ర దామకత్వవిహారాది కా
రణకాలం. తర [illegible] సమితే సత్యపి. కబోధ్యవిశిష్టయోకేభే [illegible] హేతోప్రసిద్ధిః స్వక్షణావ్యవ
హితోత్తరత్వం. పూర్వకాలిక త్వం. గ్రాహ్యం. తత్ర అభ్యాం అనుదృశఘటజ్ఞానాద్యుత్తరం. తదయోగ్యసమితాకత్వే కా
యామేవతస్యపుంసో ముక్తిః తాదృశమేవఘటజ్ఞానాదికం. సాధికారణాసమయోత్తర [illegible] క్షణోత్పత్తి

కస్యచనమానాదికారణానుమితి సామాన్యకారణమితి పరామర్శస్య సమవహితాత్తదభావ్యఘటజ్ఞానాదితో
౽నుమిత్యాపత్తిః తస్యస్వపదేశబహా దానాసంభవాదతో వ్యవచ్ఛేద్య[illegible] ఇతి స్యవదాస్య[illegible]నుమిత్య
నుత్పాదకఘట[illegible]జ్ఞానాదేః పూర్వక్షణాదావిద్యమానత్వే యథా అప్యనుమితౌ ఉత్పత్త్యాదికారణాపేక్షణాదవ్యవహితో
తరత్వస్యతాదృశానుమిత్యుత్పత్తి పతితాదృశ[illegible]ద్వితీయక్షణోపత్తి. తస్యాయోగ్యత్వాలక్షణే చవతావ
త్తాదృశ. స్వమప్రసక్తమేవస్యాకతదతత్కత్వక్షణాత్వయోగాదిదోషః. అనుమితేః స్వావ్యవహితోత్తరక్షణావృత్తి
త్వాత్తదానుమితిరేతయాస్వపదేశ్యబహా దానాసంభవాదతో౽నుమిత్యంతర్భావ[illegible]పతితదఘటత్వృత్తిరితి వివక్షా. వృ
త్తికారణానుమిత్యవ్యవహితపూర్వోత్పన్నఘటజ్ఞానాదివారణాయసామానాధికరణ్యమనుమితి
విశేషణం. ద్వితీయాద్యక్షణేష్వనుమిత్యవ్యవహితపూర్వక్షణావృత్తిముపలక్షణేత్యపృథగనువృత్తికాల
స్యవిశేషణాతయా ఇవేశాపేక్షయా తాదృశక్షణావృత్తిఘటకతాదృశక్షణావృత్తిత్వస్యవిశేష
ణాతయా ఇవేశనమే[illegible]పోచితోతాచతేవాతి ప్రసంగభంగాదిత్యాశయమేనాహ. నతిపదవ్యావృత్తిః
స్వాత్రైవయథాదృశపరామర్శ[illegible]తియోగ్యక్షణేకాపటజ్ఞానేనాతద్భిన్నత్వృత్తియోగ్యక్షణేపానుమితిభాగ

గపపక్ష

౨౧

తాతత్రపరామర్శరూపజ్ఞానత్వేన అనుమితిత్వవ్యవహారత్వం రపక్ష ణాం వ్యాప్తిత్వమిత్యపక్షస్త్రమమిత్య
వ్యవహారత్వప్రక్ష ణాసతాప [illegible] జ్ఞాన [illegible] వయుపక్షత్వవిషయతా ర్తీ త్వే వెశ్వవమవలవిషయతాంజ్ఞానత్వ
మవాత్ర్య వెశ్వతం అత్రాసు యెనా నీ స్వత్వాం తభాణవేణా ర్న సగవమస్తు తా శాం కా యత్వం పూ వగాల
వ్యయెంపితత్రతాప్యతేనా రవస్వబాధి కాప్యతే అన్ఘుగవూనహాపస్త్రతా యయాం తు తత్ర ద్వ్యసు లిత్త తత్ర
త్వస్త్రసమా తాధిక రణా సమిత్వవ్యవహారత్వపూవర్తావృధికారణా సం బం ధాతా వతభావకూటవిశ్లే సమయనా
జ్ఞానత్వేన కారణత్వప్రసక్తా చెనా [illegible] పధర్మసకాల రూపాపక్ష యయాం తే. గపరాపశ్ర
త్వస్తాభుగయయాంతెన్నైవరూపాణాం పరామర్శపెంతు త్వయుచితమితి ప్రతిబంధ్యవకా శ ఇతి [illegible]
అక్త రూపాణాం హింతుత్వ [illegible] కారణాం తరవిరహా [illegible] యయాం అక్తరూపాం వచ్చిన్నివి [illegible] పెం
ప్రతిప్రస. గవాం రణాస. చవాంత కారణాం తరస్త్వ కాల్పయిత్వ తయయాం తి. గపరామర్శత్వావి
త్వయయాం తప్రశరగా రవస్త్వ తాం చిత్తరతాప తాగా యత్ర ఘట జ్ఞానాదిద్వితియత్వక్షణె తి. గపరా
మర్శస్య దుత్తరమనమితి ప్రత్రపరామర్శౌ త్పత్తి క్షణె పి అనమితి ప్రస. గః ప్రథమక్షణె వ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౫౨

ప్రతిబంధకాం ఛమితు మనుమితి పాపుశ్లైవతదార్తాన్యవహ్రితస్యాః ఫలాత్పవహతపరావర్తాః
ఏవమతాపదితి। తదా। (తా ఋశవరామర్శవ్యాప్తి వ్యాప్యత్వజ్ఞానే అనుపపన్నాయం విదితత్వాదినా సం
న్నికృష్టవస్తు తదప్రాప్తత్వత్రిపదాః కస్య యత్ర పరామర్శోత్పత్తి కాలే సమానవిషయతత [illegible] తా
కాలావచ్ఛేదేన ప్రత్యక్షత్వావచ్ఛిన్నయత్వాన్న పరామర్శేనైవ ప్రత్యక్షోత్పత్తి యత్ర జ్ఞానే
వినశ్యానువిరహోనానుపపత్తి బాధకాభావాత్ సకాలే జ్ఞానానుపపత్తి ప్రతిబంధకసామ
గ్రీబలాత్ లఘుత్వాదతస్తత్ర వ్యాప్తి వ్యాప్యత్వజ్ఞానే ప్రత్యక్షాదిసామగ్రీవిగమేపి ప్రత్యక్షజ్ఞానే
నానుమితిః స్వాత్మకత్వే కారణాభావాదకార్యత్వాత్ తచ్చ నాభావాదిత్యత అహ అంతత ఇతి స
జాతీయ జ్ఞానానుత్పాదకత్వ ధర్మః సంస్కారాదిత్యనావిషయత్వాత్ స్వప్రకటత తత్త్వాత్ తదాతావ
చ్ఛేదకాత్ తత్ప్రదితి భావః [illegible] యత్ర పరామర్శానంతర ప్రత్యక్షత్ర కః తత్ర కాలగతిరితి వాచ్యం
ప్రలానుభవాదిసత్తత్ర సంస్కారకల్పనా యథా [illegible] నవ్యకల్ప్య పరామర్శానంతర ప్రత్యక్షోత్ప

స్వేవా [illegible]నదై: సర్వేషు మితి స్మృం స్థా రజస్తుత్త్వస్తృతి తాపత్తి: [illegible] స. స్థా రజస్తుబ్జా ర త్వష్ట్ర

స్మృతి ష్టుత్ర హితం బర్తాపదిత [illegible] తత్త్వ స్త సం. స్థా రజస్తుత్వైరితి రాం సాదితి సం. స్థా. రత్వైరషం. స్థా

రజస్తుత్వస్తై వస్తృతి తృష్ట్ర యో బర్ తత్త్వ [illegible] రా లంపాధివిధ యరా బహ్లా. తోపిబాల్లా [illegible]

మారతి. గ [illegible] లాతా పరతి చస. స్థ రతి. గశా కమితా స. స్థా రషృహా తహ్వైరలత్తిస

ష. గ: [illegible] దితి [illegible]: త్రష్టా వగ్నా యర రాం రాపుసతృత్తిరవాం స్వేతాం వభిధశా రహాతై

లాష్టరిబం. ధరా తృమెం వత్రసం. చ యతి స్వా [illegible] మా రా ధి రా రస్తౌతిప దవావృతి రాసమి. త్వ

వహా తష్టా వస్త్ర తృపది బ్రిలి పద్వభావ పత్తి రా వదైరా ధృపిద్వత రవరం. మ [illegible]

రం. సప. దైహిం ద్వతి రాంతె గ వర్ త్రతధా త్త సవేత ధమేరా ర్వశ్లు [illegible]. వరా లాభిరాత్యఉప

త్త. సతరర ష్టత తధహం. తతిబం. ధరాంతాం వశైదరా వభిగ్న సైవసత్త్వైరల తిస్త స. గస. భవాత్త ల్పు.

తరమాం హా స్వస వంసా ధి రా రసైతిదతృ స్తోపరా రా: నా ఢి రసమితృత్వవృమాం తర్హం

[illegible]

వక్ష్ణా వృత్తిత్వ [illegible] విరహదు తావ్ది లక్ష్ణాం స్యాదనుమిత్యు వ్యవహారప్యా వర్తాప్యర్ధి కారణాత
లలాత వృత్తిత్వవిశిష్టైకత్వ [illegible] భావాదే వ్యక్తిత్వ. తకాతావత్ [illegible] త్వతా లక్ష
నవసిపా [illegible] వృత్తి కా తి అనుమితత్రస. గఇతి భావః. అత్రా అనుమితేరవ్యవహారత [illegible] వర్తత్వః
[illegible] తవృత్తి లక్ష్ణా వృత్తి కా ధర్మ. సప్రతియోగిత్వం అత్ర లక్ష్ణా తావ్ద విశే అనుమి
త్యు వృత్త్యధికరణ [illegible] వృత్తి కా ధర్మ. [illegible] లక్ష్ణా [illegible] వ్యవహా
రసూచకత్వ. స్యాదితి లక్ష్ణా త్వవిశేష [illegible] వవృత్తి కా. [illegible] చేత [illegible] లక్ష్ [illegible] నాస
మి. వృత్త్యధికరణ సమయోరవృత్తి కా ధర్మ. సప్రతియోగి లక్ష్ణా వృత్తిత్వవిశిష్టైకప్రతి
బ. ధర్మ త్వ [illegible] తం అనుమిత్యు వృత్త్యధికరణ [illegible] లక్ష్ణా త్వేక విశేప లక్షతి
విరహాత్ అనుమితవృత్త్యధికరణ [illegible] ధర్మ. సప్రతియోగిత్వం అను[illegible]
త్యవ్యవహారప్యా వర్ [illegible] లక్ష్ణా [illegible] లక్ష్ణా కా త్వవిశేష. [illegible]
[illegible] అనుమిత్యవ్యవహారత [illegible] వృత్తి లక్ష్ణా వృత్తి కా ధర్మ.

[illegible]

ప్రతి తెలుగు.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

నాభిభావస్తదవచ్ఛిన్న ఇత్యత్ర తేన ధూమాసామాన్యవహ్నిత్వపూర్వకాలావచ్ఛిన్నేతి।
స్వతావత్త్వే వృత్తిసద్భావావచ్ఛిన్నాభావాభావదవస్థాయాత్ ఏవం చ తత్ర క్రమేణ సిద్ధాన్తే ధూమపరామర్శే ధూమవత్త్వం గత్యా-
భాసమితయః తత్ర తాదృశమిత్యాదిః ధూమాదివింగత్యాభావవిరహవిశిష్ట[illegible]సిద్ధివిశిష్టవ్యాప్యపక్షతాకా యతావత్ సపత్తిరితి
చేన్న తాదృశసిద్ధివిశిష్టత్వం తాదృశసాధ్యకరణక్షణాధ్వంసోత్పత్త్యధికరణక్షణానామవృత్తికత్వసంబంధేన వాచ్యం
ఉత్తరసమూహాలంబనే ప్రత్యక్షమిత్యత్ర వ్యవహితపూర్వక్షణా సాలా కతిం గత్యాభావవిరహవిశిష్టసిద్ధ్యధికరణాతత్పశ్చ
తాదృశక్షణాధ్వంసోత్పత్త్యధికరణక్షణావృత్తికత్వమస్మిన్నితి స్వస్వాభావః ఏవం సిద్ధ్యుత్తరధూమపరామర్శప
రామర్శబాధ్యమితి ధూమ[illegible]తిం గత్యాభావవిరహవిశిష్టసిద్ధ్యధికరణాత్ప్రథమక్షణాధ్వంసోత్పత్త్యధిక
రణక్షణావృత్తిత్వాభావాత్ పక్షతాకాపత్తిః వారణాయ: అథవా స్వవ్యవహితపూర్వక్షణాలావచ్ఛిన్నే తల్లిం గత్యా-
భావవిరహవిశిష్టసిద్ధ్యభావాధికరణం తావిశిష్టసమవాయ ఏవ తాదృశసిద్ధ్యభావకాలా తావచ్ఛేదకసంబంధ
ఇతి సకలాపి దోషః అథవా స్వవృత్తికృతిమత్త్వస్వవృత్తిప్రాగభావప్రతియోగిత్వస్వసామానాధికరణ్యత్రితయ
సంబంధేన తాదృశసిద్ధివిశిష్టాత్మత్వం తాదృశసిద్ధ్యభావవత్ తావచ్ఛేదకమితి నకోపి దోషః అథవా తాదృశసి
ద్ధివిశిష్టత్వం తాదృశసాధ్యకరణక్షణాః తావదావశ్యకధ్వంసాధికరణక్షణాధ్వంసాధికరణం యత్ తాదృశసాధిక-
కరణక్షణాధ్వంసాధికరణం తదుత్పత్తికత్వసంబంధేన వాచ్యం ఉత్తరసమూహాలంబనస్థలే తాదృశసిద్ధ్యధి
కరణావావచ్ఛిన్నధ్వంసాధికరణామస్మిన్ తదుత్పత్తిక్షణా ఏవేతి తద్ధ్వంసాధికరణక్షణావృత్తికత్వమస్మిన్నితి

వచ్ఛిన్నాభావః సత్యాప్యత్రక ధూమపరామర్శబలాదనుమితే ధూమవతి. గగనాభావ విరహ విశిష్ట సిద్ధ్యధికరణతావచ్ఛిన్న ద్రవ్యం ప్రాద్రి
కరణా ద్వితీయాత్ప్రక్షణా ద్రవ్యం సామాన్యాధికరణ్యాంశేనాప్యుత్తికత్వ విరహాత్ తద్విశిష్ట సిద్ధివిరహస్యానుపపత్తేరిత్యత ఆహ తమితి ఏవం చ
త్ర ధూమపరామర్శాభావాత్. తదంతరం తదప్రామాణ్యాపవాదకాహి ఆలోక పరామర్శః తదనం తరమనుమితిః తత్రానుమితేరప్రామాణ్యజ్ఞా
నాభావ విశిష్ట ధూమపరామర్శ విశిష్టత్వరూపాప్రామాణ్యజ్ఞానాభావ విశిష్ట ధూమపరామర్శజన్యతావచ్ఛేదకాక్రాంతం త
త్వాదప్యవహారః పూర్వక్షణే చాప్రామాణ్యజ్ఞానాభావ విశిష్ట ధూమపరామర్శస్యాసత్త్వేన ప్రసక్తస్య ప్రసంగాచ్చాతాదృ
శవస్తుభిరవవారణాయ మవసేయం [illegible] తి. గోపదధ్వం[illegible]తేన కథాచిదనుపపత్తిః తదంతే ధూమ విశిష్ట పర్వత తాదృశవహ్ని
[illegible] వహ్న్యనుమితిత్వావచ్ఛేదకధూమవతి. గగనాభావ విరహ విశిష్ట సిద్ధ్యభావాదిత్యత ఆహ తాదృశేతి
[illegible] లోకవానయం పర్వతో వహ్నిమాన్ తాదృశానుమితేరుపగమే వస్తుభిరాలోకవత్తాదితి ధూమేనానుమినుయాత్
ఆలోకవాన్నానుమినుయామిత్యాదిసకలసాధారణరూపేణైవ సిద్ధైవిషయతా సిద్ధ్యావృత్తిత్వం తదభావధూ
మాలోకాదిరిత్యనుమితిసాధారణ్యేనైవ పక్షతా ప్రత్యక్షాదిప్రసంగః గగనాయతత్ప్రతిబంధకాంతరమేవ కల్ప్య
త ఇత్యాశయేనాహ తల్లింగక [illegible] తి అసత్త్వాం సిద్ధావస్థాం గగనానుమితేరాసత్త్వేనుమిత్యుపపత్త్యే ఇది కాలికేతి సా
మానాధికరణ్యసంబంధేన సిద్ధి విశిష్టత్వాదనః సమూహాలంబనే భ్రాంతాంతే సిద్ధిసత్త్వేనుమిత్యుపపత్తయే తల్లింగకా

౭౨

తయోరనుమిత్యోత్పత్తికాలేఽనుమిత్యాపత్తేః। అనుమిత్యుత్పత్త్యభావోపలక్షితసమయోత్పత్తికత్వే వైశిష్ట్యేఽనుమిత్యు
త్పత్త్యవ్యవహితప్రాక్క్షణే స్వాపి తదుత్పత్త్యభావాధికరణక్షణోత్పత్తికత్వం సప్రతియోగికతయా తదుత్పత్తిపరామ
ర్శాదేరనుమితివిరోధిత్వాపత్తేః తథా చ సామగ్ర్యమితి వాచ్యం। క్షణే క్షణే భావప్రాగభావసమయానుమిత్యుత్పత్త్యధికరణ
త్వోపలక్షితసమయోత్పత్తికత్వే వైశిష్ట్యేఽపి ద్వితీయక్షణేఽనుమిత్యోత్పత్తిక్షణోత్పన్నానుమిత్యుత్పాదకక్షణాధికరణతయోర
త్పత్తిమాత్రానవచ్ఛిన్నతత్త్వలాఘవాత్ అనుమిత్యుత్పత్త్యధికరణ [illegible] ప్రాక్సమయవిశేషణత్వే అనుమిత్యు
త్పత్త్యధికరణక్షణోత్పన్నాపి అనుమిత్యుత్పత్త్యధికరణసమయవిశేష [illegible] ప్రత్యవ్యవహితపూర్వ [illegible] తయోస్తదు
త్తరానుమిత్యాపత్తిరతస్తదుత్పత్త్యధికరణత్వోపలక్షితే వైశిష్ట్యే సమయావ్యవహితపూర్వత్వం సమయోత్పత్తి
కత్వం సప్రతియోగికత్వేన తదవ్యవహితపూర్వక్షణే తదుత్పత్తిక్షణోత్పత్తికత్వం సప్రతియోగికత్వం తదుత్పత్తిక్షణే
వైశిష్ట్యయోశ్చ ప్రాగభావప్రాగభావవ్యవహితసమయే తదుత్పత్తికాలీనత్వం సప్రతియోగికత్వం తథా చ
త్వం తథా చ తదుత్పత్తికాలీనత్వం సప్రతియోగికాలవృత్తిత్వం సాప్రతియోగికత్వమవ్యవహితత్వం స్వాత్మత్వం
నోః వైశిష్ట్యే సమపలం తదుత్పత్తికాలీనత్వే తదుత్పత్తికాలోత్పత్తిక [illegible] త్వేన వైశిష్ట్యావ్యవహిత
పూర్వకాలావచ్ఛిన్నస్వభావాదిత్వాత్ వైశిష్ట్యేఽనుమిత్యవ్యవహితపూర్వత్వమనుమిత్యుత్పత్తిక్షణో

తృత్తి ఖ్యా. సప్రతి యో౦గి తృశూపపెంవజో౦ ధ్వయి త్వాప్రహ తదక్షు వహారై ౦ అసయి తిసి తి క్షణమో౦ తృప్తి ఖ్యా. సప్రతియో
గ తృవసమితు తృతృత్తి క్ష [illegible] పాదా రణం వసతస ద్వృత్తి తృవిశి క్షుస్వ విరో౦ద తో౦వృవపతయి పృధమో౦ తృత్తి ? వె
శః ఊతృత్తి విశిష్టా వృతేశ త్వా? వెశ్లె తల్లా భా యతవక్షణా పద౦ [తృతి ౦తక్ష [illegible] వ్వా సుసరణాంచ భూ తేప్రధ
వశ్వ్వ దో౦ష్ట. శ. ఢ. వి దుద్ధ తుర మా౦ [illegible] రవా త్రైతి (సిశా ద్వై హా తృత్తి [illegible] రశవ్వ వి దాత్ర వృత్తి ధమస్వ
రా౦ శ తేస్వృపా౦ శమి తి పూ వర్వృత్తి ఖిర్ల తృ్య వి రో౦ ధిత యయా౦ సిషా ద్వైషా తృత్తి రా౦తె అసమి తృవత్తిస. చ
వఙ్గతి తేదవి రా౦ శ్వ లా౦ సుసరణా౦ అక్షవి యత్తృ ధమస [illegible] శో౦ప తేకధ వెరలో౦ప్రత్వా వస [illegible] రయయా౦ అక్షది
యత్తు [illegible] మితి ప్రతిభ. ధా౦స. భవాత తప్ర యపి యత్తృ శ్ని తృ్న శృ. యయ [illegible] బప రా౦ వశా౦ [illegible] తర. సి [illegible] దైషా
తృత్తి నవ పరా౦ వశ్వా౦ వృవహా తేప్రా [illegible] రా౦శిఫ తె భా౦ వశ్వ వెం వసావ్య రా౦ తర్వా తధా౦ బతసె్వ ఎవసిపా ద్వైషా
తృతి రా౦తె అవశ్వ. విరా౦శః తధా౦ వ్వవక్ష బందృ్ర తరఫ [illegible] లభ్లా రా౦ ధ్వ దిపరా౦ వశ్వా౦
తృత్తి రా౦తపతె నా౦ స్వృత్తి యతతె తదా౦ప రా౦ వశ్వా౦ తృత్తి ద్విత యత్తృ క్షణా౦ అత ధవితా౦ విరా౦ శ్వసు. భవత
తృభిప్రా౦ యం [illegible] అసమి తా౦ సుఖ తృవ జ్ఞవ ధ భా౦ యియా౦. షత భా౦ వు. తరణా౦ సుఖ తృప్ర రా౦ తెలో
అసమిత భా౦స. భవత తృభిప్రా౦ యంతా౦వా౦ సిషా ద్వైషా౦ర. తరవ సుమ తృ్యోత్వా ది తతయా౦వ్యమో౦ తృద్ధి

ను

పదావయవాంశే వాంశుమిత్యప్యవహాత పూర్వవృత్తిభిన్నత్వం యథావిశేషాధికత్వే కార్యాపత్తిసంభవ ఇత్యర్థః తస్తదశం తథమస
మితి రితముక్తం॥ అకవరతేతి (అకవరతవరిస్పం దవహాకాపరం మితపవకాదివరవహాణయాంకాం చైతకే కాత్త్వకా నమం॥ యః
సంయోగసంతాకః సంయోగధారాతదం తగరతవృక్తికాం ప్రతిష్ఠానామెవకాశాదిత్యర్థః అపరిమితానామపిషు
ఔదకామివస్థిరాత్వే సదాగతి స్వభావానామపి ఏకదాఽప్యుదిరూపత్వే ప్రతిష్ఠానాం కసంయోగోత్పాదవిరా
[౨౪] శసంభవ ఇత్యపరిమితానాం తం ప్రతిష్ఠానాం మహాత్త్వనమవేతసంయోగాదినాశసంభవాపి కర్మాణాం కార్తేత్యాగం
కార్యహ శులాంశతాపదేతి కల్యనాసంభవాదితి అసమిత్యాదియుక్తేరుక్తకారణాసత్త్వే (అవశ్యక తంయథాతథను
త్పాదస్య సంయోగనాశవశం తరేణానుపపద్యమానత్వాదితి భావః తత్రానుమిత్యనుత్పాదకే వాగ్యాహంయయ
సిద్ధ్యభావాదిరూపకారణాభావాత్ రమెవకల్ప్యతాం తాద్వశేషేణాపి తత్ర తదుపపత్తేరిత్యత ఆహ కారణేం
[ప్రత్తిబంధ] తరేతి కేవలమిత్యప్యవహాత పూర్వక్షణావచ్ఛిన్నాభావస్య కారణతాసిద్ధా యుక్తేష్వేతే అనుమిత్యనుత్పాద
కవాగ్యాహంయయతాద్యర్శకారణాభావోపపాదకః సంయోగాదినాశే కల్పనే దెవ్యః ప్రథమం చేతాద్యశ
కారణేతాత్రహావవకసంభవతి యుక్తేష్వేతదాంశం తావద్యాంభావరూపకారణాసత్వస్య సందిగ్ధత

యాంశవయవృత్తిత్వాభావ రస. దేహాదివృత్తిత్వే అశవయవృత్తి[illegible]భావాదితి కారణత్వగ్రహవిరోధిత్వాచ్చ
ఇతి కారణతాయాం: కారణవ్యాపకతాగ్రాహకయోః ప్రత్యక్షభావానవగాహితయా వృత్తి
తికవ్యభిచారగ్రహస్యైవ ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకస్య ఉపత్తిః వ్యాప్తిః కారణకారణాభావాసు ఏతయా
తాదృశవ్యభిచారవిరోధిత్వాత్ శవయవ్యభిచారగ్రహస్య కారణకారణాభావగ్రహవిరోధిత్వేవమానాభావా
దితి భావః కేచిత్తు ప్రతిక్షణమాత్రేణ యోగాదివిశేషేప్యత్ర దర్శితస్థలే సత్త్వే రసమితాప్రత్యక్షా
తత్రదివ్యతియత్క్షణావిశేష్యస. యోగాదేరసమితిపూర్వక్షణే సమ్బన్ధావిరోధితయా ఉత్పత్తిస్థల
కస్యైవేతి తిహ[illegible] ఇయం. తా. ఇతి ప్రతిబంధకతారహస్యాత్ర్యం. తామితి ధర్మః సమవాయ
విశేషః యదాయత్రాక్షయే అసమితినైర్గత్య[illegible]తే తత్క్షణే వ్యవహితపూర్వక్షణే
రూపః తత్ప్రబంధకస్య సమితేర్వ్యవహితపూర్వక్షణావచ్ఛేదేన సతి ప్రతిబంధకతా స్వ
రూపసం. బం. ధేనైవ పాచ్యవర్తక్షణావిశేషణస. బం. ధస్యైవ ప్రతిబంధకతాసంభవేన సమ్బన్ధ
సాధారణ్యభావవిషయితావిరహాత్ క్షణాసంబంధస్య రూపాతిరిక్తత్వసంభవేపి తేష్వ అతిరిక్తతావ్యభిచా

౫౫

ఘటాంశసంగతేర్భిధరూపఘటత్వేపు ఘటాపా. తేరాం కారణత్తాం. ప్రస. జయతి. ...తి. ఏకపుడు
పియాం సమితత్వాత్వాద ... ణాశసవాప్తేస్వసమవ్యాపత్తే త్వరణయత తత్వరష్యత్వేనిశేషః ... ణాసవ్
కారణతావచ్ఛేదకజ్ఞానస్య దత్తరం. కార్యమితి కార్యకప్రతాప్యసత్వాచ్ఛాఘత్వాత్ తదాత్మనవచ్ఛేదకత్వావ
చ్ఛిన్న. ప్రతి తదాత్మకస్య దాత్వ్యేక్షేపా తతయాం ద్రవ్యకా అతిప్రసంగాభావ. గియాం ... పరావచ్ఛేదకసౌధా కార్య
సరాం ధరాపతా కృశేతి తద యాప్యసమితత్వావహితప్రావేశ ... తద్వదర్శః ... ప్రత్యూహో ...
దవికత్వస్యానాదికారణత్వస్యాసమితి విశేషణాంతరయాం అతిప్రసంగః ... తథాపి
తత్రస్వతాప. తభా ... సగమవయాం ... తత్తత్వరష్యత్వాపదిఘటత్వైతత్క్షల్యా ... కారణం.
... ప్రత్యక్షాదే ... కారణాం ... దాతాన్వయాంసాకారణ్యప్రతాన్సత్వాత్. గవరా
... ధర్మావత్వాదినా కారణతా ... మితి వాచ్యం. తి. గవరామధర్మ
... తి. గఘెడె ... కారణ ...
... కారణతా ... ఇతి తథాపి ... దెర

త్వాదినా భాగ్యపరిగ్రహః ప్రమాణం. తథాత్వం అనుమానబహిర్భూతప్రమాణత్వం పవ[illegible]తి
ఉపమానాదిష్వతి. గవయాదావ్యాప్తిఘటితానుమితిసామగ్ర్య[illegible] ఇత్యమాత్రప్రమితిత్వం
తథాపయుపె[illegible]తదుపమానాదేః ప్రమాణం. తథాత్వం అనుమితత్వవృత్తిమాత్రైకాగ్రేహ్యసత్యుక్తకా
రణాన్తరానుమితిసామగ్రీత్వేతు తస్యాః సమానవిషయసంభవేఽపమిత్యాదిరూపవిలక్షణప్రమితేరేవానిధ్య
పత్తేరితిభావః. అనుపపత్తైః ఉక్తాతి యత్ప్రమితిసామగ్రీసంభవేపి ఉపమితైర్నామి అనుమితైర్నామి
[illegible]నామాత్యనుభవసాక్షికః. ప్రమితివైలక్షణ్యం. ఉదరపట్టవమితానుమానాద్యోః ప్రమాణాదేః
ప్రమాణం. తథాత్వం భాగ ఇత్యతేనోక్తాదావేవ. ప్రతిపాదనం తు విరోధిత్వేతి ఉత్తరూపేణోపకారకా
దేరపి కారణత్వాత్[illegible]తాదిరితి అనుమిత్యవ్యవహితపూర్వ[illegible]వృత్తిభిన్నత్వాదినా బన్ధక
ప్రతిబంధకత్వ[illegible]వాదిరితి కాణ్యా. తత్ర తత్ర దిషు కారణానాం సమవాయి[illegible]ఇత్యసత్త్వ
కత్వ[illegible]ప్రతిబంధకానాం. సమవాయాదిస్వత్వప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకకోటిప్రవిష్ట[illegible]
తావదావచ్ఛిన్నానాం. [illegible] అకారణత్వం. అప్రతిబంధకత్వం. ప్ర[illegible]. అకారణతావచ్ఛేదకానా
కారణతావచ్ఛేదకే.

మతానాం తాదృశవ్యవహితపూర్వవర్తిత్వ... నాం | ఏతానాం తథాత్వం కారణతావచ్ఛేదకత్వప్రసజ్యేతేతి
షాముపలక్షకారణతావచ్ఛేదకాదిరూపాణాం తత్త్వాదితి భావః [illegible] అత ఏవేతి అసమిత్యవ్యవహితపూర్వవర్తి
సిద్ధిభిన్నసత్త్వానాం తత్తద్వ్యక్తిత్వావచ్ఛిన్నాభావవ్యవహితత్వే అగ్రే తదా తత్కారణతాప్రసంగాత్ తాదృశసిద్ధి [illegible]
ఘసిద్ధిత్వావచ్ఛిన్నాభావవ్యవహితత్వే ... [illegible] తయోరన్యోన్యాశ్రయాత్ తత్తత్సిద్ధిభిన్నఘటవత్త్వాన్నిత్యావ

౫౬ వచ్ఛిన్నాభావవ్యవహితత్వే భేదానాం విశేషణవిశేష్యభావే [illegible] వినిగమనావిరహాదితి [illegible] ఏతత్త్వేఽపి
కార్యోత్పాదనానామ్ ... [illegible] ... తి అసమిత్యవ్యవహితపూర్వవృత్తిభిన్నత్వావచ్ఛిన్నాభావవత్త్వ [illegible] వ కారణత్వ
సంభవాత్ ... [illegible] ... కారణం తథాత్వే ... ప్రసంగాత్ ... త్వాదితి భావః ఏత

రాసాధార ... [illegible] ... వ్యవహితోత్తరత్వ ... వ్యవహితోత్తరక్షణోత్పత్తికాసమి
తి ... [illegible] ... పూర్వోక్తసిద్ధి ... తాసంగతేస్తద్వైయర్థ్యం ... [illegible]
... [illegible] ... సిద్ధ ... మితి పూర్వవృత్తి ... విశేషణవిశేష్యభావ ... విరహాద్వి
... వ్యవహితోత్తర[illegible]త్వక్షణమితి ... [illegible] ... విరహాద్వి ... తయోరసమితి విశే

+ [illegible]

౽ అత్ర తత్త్వం పక్షధర్మతా [illegible] సాధ్య [illegible] విరహః [illegible] సాధ్య [illegible] అత్ర [illegible] భావ [illegible]
[illegible] సిద్ధిసాధ్య [illegible] ఉపపాదనమితి తత్స్వరూప [illegible] మితి భావ ఇతి

[illegible] త్వాదితి తత్ర ధర్మి [illegible] తి [illegible] యత్ర పక్షే [illegible] యత్ర [illegible] సిషా [illegible]

[illegible] ధర్మ [illegible] తత్ర [illegible] సిషాధయిషా అనుమితి [illegible] సిద్ధివిరోధితావచ్ఛేదక [illegible]

[illegible] సిషాధయిషావిరహవిశిష్ట [illegible] ధర్మ [illegible] అత్ర [illegible] సిద్ధి సిషాధయిషా [illegible] మితః

యః తత్ర సిద్ధి [illegible] అనుమితి [illegible] విరోధి [illegible] సిషాధయిషా [illegible] విశిష్ట [illegible]

తి [illegible] అనుమితి [illegible] సిద్ధే [illegible] అనుమితి [illegible] విశిష్ట [illegible]

[illegible] పూర్వ [illegible] విరోధితా [illegible] సమానవిషయక ప్రత్యక్షాదిసామగ్రీ [illegible]

[illegible] అనుమితి [illegible] సాధ్య [illegible] సిద్ధిసాధ్య [illegible] తదుపరత [illegible]

[illegible] సిషాధయిషా [illegible] సిద్ధి [illegible] సాధ్యసమానాధికరణ [illegible] ప్రతి [illegible]

తదభావ [illegible] సమానాధికరణ [illegible] అనుమితి [illegible]

వత్. అనుమా [illegible] సాధ్యసమానాధికరణ [illegible] అనుమితి [illegible]

[illegible] సాధ్య [illegible] సిద్ధా [illegible] అనుమితి [illegible] సాధ్యసమానాధికరణ [illegible] సాధ్య

Marginal notes: [illegible]

సమానాః ఇతి తదుభయ [illegible] స్వభావః [illegible] ప్రతియోగి సిద్ధిః [illegible] సమయ [illegible] అనుమితానుపత్తి [illegible] భావవిశి

ష్టసాధ్య [illegible] తత్తాత్పర్య [illegible] అనుమిత్యభావప్రసంగాదితి [illegible] తాత్పర్య ప్రతిబంధకతావ

చ్ఛేదక [illegible] ప్రతిబంధకత్వే [illegible] ప్రమాణాభావాత్ అతిప్రసంగాదిత్యర్థః [illegible]

[illegible] సత్త్వే [illegible] ఇతి శేషః [illegible] అనుమితి [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible] సిద్ధ్య

భావపక్షతామతేపి [illegible] అనుమానాత్ ఇతి [illegible] తథా చ తత్పక్షతా [illegible] అనుమానాత్ ఇతి

[illegible] సాధ్య [illegible] సిద్ధ్య [illegible] అనుమితి [illegible]

[illegible] సాధ్య [illegible] సిద్ధ్యభావ [illegible] ఇతి భావః ॥ [illegible]

[illegible] ప్రతిబంధకత్వే సాధ్య [illegible]

[illegible] సిద్ధ్యభావ [illegible] ఇతి [illegible] సాధ్య [illegible]

[illegible] అనుమితి [illegible] సాధ్య [illegible]

[illegible] ప్రతిబంధకత్వే [illegible] ఉపపత్తేః [illegible] సిద్ధ్యభావ [illegible] ఇతి

[illegible]

[illegible]

వాచ్యం· శాబ్దసిద్ధికాలే ఽనుమాన్వచ్ఛేదకం· జ్ఞానంతామితిభావః యదనుమిత్సా ఉపపత్తయే సిద్ధ్యాదృశ్యే·

ఇత్యత ఆహ ఇత్యుక్తే తద్వైశిష్ట్యోపగమే తథా భావే భావాదుపదర్శితత్వేన [illegible] సామగ్ర్యేక· తదనుమి-

మితివారకతయా సాధ్యసిద్ధే· తథా ప్రసిద్ధి [illegible] వ్యాప్యపహితపక్షత్వం· యోగాదిసత్త్వే ఽప్య-

కస· యోగాదిసత్త్వే తాదృశేచ్ఛాసత్త్వే అనుమిత్స్వరూపాసాధ్యసామాన్యే విధాయకే భావాదుపదర్శితాయా

అవచ్ఛేదకతాపక్షతాయాః· తథా తద్భావే ఽపి తద్వ్యాప్తి వారకసంభవ ఇతి భావః· యత్ర విషయవిశేష-

ప్రత్యక్షోపహితపక్షస్య· యోగాదిసత్త్వే ఇతరకారణాసత్త్వే ఽప్యనుమిత్సా [illegible] ఇత్యాహ· జ్ఞానం బోధకతా-

మితి [illegible] ఇతరకారణాభావవిశిష్టతా [illegible] పక్షస్య· యోగాదిసత్త్వే తత్ర తాదృశే భావాభావేప్రత్య-

క్షోపహితపక్షస్య· యోగాదిరూపసాధకసామగ్రీవిశేషణతాయాం తద్ధితయోగవిశిష్టే ఽపి విశేషణ్య-

పక్షతాయామేవతథావిధసాధకమానా· తద్భావసాధకత్వాదిత్యర్థః అనుమితిసామగ్రీభావవి-

[illegible] కారణత్వమితి అనుమిత్సా ఽనుమిత్యుత్పాదకాభావప్రత్యక్షాపత్తేరితి భావః [illegible]

[illegible] సామగ్రీభావత్వే సిద్ధిప్రత్యక్షసామగ్రీకారణాభావత్వే అనుమిత్సా [illegible] ఇతి· అనుమితిసా

[illegible]

కవష్ట

మత్వాభావం ప్రత్యక్షకారణాకలాపం తగనిమజ్జతావ ప్రత్యక్షసామగ్ర్యభిజ్ఞానాల తదభిజ్ఞానేచ తదభావపటుటితా
సమితి సామగ్ర్యంజ్ఞానే తదభావాభిజ్ఞానాదితి భావః। అథవా కారణాసమవధానయత్వే సమగ్ర్యే విశేషసమవధా
నాభిధస్య ప్రత్యక్ష స. . . కారణావిశేషవదతావత్స్యాప్యవృత్తి . . . సయోగి తాపక్షే దానపగమేసా
మగ్ర్యాం సామగ్రీభి . . . త్వం . . . మితి . . . వ్యవహారప్రత్యక్షణేభవివ . . . సామగ్రీచేతి . . . వ్యాప్యవృత్తి . . .
. . . వ్యాప్యవృత్తి . . . మపగమ్య . . . వ్యవహారత ప్రత్యక్షణేవ . . . వ్యవహారత ప్రత్యక్ష
ణేచ . . . భిదావత్త్వ! . . . దా . . . సి . . . వపాదః . . . తథా . . . సత్వే . . . ప్రత్యక్షత్వ
తి . . . సమితత్వాదః ప్రత్యక్షత్వాద . . . ఇతి ప్రతిబంధకస్య ప్రత్యక్షత్వాదప. . .
. . . ప్రత్యక్షత్వ ప్రవృత్తి . . . సమితత్వ సత్త్వాదమపి . . . సమితత్వ వ్యవహారత ప్రత్యక్షణేవభిజ్ఞ . . . ప్రత్యక్షప్ర
తిబంధకస్యావ . . . ఇతి భావః॥ అత్రైవ . . . విషమపి . . . వయపద్యపసంతి॥
. . . తావభావేతి . . . దోష . . . తదసమత . . . చకారస. గతిః . . . విశేష . . . తరభాత
ప్రతి . . . తావభావప్రత్యక్షం తత్రైతాద . . . తదభావానుమితి . . . తావభావా

వ్యాప్త్యై

సామగ్ర్య

నుమిత్యాపత్తేః తథా చానుమిత్యనుపపత్తిసామగ్ర్యభావస్య కార్యకాలవృత్తితయా పృథగేవ కారణత్వమితి
భావః ప్రతియోగ్యాకోపకారణతాయాః స్వీకారే వ్యాప్తతయాయాం కేవలాన్వయిత్వస్య పక్షతాఘటకప్రత్యక్షసామగ్ర్యా
నుమిత్యభావస్య తత్కారణాసమవధానయోగ్యాయాం అనుమితపత్తిక ప్రత్యక్షసాధారణకారణాసమవధా
నయోగ్యాహ్యాయా అనుమిత్సావిరహవిశిష్టసమానవిషయకానుమితిసామగ్రీదశాయాం సిషాధయిషాయామపి
చక్షురాదేవానుమిత్యుపపత్తేః (ప్రమా. ప్రత్యక్ష. ప్రత్యనుమితిసామగ్రీప్రతిబంధకతాయామపి ఇచ్ఛా పక్ష
తాశరీరవైశిష్ట్యాత్ అనుమిత్సాదశానుమిత్యాద్వైశిష్ట్యాభావసత్త్వాదనుమిత్యాయాం సమానవిషయకప్రత్యక్షే
త్పత్తిరాపద్యేత తథాపి తత్త్వే పక్షతాయాం అప్యావశ్యకతా తథా చ ప్రత్యక్షయోగ్యతాకేచ్ఛాసామగ్ర్యాయావశ్యకత్వాత్
ఏవం సామగ్ర్యాః కార్యాత్పూర్వం తత్ర అనుమిత్యుత్పత్తేః ప్రతిబంధకత్వే సమానవిషయకప్రత్యక్షప్రతి ప్రతి
బంధకతాయాం మదనుమిత్సావైశిష్ట్యం వైశిష్ట్యే తథా ప్రత్యక్షోత్పత్తేరనుమిత్యుత్పాదపద్య
పద్యత ఇతి అనుమిత్యుత్పాదేష్వనుమిత్సావిరహాణాం ప్రత్యక్షప్రతిబంధకత్వాభావాదనుమిత్సావిరహమే
వేతి నాపకత్వే ప్రత్యక్షప్రతిబంధకం సామగ్ర్యాః పక్షతాయాం తథా చ పృథక్ ప్రతిబంధకతాయా

1- ఇదం తు విశేష్యానుమిత్యనుత్పాదే తదా లిఙ్గసామాన్యతాపాదేనేతి కాశ్చిత్

౯

నపష

+ప్రభిన్నస్యకేవ॥

అనయోశ్శక్యైకత్వేన సాదృశ్యాదత్రాహ తత్త్వత ఇతి। స్వతంత్రానయోరితి కేచిత్వం సిద్ధత్వేన యావత్ప్రతీతే
వృత్తి ధర్మావిశిష్టదేశకాలాన్యసత్వాదంత్ర తథైవ యసత్వాత్ కాను మితాయిత్వం కేవలస్య తత్త్వేన ప్రతిబంధకత్వే
తన్నియతసిద్ధత్వదస్య విశిష్టస్య కాలాన్యసత్వాదం ప్రతి తథైవ యథాయత్త్వం తదవచ్ఛిన్నవృత్తికేన పక్షతా ఇత్యాః
తదపరామర్శాదిసహితస్య కాలావ్యాప్యత్వాదవయత్త్వం సంభవతీతి తదవతా సిద్ధత్వాదినా ప్రతిబంధకతా

౪౯

సిద్ధతైలాహిత్వం తదవభాసే ... సిద్ధత్వాత్ ప్రతిబంధకతా యావిశిష్టస్య తదవత్త్వవిశిష్టే
యథా ప్రధమమయపస్థితత్వాత్ తదపసిద్ధిలాఘవమయుక్తాపత్తేర్లాఘవమయత్త్వహలాఘవా ఇతి చ
క్తత్వాపత్తేయమపేక్షత్వ తదుభయఘటితసాధ్యకాఘటాదిఘటితతయోరాగురుత్వాదితి భావః
ప్రతిబంధక సిద్ధత్వాదినా తథాత్వం ప్రతిబంధకత్వం ... ప్రతిబంధకతైవాస్య మాధేనానాధ
మాన విశిష్టానాం తత్ర దపభిన్నభిన్నభిన్నత్వేన ... వితత్వాదినా సద్బుద్ధిప్రత్యక్షాదివచ్ఛిన్నః
... పక్షతా ఇయమేవ అ। తథా విపసం॥ నాత ఘటకతా ప్రసంగాత్ సిద్ధ్యాధనానంత్ర విశేష

తర్క

౮

రితమర్కవహ్నిర్జ్ఞానాభావ[illegible]స్య పక్షతాత్వప్రసంగాదితి సమయుక్తాయాం ధః: [illegible]ధాబాధబుద్ధ్యభావస్య కార
ణంతావత్కల్పనాపత్తేరితి భావః సమవహ్న్యాదిజ్ఞానప్రతిబధ్యాయాం పాపి వహ్నిమాన్పర్వతో ఘటవాన్ త్వా
ద్వ్యనుమితౌ వహ్నిజ్ఞానాదిరూపాయాస్సప్రతిబంధకతయా వహ్న్యాదిప్రకారకతాఘటితరూపావచ్ఛిన్నం ప్రతి వహ్నిజ్ఞా
నాదిరూపాయాస్సప్రతిబంధకత్వం తరకల్పనావశ్యకమితి కథం సాధ్యతదభావాదిరూపాయా ఏకైకరూ
పేణ ప్రతిబంధకతా ప్రసక్తిరితి వాచ్యం వహ్న్యాదిప్రకారకతా[illegible]ఘటితౌ వహ్న్యభావాదిరూప[illegible]స్య
ఘటకప్రతిబంధకత్వేఽపి వహ్నిమాన్పర్వతో ఘటవానిత్యాద్యనుమితిహేతుపక్షతాయాం మాత్రంయాసి
నద్ధ్యాదిరూపాయాః తథాఽభావ్యేవ పర్వతో ఘటవానిత్యాకారకానుమితిజనకాయాః తథావిధానుమితివారకానాం భావాత్ ఆ
పత్తేదక్షతా రవహ్న్యభావత్వేనాప్రయోజకత్వాత్ [illegible]తథాబాధకత్వేప్రతిపక్షాదేరవ్యవస్థాపకత్వాద్విశి
ష్టబుద్ధిసామాన్యం ప్రతిబాధబుద్ధేః ప్రతిబంధకత్వే తరకల్పనావశ్యకమితి పక్షతాయాం తద
తభావజ్ఞానరాధర్మ ఇతి నావాచ్యం తత్రాబంధి విషయ కస్మాత్ సమవ్యాప్యకామపదాకల్ప్యయోగ్యభాధ[illegible]

సుమితి ప్రతిబంధకతాయాం

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

అ - రా భా న వృత్తి వి వ ర దై ర్యో ప్యా సు న ప యో ప త వి ర్థః

గదద్య్యః ఇతరపదార్థేత్యాదినా [illegible] తదనుమిత్యా తథాహి [illegible] అనుమితి [illegible] దితి ప్రత్యక్షాదిసామగ్ర్యాసత్త్వే అనుమిత్యుత్పత్తిప్రసం

గ ఇతి భావః విషయసిద్ధిరితి భావః అనుమితివిషయే [illegible] భావిరహస్య అనుమిత్యప్రత్యక్షేతి [illegible]

సుగతరూపావచ్ఛిన్నవిరహస్యతాదృశ చరమ ప్రాగేవాభావాత్ అనుమితిసామగ్ర్యాః [illegible] ప్రత్యక్షోత్పత్త్యాపత్తి

భావిషయసిద్ధిరితి భావః అనుమితిత్వావచ్ఛిన్న [illegible] భావిరహస్య అనుమితిత్వప్రత్యక్ష [illegible] దిప్రతిబంధ

కతావచ్ఛిన్నభావస్య [illegible] యోగ సిద్ధిత్వప్రత్యక్షసామగ్రీత్వావచ్ఛిన్న [illegible] అనుమితిత్వావచ్ఛిన్న

౬౭ [illegible] ప్రతి [illegible] భాగామ సుగతరూపావచ్ఛిన్నభావ [illegible] తరత్వావచ్ఛిన్న విశేషణం వాచ్యం ప్రత్యక్షాదిసా

మగ్రీ [illegible] యుక్తా [illegible] అనుమితివ్యాప్య [illegible] అనుమితిభిన్న [illegible] ప్రత్యక్ష [illegible] వచ్ఛేదక

వచ్ఛిన్నసామగ్రీసమవధాన [illegible] భావవిశేషణీయాన్ అనుమితిసామగ్ర్యా [illegible] భావసామగ్ర్యా [illegible]

[illegible] యాస్య [illegible] అభిన్న తద్విశేషణం అనుమిత్యాదిప్రతి [illegible]

ప్రత్యక్షాదిసామగ్రీసమవధానేతి భావః సత్ప్రతి [illegible] అభిన్న [illegible] లాఘవమ [illegible] ప్రతిబంధ

[illegible] ఇత్యర్థః [illegible] విషయతయా [illegible] అనుమితి [illegible] భావవిశేషణస్య

[illegible] భావః [illegible] ప్రతిబంధక [illegible] లాఘవా [illegible] దుర్వా

[illegible] ప్రతిబంవతి

రమెం వ ప్రతిబం. ధకతాయాం. త[illegible] కత్రా వచ్ఛేదకకా రవత్వ) [illegible] కత్రపక్షతా [illegible] తా [illegible]
[illegible] ధవత్వ [illegible] . తభా [illegible] . తస [illegible] వచ్ఛేదక [illegible] . [illegible] వత
ప్రతిబం. ధకతా [illegible] తత [illegible] : పక్షతా తభా [illegible] ప్రతిబం. [illegible] ప్రతిబం. [illegible]
రతా [illegible] ప్రతిబం. ధకతా [illegible] ప్రతిబం. ధకతా [illegible]
[illegible] : సిద్ధి [illegible] సాధ్య [illegible] : [illegible] సిద్ధి [illegible] విశిష్టసామగ్రి [illegible]
[illegible] విశిష్టసిద్ధి [illegible] ప్రతిబం. ధకతావచ్ఛేదక [illegible] వచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] ప్రతిబం. ధకతా [illegible] వచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] విశిష్టసామగ్రి [illegible] విశిష్టసిద్ధి [illegible]
[illegible] వచ్ఛేదకతా [illegible] వచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] వచ్ఛేదకతా [illegible] వచ్ఛేదక [illegible]
[illegible] వచ్ఛేదకతా [illegible] : సిద్ధా [illegible]
[illegible] వచ్ఛేదకతా [illegible] : సిద్ధా [illegible] వచ్ఛేదకత్వ [illegible]

[illegible] ప్రతిబం. ధకతావచ్ఛేదకతా [illegible] ||

[illegible]

[illegible]

గదపక్ష

సవ్య

దకత్వోపగాహిత్వాం తు మాత్రం. విశిష్టాద్యైకాభావసమానాధికరణస్వరూపతేనావచ్ఛేదకత్వస్వప్రమాణత్వేనాస. స్వభావాత్ప్ర
కృతతత్త్వ్యక్తిత్వేనావచ్ఛేదకస్యావచ్ఛేదకత్వం. స్వకారణత్వం. [illegible] స్వరూపత: త[illegible]నోపదర్శితావి? నమునావి
రహ ఇతి [illegible]. ఏతద? త్త తత్తద్వ్యక్తిత్వస్య చ్ఛేదస్వరూపాతిరిక్తస్వరూపవ్యాప్తత్వేన తద్స్వరూపస్య చ తస్య స్వరూప
తేనావిశేషణతాస్యసంభవాత్ [illegible]. కాస్య తత్తత్వ్యవచ్ఛేదకాభావ తత్తద్వ్యక్తిత్వేనైవ తత్త్వమితి ప[illegible]. యది
తద్ సిద్ధిభేదసామగ్రీభేదయోస్తుల్యతాదికారణత్వేనైవ ద్వయో విశిష్ట విశేషణాభావాపత్తియో: నభేదప్రతిబంధక
తావచ్ఛేదకత్వం. [illegible] యోనని? నమునావిరహ: స్వస్య[illegible]ధర్మవిశేషణతాపత్తియో శివవాస్య చవ్యవస్థావఛే
దకత్వం. తథావిధ బంధేనావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకసంబంధేన [illegible] వ్యవస్థాపకాదితి ప్రతియోగితావచ్ఛేదకాదితి త[illegible]
మహానసీయవహ్నికారణతా ప్రతియోగి[illegible]వచ్ఛేదకత్వాపత్తే: తథావి[illegible] విశిష్టతావచ్ఛిన్న ఏవ మహానసీయ వ్యాప్యవతి
విశేషణాభావాదిత్యత్ర మహత్వేన కారణత్వే [illegible] తత్వచ్ఛేదకత్వే కారణత్వాద్ధర్మితావచ్ఛేదకావచ్ఛిన్న విశేషణతాపన్నస్యైవా
వచ్ఛేదకత్వ[illegible] మహత్వధర్మితావచ్ఛేదక[illegible]తాపన్నస్య? యదపి తత్తద్ధర్మితావచ్ఛేదకతాపన్నస్య కాస్యవా
దదవచ్ఛిన్న విశేషణతాపన్నస్యైవావచ్ఛేదకత్వమిత్యత్రాపి? నమునావిరహేణావచ్ఛేదకతా చ స్యావధి కాలత్

౨ - [illegible] [illegible]

విశేషణతా

ఽ౨

అవచ్ఛేదకావి [illegible] ష్యంతా వైశిష్ట్యస్య అవచ్ఛేదకతా వైశిష్ట్య [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (+ సామగ్ర్య) [illegible]

చక్షుస్సం. యోగాదిష్టం. బ. ధర్మతయా [illegible] యోగాది [illegible]

[illegible]

[illegible] ప్రతిబ. ధర్మతా [illegible]

స. యోగాద ప్రతిబ. ధర్మతావ [illegible] ప్రతిబ. ధర్మతావాది [illegible]

[illegible] ఏవ. [illegible] ప్రతిబ. ధర్మతావ [illegible] స. బ. [illegible]

[illegible] సామగ్ర్య [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

వచ్ఛేదకసిద్ధమత్వపి తదిత్యాధికరణే [illegible] విశిష్టసిద్ధిసత్వాసుపపత్తేః [illegible] స్యాధికరణం కాల[illegible]
వచ్ఛిన్నత్వస్య స్వాధికరణ[illegible] వృత్తితావిశిష్టానాం [illegible] తత్తత్కాల[illegible] ధికరణే వచ్ఛిన్న స్వాధికరణం [illegible] కాలవిశిష్ట
త్రయాణాం [illegible] విశిష్ట[illegible] విరహస్య [illegible] తత్తత్వ[illegible] ధికరణే వచ్ఛిన్న స్వాధికరణం కాలత్వేన కాలస్య సం
బంధఘటకత్వే [illegible] తదా [illegible] విశేషణ విశిష్టయోః [illegible] ధికరణ్య[illegible] స్వత్వేపి [illegible]
[illegible] ధికరణ్య[illegible] విశిష్టసత్వే [illegible]
ఘటం॥ [illegible] కాలస్య [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకసం. బం. ఘటకత్వేన [illegible] ఉపలక్షితాభా
వాత్ [illegible] భావస్య [illegible] లక్షణస్య [illegible] ఉపపత్తేః ప్రతియోగితావచ్ఛేదక[illegible] లక్షణస్య [illegible]
[illegible] ధికరణే [illegible] భావస్య [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా
సం. [illegible] ప్రతియోగితావచ్ఛేదక[illegible]
[illegible] భావే ప్రతియోగితావచ్ఛేదక[illegible]
[illegible] సం. బం. [illegible] సం. బం. [illegible]
[illegible]

శ్రీ — [illegible]

నపక్ష [illegible] ౧౨౮ [illegible]

ప్రవృత్తి ? ఇత్యత ఆహ సాధ్యతేతి [illegible] తా . శబ్దసత్వ [illegible] వస్తుతథా చ పక్షపదప్రవృత్తి ? ఇత్యత ఆహ [illegible] తద్విత

[illegible] పక్షత్వేన [illegible] తాదాత్మ్యేన [illegible] లాఘవ [illegible]

వస్తుప్రవృత్తి ? ఇత్యత ఆహ పక్షత్వ [illegible] వస్తుతథాత్వమితి . తత్ర సాధ్యతావిరహవిశేష [illegible]

[illegible] పక్ష [illegible] వ్యవహారేణ [illegible] సాధ్యతావస్తుతథాత్వమిత్యుక్తే [illegible] తద్వ్యవహార [illegible]

[illegible] స్వవిషయక [illegible] తత్ప్రాప్తి [illegible]

[illegible] (పక్షవ్యవహార [illegible] సపక్షవాదిసిద్ధత్వే [illegible]

[illegible] పక్షవ్యవహార [illegible] స్యావిపారత [illegible] ఇతి భావః ([illegible]

[illegible] సాధ్యవ [illegible] తత్పక్షపదప్రవృత్తి ? ఇత్య

[illegible] పక్షవ్యవహార [illegible] ఏవ [illegible] ధర్మః । [illegible] పక్షః [illegible]

[illegible] మతిత్రితివ . [illegible] వపక్ష [illegible]

[illegible] త్వేన [illegible] పక్ష [illegible]

[illegible] పక్ష [illegible] ప్రవృత్తే [illegible] స్వవిషయత్వ [illegible]

[illegible] అన్యతరస్యాం [illegible] మితి ప్రతిబ. [illegible]

సత్పుభా [illegible] ఇతి స్వప్రతి [illegible] ప్రవిష్టు [illegible]

[illegible] స.బ. [illegible] ఇతి [illegible] తత్త్వా

వృత్తి [illegible] స.బ. [illegible] ప్రతి [illegible]

[illegible] ప్రతిబ. [illegible]

[illegible] స.బ. [illegible] సుమితి [illegible]

[illegible] ప్రతిబ. [illegible] మితి ప్రతిబ.

[illegible] స.బ. [illegible] సుమిత్యా [illegible] స.బ. [illegible]

[illegible] సుమిత్యా [illegible]

[illegible] సుమిత్వా ప్రతిబ. [illegible]

[illegible] సుమిత్వ [illegible]

[illegible] సుమిత్వా [illegible] స.బ. [illegible] ప్రతి [illegible]

౧౧ [illegible]

సదప్ర [illegible]

౧ [illegible]

[illegible] క.స.బ. [illegible] క.స.బ. [illegible]

[illegible]

[illegible] క.స.బ. [illegible] క.స.బ. [illegible]

[illegible] క.స.బ. [illegible] క.స.బ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

\+ [illegible]

అప్రతిబం· ధక [illegible] ఉత్పత్తిః ప్ర
తిబం· ధకసత్తా [illegible]
[illegible] ప్రతిబం· ధకసత్వే [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] సం· బం· [illegible]
[illegible] ప్రతిబం· ధకాభావ [illegible]
ప్రతిబం· ధకసత్వే [illegible] విశేష [illegible]
[illegible] ప్రతిబం· ధకాభావ [illegible] ఉత్పత్తిః [illegible] ప్రతిబం·
ధకసత్వే [illegible]
[illegible] ఉత్పత్తిః [illegible]

[illegible]

గదపక్షే

౬౬

పింగమిత్యాద్యనుపపత్తిరితి వాచ్యం . తాదృశ[illegible] సత్వ[illegible]యోః . తదభావ[illegible]

వ్యాప్యవృత్తితాయాః సమా[illegible] ఉపపత్తేః [illegible] వ్యాప్య[illegible] . తదా

[illegible] భావ[illegible] మిత్యాద్యుక్తిః ప్రామాణికీ ॥ [illegible] భావ[illegible]

[illegible] భావా . [illegible] విశేష[illegible] వ్యాప[illegible] ఘట[illegible]

[illegible] బలాత్ [illegible] దర్శనా[illegible] మిత్యా[illegible] పత్తేవా [illegible] గత్యా . తదేవ [illegible] ॥

[illegible] దైశ్యయోః [illegible] . [illegible] భావ[illegible] తావ[illegible] పత్తేః [illegible]

[illegible] ద్వితీయ [illegible] . [illegible] తర[illegible] మిత్యేవ [illegible] . భవాదితి భావః . ప్రతిబ . [illegible]

[illegible] మతి । [illegible] మం . [illegible] విశేషణాదేః । ప్రతిబ . [illegible] । [illegible] దిస్యతి

[illegible] . [illegible] విశేష [illegible] । [illegible] ప్రతి [illegible]

[illegible] . భవాదితి భావః । [illegible] । [illegible] దృశ్య[illegible] త్వా[illegible] దితి త్వాదిః [illegible]

[illegible] ఇత్యాదిః । [illegible] విశేష [illegible] భావ[illegible]

[illegible] భావ[illegible] తి భావః । [illegible] విశేష[illegible] దృశ్య[illegible]

= [illegible] ఇతి [illegible] సం. బం[illegible]

[illegible] . తత్ర [illegible] సం[illegible] [illegible]
[illegible] ఇతి [illegible] ఘటాభావప్రతియోగితా [illegible]
ప్రసక్త [illegible] ఘటాభావప్రతియోగితా[illegible] సతి తత్త[illegible] సమవాయ[illegible]
[illegible] ఘటాభావప్రతియోగితా [illegible] ప్రసక్తే: [illegible] . [illegible]
[illegible] . [illegible]
[illegible] : [illegible] ఘటా[illegible] ప్రస. [illegible]
ఇతి భావః [illegible] ఇతి [illegible] వృత్తి [illegible] ఘటాభావప్రతియోగితా [illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible] సం. బం. [illegible] : [illegible] ఇతి [illegible] వృత్తి [illegible]
[illegible] సం. బం. [illegible] : [illegible] వ్యావృత్తిః [illegible] సం. బం. [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] . [illegible] సం. బం. [illegible]
[illegible] వృత్తి [illegible] సం. బం. [illegible] సం. [illegible]
[illegible] ఇతి [illegible]

[illegible] ఇతి [illegible] సం. బం[illegible] ఇతి [illegible]

స్పష్టానాం వృత్తిప్రాగభావప్రతియోగిత్వస్య ... స్పష్టానాం వృత్తిప్రాగభావాప్రతియోగిత్వాభావ ... స. ల. ...

... తత్ప్రతియోగిత్వ ... స్పష్టానాం వృత్తిప్రాగభావప్రతియోగిత్వస్య ... స్పష్టానాం వృత్తిప్రాగ-
భావాప్రతియోగిత్వాభావ ... స. ల. ... [illegible]

... [illegible] ... ప్రసంగః ... [illegible] ... స్పష్టానాం

వృత్తిప్రాగభావప్రతియోగిత్వం ... భవతీతి ... [illegible] ... స్పష్టానాం వృత్తిప్రాగ-

భావప్రతియోగిత్వం ... [illegible] ... స. ల. ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... స. ల.

[illegible]

[illegible]

= స్పష్టానాం వృత్తిప్రాగభావప్రతియోగి ... [illegible]

స. ల. ... [illegible]

స్యహేతుభూతపరామర్శాదితః [illegible] విశేషణావచ్ఛిన్న [illegible] వహితాంశ ఏవ సామానాధికర [illegible]
కారణత్వ [illegible] దప్రంచితాం [illegible] వచ ఇత్యర్థః [illegible] [illegible] (కన్ [illegible]
[illegible] తద్ధర్మః [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (సిద్ధ
[illegible] [illegible] విశేష [illegible] [illegible] [illegible] భావః [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] పక్ష వసితం । [illegible] విశేషణావ [illegible] [illegible] ఎవ సామానాధికర [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] సిద్ధ్యసత్వస్య [illegible] విశేషణావ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ([illegible] ([illegible]) సిద్ధ్యసత్వ [illegible] విశేషణ [illegible] [illegible] (సిద్ధ్యభావ [illegible]
[illegible] తత్వాదితి భావః । [illegible] [illegible] విశేషణావచ్ఛిన్న [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ॥ [illegible] [illegible] [illegible] ॥

సత్ప్రతిపక్షే [illegible]

[illegible]

ద్వ్యణుకత్వాదప్రయోజకత్వేన [illegible] బహుతర [illegible] ప్రసంగ ఇత్యాశయః। అత్ర [illegible]
[illegible] సిద్ధ్యసిద్ధిభ్యాం వ్యాహతత్వం [illegible] ప్రసంగ [illegible]
[illegible] సిద్ధ్యసిద్ధిభ్యాం వ్యాహతత్వమయుక్తం। సిద్ధసాధనే [illegible] విరహా [illegible] విశేషణ [illegible]
[illegible] విరహాణాం ప్రతిబంధకతా [illegible] ప్రతిబంధకతా [illegible]
[illegible]
[illegible] సిద్ధ్యసిద్ధిభ్యాం [illegible]
[illegible] వ్యాహతోత్తరత్వ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] తదుత్పత్తి [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

అఘటితావయవాః సావయవస్య కార్యత్వంతేంచ కసావయవస్యాః ఇతి కారితే విధత్వే విశేష సావయవత్వ విశేషణం తత్ర కృతా
వస్థే దశావస్థితస్య పత్స్య సంభవేపి సావయవస్య ద్రవ్యారంభకత్వ ప్రత్యక్షత్వ [illegible] ఇతి [illegible]
త్వరాశమితి: [illegible] తద్వయవానిఖిలస్య [illegible] విశేషణం. తద్వయవానిఖి[illegible]
త్వరత్వ [illegible] చరసావయవత్వ విశేషణం. వి[illegible] ||౧౦|| [illegible] ఇతి. ప్రతిపక్షతా సహేతువావ [illegible]
త్వేక్షావతుత్వ [illegible] పక్షతావ [illegible] కావయవాః ప్రత్యక్షా [illegible] ద్వయం. [illegible] విశేషణా విశేష్య
భావే విరోధవ [illegible] విశేషణ: పరామర్శ [illegible] తుల్యత్వస్య [illegible] రతావస. [illegible]
వాక్యార్థాయ: [illegible] త్వస్య [illegible] సంభవాదితి కేచిత్. [illegible]
[illegible] ఇతి [illegible] ఇతి ప్రత్యక్షా [illegible] తత్ర: కారణతావయవాపేక్ష
యః ఇతి [illegible] కారణస్య [illegible] సమవాయి కారణత్వేతి [illegible] ఘటితావయవ [illegible]
కారణతేత్ర [illegible] సమవాయి [illegible] తత్ర కారణతా [illegible] తద్వత్వ [illegible] భావః [illegible]
సత్వప్ర [illegible] పితావయవం సమవాయి కారణతావయవం [illegible] ప్రవేశ

[illegible] ఇతి [illegible]

గదపక్షే

సంభవాత్ప్రాథమ్యసంభవాచ్చ తత్ప్రకారకకారణత్వ తదవచ్ఛేదకత్వం చేతి ద్రష్టవ్యం। నను కారణత్వే యత్కించిత్ప్రతిబంధకాభావసా
హిత్యపరామర్శత్వేయోగ్యత్వే [illegible] విశేష్యతావచ్ఛేదకతాపన్న [illegible] వహ్న్యాపరామర్శావచ్ఛేదకత్వం వాచ్యం। తత్ర వి
గమనా విరోధోదుర్వార ఏవేతి [illegible] ప్రతిబంధకాభావస్యాప్యనుమితిహేతుత్వేఽనుమిత్యాం వినా కదాప్యనుమితిర్నోత్ప
త్తే(వహ్న్యనుమితిసమవధా [illegible] నోత్పత్తికాలే దాహానుత్పత్త్యా ప్రతిబంధకాభావస్య కార్యకాలసత్తాయాః కారణ
త్వ [illegible] ప్రయోజకత్వాత్ తదానీం తేన ప్రతిబంధకాభావాసత్త్వాదిత్యాగత్యా తస్య కారణతావచ్ఛేదకత్వమేవ వక్తవ్యం
కారణత్వమిత్యాశంకతే [illegible] కార్యోత్పత్తిక్షణే వివక్షితే పి కారణాదికారణత్వే। అత ఏవ సత్త్వం। యత్ర కారణా [illegible]
టకం। తత్కారణత్వే [illegible] యత్రైవ కార్యోత్పత్తిక్షణే సత్త్వం। కార్యోత్పత్తి [illegible] ప్రయోజకం [illegible] మత్ప్రాభావ
కేః ప్రతిబంధకాభావస్య ప్రతిబంధకాభావ [illegible] పత్తేః। అత ఏవ కారణత్వమేవ కారణతావచ్ఛేదకం। [illegible]
పతి తస్య స్వప్రకారకత్వమాత్రం ఫలోత్పత్తౌ తంత్రమితి నానుపపత్తిరితి సమాధత్తే [illegible] సహకారద
శాయాం మాత్రేణైవ ప్రతిబంధకాభావే కార్యసహభావే హేతుతా। అనుమిత్యాదిత్యర్థః॥౧౦॥ [illegible]
ఇతి సహభావః। తథాపకస్యైవ కారణతావాదిన ఇత్యాదిః [illegible] ప్రత్యక్షాదిసామగ్ర్యాః ప్రతి
బంధకతా। తత్కాలే నిర్ణయాత్ తత్రాపి సద్గ్రహదశాయామనుమిత్యాపత్తిర్వారణాయానుమిత్యనుకూల

భావస్య తాదృశకాలవృత్తితయా హేతుత్వమేవం యుక్తం . అనుమిత్యభావస్య స్వరూపసత్త్వమాత్రేణ హేతుత్వం . తథా . [illegible]
మితి॥ [illegible] ప్రసక్తేః . తథా జాతసిద్ధి ద్వితీయక్షణే అనుమితిసత్త్వప్రసంగాత్ . తాదృశక్షణే అనుమిత్యనాపత్తే తదభావ
విశిష్టసిద్ధిసత్త్వాత్ ప్రత్యక్షాదిసత్త్వే అసత్త్వాం . [illegible] వహ్నిజ్ఞానాం . తథా చ [illegible] భావబలాదనుమిత్యుప
త్త్యా అనుమిత్యుత్పత్తి [illegible] బలాత్ ప్రత్యక్షాదిశక్తి [illegible] తథా [illegible] ప్రత్యక్ష
దప్య[illegible] దసమయే అనుమిత్యాపత్తేః సిద్ధావపి [illegible] ప్రత్యక్షాద్యభావ దసమయే అనుమిత్యాపత్తేశ్చేతి
పక్షతా [illegible] అనుమితి హేతు [illegible] [illegible] అనుమితాన [illegible]
[illegible] ద్వితీయప్రకారక [illegible] భావబలాదనుమితి ద్వితీయక్షణే [illegible] పరామర్శ [illegible] ద్వితీయక్షణే అనుమితేః
తథా [illegible] పక్షతాహేతుత్వమతేప్యుపపత్తేః [illegible] మిత్యాపత్తి [illegible] ప్రతిబంధకాభావాదేస్తత్వాత్ [illegible]
[illegible] అనుమితి [illegible] ప్రత్యక్షపరామర్శానుమితిసమూహ [illegible] పరత్వాత్
[illegible] ద్వితీయక్షణే [illegible] పరామర్శానుమిత్యాపత్తిః . తథా [illegible] భావాదా
[illegible] [illegible] అనుమితి [illegible] [illegible]
[illegible] భావా [illegible] పక్షతాహేతుత్వస్యాసిద్ధత్వాత్ . తథా భావస్యైవ అసిద్ధిరితి భావః

సప
పక్ష

౨౭

సపక్షతా ఒరాఽసుమిత్యాహ తస్యైవ సమిత్యాసంతరం బాధవృత్తిరేవ హేతుః। సాధ్యవత్తే తదవృత్తిత్వ
యతత్ర వృత్తిత్వం తత్త్వ గభావవృత్తిత్వం। విశిష్టాస్యం। తహేతుతా కల్పనే సాధ్యమితి [illegible]। తత్ర
దసుమితి పూర్వం। తద్వ్యాప్య త్వం త్రా వాకాదా వి త్తత్త్వ వాన్య వి ష యుతాసుమిత్యా। తదా తత్ర
దసమం ఇతి తత్ర వృత్తి వ్యాప్తి వారణాయ తత్ర పరామర్శవృత్తిత్వం। విశిష్టహేతుతా యథా
అవత్వాసత్వా త్తత్త్వవతత్తత్వ వృత్తిత్వం। పునరుత్తాపదవారణాయ। భవాన [illegible] పరామర్శాత్।
తత్ర వృత్తిత్వేన తత్ర దసుమితి వృత్తి హేతుత్వేపి విశిష్య దవసత్త దసుమిత్యవ్యవహితపూర్వ
వృత్తిపరామర్శత్వ ధస్య దసుమితిత్వం। గణితి [illegible] ఏతస్య తత్రాప్య సహవస్యః। ఫలా
బలాత్ వృత్తి అసుమితిత్వావచ్ఛిన్న భావహేతుతయా పిత్రా వృత్తాపత్తివారణాయ। భవాత్
తసు హేతుధసురణాయ। తత్తవ్ప్రాదిసాధ్యారణాయ వృత్తియుతత్వేన ప్రతిబంధకతా [illegible] సిద్ధిః। అత్ర
[illegible] పక్షతా యథా అసుమితప్రహేతుత్వ [illegible] మత్తె విశాయ వత్వేతి। గదా వ్యవహితపూర్వదాసుమితే
భా। తాదృశాసుమితప్రతిత్వాత్ తాదృశాసుమితౌ తాదృశాసుమితిభావిరహవిశిష్టసత్వాత్

విసామగ్ర్యాభావస్య తా సత్త్వాత్ ఆదిశబ్దగ్రాహ్యం పక్షతాహేతుతాయాం మత్తేత్యా దృశ్యాసమిత్యాదిభా
వ్యయత్తయా తత్రైవయాం ఘియత్సాహిం తత్ యుక్తైం పపత్తేః పక్షతావిశిష్టవితా
హం: ॥౧౦౦॥ ఇతి మహామహోపాధ్యాయగదాధరభట్టాచార్యకృతా దీధితిపక్షతాటిప్పణీ ॥